నం॥ చందా రు 4.

20 పేజీలు అణా

R. No. M. 3152.

జమీన్ రైతు

ఈ వారంలో

ఆంధ్రపస్తాహం-
రైతులోకం-
మాలపిల్ల విమర్శన-
నెల్లూరుముచ్చట్లు-
సంస్థానాల్లో అత్యాచారము-
ఇంకా- ఇంకా.

సంపుటం 9 | శుక్రవారము - నెల్లూరు- 14-10-38. | సంచిక 40

తిరుగా హిట్లరు జవహాయింపు

"బ్రిటను అత్తరికానికి జర్మనీ కోడలు కాజాలదు"

—H—

"బ్రిటిషువారు గురుగింజవలె ప్రవర్తించడం విరమించితే లోకానికి క్షేమం."

—హిట్లరు.

హిట్లరు ఎన్నాళ్లని కపటనాటకం ఆడగలడు? కొంపెపాలల చెప్పి ఇతరదేశాలను కబళించగలడు? చెకొస్లవేకియాపైన విజృంభణ- ఆస్ట్రియా ఆక్రమణఅయినతర్వాత కొలనీలను క్రిందటి చెకొస్లొవేకియా ఆక్రమణ తనలక్ష్యమని, ప్రకటించాడు. కాని యీనెల 9 వ తేదీన సార్ బ్రూకెన్ లో కొత్తగానిర్మించిన కోటకట్టాలను ప్రారంభోత్సవం గావించుతూ ఒసంగిన ఉపన్యాసంలో తనఉద్దేశాన్ని స్పష్టంగా ప్రకటించాడు.

చెకొస్లొవేకియా ఆక్రమణతోనే తన తృష్ణ శాంతించలేదని చాటాడు. వర్సెయిల్సు సంధికి పూర్వం జర్మనీకి ఎంత సామ్రాజ్యము ఎన్నిదేశాలు కలిగి ఉండిందో అన్ని దేశాలు తిరిగి జర్మనీలో చేరినదాకా హిట్లరు కంటికి నిద్రపోదని తెలియచెప్పాడు. ఇంగ్లండు అనవసరంగా గురిగింజ సామెతగా జర్మనీ విషయములో జోక్యం కలుగజేసుకొంటూ వుందని యెత్తిపొడుపులు పొడిచాడు. ఆ వుపన్యాస సారము క్రింద తెలుపబడింది.

హిట్లరు ఉపన్యా...

"జర్మనీ ... తోనే కోరుచున్నది. బ్రిటనుతో మన స్నేహ భావాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవలెనని ఆశిస్తున్నాము. వర్సెయిల్సు సంధివాటి విరోధాలను త్రవ్వకొనక బ్రిటిషు రాజకీయ వేత్తలు సద్భావంతో మన స్నేహం కోరితే ఆ న్యోన్యమైత్రి కుదురుతుంది. అవిధంగా రాక అత్తరికం చేయడానికి వస్తే జర్మనీ సహించదు

బ్రిటిష్ రాజ్యంలో, ప్రజలు సౌఖ్యపడు తున్నారో కష్టపడుతున్నారో మనకు తెలియదు. తెలుసుకోవలసిన ప్రమేయంలేదు. వీలవని చెరంటంగా అటువంటి పెత్తనాలకు మనము పోము. అలాగే వారు కూడ జర్మనీ అంతరంగిక సమస్యలలో అనవసరంగా జోక్యం కలుగజేసుకోరాదు. బ్రిటిషు అత్తరికానికి అంగీకరించి జర్మనీ కోడంబ్రికమును చేయవలసిన ఖర్మ మేమి?

జర్మనీలో ప్రజల కష్టాలను తీర్చడానికని సెపంబెట్టుకొని బ్రిటిష్ పార్లమెంటు సభ్యులు ఇతరప్రముఖులు మొనగాళ్లవలె బయలుదేరి వస్తుంటారు.

గురిగింజవలె తనక్రింద నలుపు తెలుసుకోలేక ఎదుటివారి లోపాలను చూచి ఆక్షేపిస్తూ పెత్తనం వహించే పద్ధతిని బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలు వదలి పెట్టితే లోకానికి క్షేమం కలుగుతుంది.

మొన్నటి ఎన్నికలలో ఛెంబర్లేనుగారు ప్రధానిగా వుండినందువల్ల ప్రపంచయుద్ధం తప్పింది. అలా లేకుండా ఏ ఈడెన్ గారో డఫ్ కూపరుగారో వుండివుంటే ఏమై వుండునో భగవంతునికి ఎరుక. అటువంటి కలహ ప్రియుల కందరికీ "మహానుభావా మీజోలికి మేమురాము, మాజోలికి మీరు రావద్దు" అని నా ప్రార్థన

ఒక ఉదాహరణము చూడండి. పాలస్తీనాలో అల్లరులు జరుగుతున్నాయి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారి ఏకచక్యమంతా ప్రయోగం అవుతూవుంది ప్రపంచమంతా ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ వున్నారు. కాని యీ విధంగా చేయండి, ఆ విధంగా చేయండి అని బోధిస్తున్నారా? బోధించడానికి ఆరంభిస్తే బ్రిటను ఊరుకుంటుందా? మీపని మీరు చూచుకోండి, అని కసిరి కొట్టదా? అందరు తమవంటి వాళ్లేనని బ్రిటను తెలుసుకోవలెనని నేను యింత హెచ్చరిక గావించుచున్నాను. ఒక్క రక్తపుచుక్క నేలమీద పడకుండా ఒక్కకన్ను తడిపెట్టకుండా జర్మనులు యీ సంవత్సరం సాధించిన ఘన కార్యాలకు తోడ్పడిన కరుణామూర్తి సృష్టికర్తయైన ఆ పరమాత్ముడికి (ఛెంబర్లేను కంటే బాగుంటుంది.) సాష్టాంగ నమస్కారము చేయుచున్నాను."

సైతికవ్యాసం పరికించినచో హిట్లరు సామ్రాజ్య కార్యక్రమం ఇంతటితో పూర్తికాలేదని గుర్తుగా వుందని అంగీకరించక తప్పదు. మధ్య యూరపులో జర్మనీకి ఆధిపత్యం కల్పించుకొనడం, మహోత్సవ యీ ఆవరణకి అందరికీ ప్రకటించడం చూస్తుంటే చిన్న చిన్న రాజ్యాలవారికి భీతి కలుగుచున్నది. మ్యూనిచ్ ఒడంబడిక ప్రకారం శాశ్వతంగా యుద్ధము ఆపబడి శాంతి చేకూర్పబడినా, నేటి యీ శాంతి ప్రజల అశాంతికి కారణభూతము కాగలదని ఈ చిన్న రాజ్యాలభావం. ఇకమీద జర్మనీ మధ్య యూరపులోను, బాల్కనులలోను, తన ఆధిపత్యానికి సర్వశక్తులూ వినియోగించి, పాటుపడుతుందని యీ రాజ్యాలు గ్రహించాయి. హాలెండు యీ ప్రాంతాలకు రావడం యీ రాజ్యాలకు ఆందోళన కలిగించినది. సోవియట్ యూనియను రాకతంలో గొప్ప ఆర్థిక రాజకీయ కారణాలున్నవని అనుకొంటున్నారు. దీనికెల్లోడు బల్గేరియాకు జర్మనీ అల్పసంఖ్యాక సమస్యా పరిష్కారంలో సాయంచేస్తానంటున్నదట.

బ్రిటిషు సైన్య పునరుద్ధరణ.

బ్రిటిషువారుకూడా యుద్ధం ఎప్పుడైనా తప్పదనే భావంతో తీవ్రమైనటుల బాక్ సైన్యపునరుద్ధరణ తలపెట్టుచున్నది. టెరిటోరియల్ ఆర్మీని పూర్తిగా అభివృద్ధికరముగ మార్పుచేయుటను గురించి యుద్ధమంత్రి హోర్ బెలిషాగారు ప్రకటించారు. క్రొత్తపద్ధతులపై యూనిఫారాలుగను ఫారంసములుగను సైనికులను తయారుచేయుటకు మార్పులు జరుగుచున్నవి. ఇంకను అనేకవిధాల సమరసన్నాహాలు ముమ్మరంగా జరుగుచున్నాయి.

హిట్లరు ఉపన్యాసం పార్లమెంటు, అమెరికా పత్రికల్లో తీవ్రంగా నిరసింపబడింది.

ఫ్రాన్సు పత్రికలు.

ఆంగ్లపత్రికలో "క్రొత్త సంవత్సరం జనవరి మాసం ఆరంభం కాగానే బహుశా హిట్లరు జర్మనీ కాలనీల కోసం సంఘర్షణ ఆరంభించే సూచనలు కనబడుచున్నాయని అందుకోసరం ఇప్పటి నుండి యీ కాంపెయిను చేస్తున్నాడని వ్రాయబడింది.

కొంత 20 పేజీలో చూడుడు.

దక్షిణ చైనా మీద జపాను దండయాత్ర

హెంకౌ నగరం వద్ద 20 వేల సైన్యంగల జపాను సేనలకును చైనావారికి 9 తేదీన ఘోర యుద్ధం జరిగింది. చైనావారు చాల యుక్తితో యీ యుద్ధంలో న్యూమరికోజులు పోరాడారు. చైనాసేన పారిపోతున్నట్లు నటించింది. జపానువారు వెంబడించి వారిని తరుమడానికి ఆరంభించారు. జపానువారిని తమ వలలో చిక్కించుకొని, అకస్మాత్తుగా నాలుగుమూలల నుండి చైనావారు జపానువారిని చుట్టుముట్టి పూర్తిగా నాశనం చేసినార్యారు. ఏ కొద్దిమంది జపానువారు మాత్రం బ్రతికి బయటపడ్డారు. యీ యుద్ధంలో 20 వేల జపాను సైనికులు చనిపోయినారు.

చైనా యుద్ధం ప్రారంభమైనది మొదలు ఇప్పటి వరకును మొత్తం 7 లక్షల, ఏబదివేల మంది జపాను సైనికులు చనిపోయినారని తెలియుచున్నది. ఇప్పుడు చైనాలో పదిలక్షల మందికి పైగా జపాను సైనికు లున్నారట.

దక్షిణ చీనామీదను జపానుసేనల దండయాత్ర ఆరంభమైనదని ప్రకటింపబడింది. ఈ దండయాత్ర వుద్దేశం చీనాసైన్యములకు చేరుచున్న మిలిటరీ సరఫరాలను ఆపుటకు మాత్రమే అని జపాను విదేశాంగ కార్యాలయంవారు ఒక ప్రకటన చేశారు. ఈ దండయాత్రవల్ల దక్షిణ చైనాలో స్థావరం యేర్పరచుకొనివున్న ఇతర యూరోపియను ప్రభుత్వముల ఆస్తి హక్కులకు ఏలాటి ప్రమాదము కలుగదనియూ, యీ విషయమున అవసరమగు బందోబస్తు చేయబడుననియూ జపాను ప్రకటించినది.

సదుము రైతు ఉద్యమము- ధనికుల తప్పుడు ప్రచారము.

—X—

డి. యస్. వల్లభరావు.

మదనపల్లి, 11-10-88.

ఔ. సదుములో రైతు ఉద్యమము బ్రహ్మాండముగా కొనసాగుతూ ఉన్నది. దానికి కారణము అక్కడి ధనికుల దుర్మార్గపు చర్యలే. షావుకార్లు జమీందార్లు రైతులను అన్నివిధాల పీడించు చున్నారు. సదుములో కూడ నిరాటంకముగా, షావుకార్లు, కరణం, రెడ్డి యావన్మంది ఏకమై పేద రైతులను బ్రాంకీ పట్టాలని తిరుగుతూ చేస్తున్నారు.

రైతుల తప్పేమిటి?

రైతులంతా కాంగ్రెసు సంఘము పెట్టుకోవటమే రైతుల తప్పు. కాంగ్రెసులో చేరితే, రాట్నాలు పెట్టి ఖద్దరు బట్టలు కట్టవలసినదేగాని, రైతులంతా చేరి రైతుభజనలు చేయుటము ఏమిన్యాయము! జమీందారీపద్ధతి, షావుకార్ల పద్ధతి నశించుగాక అనుట ఏమిధర్మము! రైతులంతా రైతుభజనలు కోలాటాలు చేయరాదట, రైతుపాటలు పాడరాదట. రైతుభజనలు ఎదపాండ్లను ఆకర్షించటానికి వ్యభిచారముకొరకే చేస్తున్నారట!

ధనికుల కుట్రలు

రైతులు ఏర్పాటుచేసిన కాంగ్రెసు సంఘాన్ని రూపుమాపుచేయాలని ధనికులు మదనపల్లెకుపోయి జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారి దగ్గరనుంచి కాంగ్రెసు రశీదు పుస్తకాలను తెచ్చి తాము వేరే కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలని ప్రయత్నించారు. ఇంతకుముందే స్వతంత్రముగా ఏర్పడిన గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘము వుండగా తాము ప్రత్యేకముగా వేరే కాంగ్రెసు సంఘమును ఆ గ్రామములోనే ఎట్లాపెట్టగలరు! కాంగ్రెసు నాయకుల పేరుచెప్పి సంపాదించుటకు మాటిమాటికి మదనపల్లెకు పరుగెత్తుచున్నారు ధనికులు. రైతులు తప్పుడు ప్రచారము చేస్తున్నారని పుకార్లు పుట్టించినారు. సదుములో రైతులంతా ఆస్తి పంచిపెడుతున్నారు, భూములను ఆక్రమించుకొంటున్నారు దోపిడీ చేయుచున్నారు, యీ అపనిందలను ధనికులు రైతులపైన మోపి, రైతులను అణచి వేయాలని ఆలోచన చేస్తున్నారు.

ద్రోహులు ఎవరు? రైతులా, ధనికులా?

రైతులు తప్పుడు ప్రచారము చేస్తున్నారా లేదా అను విషయమును కనుగొనటకై ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతుసంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి డి. యస్. వల్లభరావుగారు సదుము గ్రామానికి పోయినారు. రహస్యముగా మదనపల్లి తాలూకా రైతుసంఘ కార్యదర్శియు, మదనపల్లి కాంగ్రెసు సభ్యుడును అగు గె. నరసింహారెడ్డి గారితో పోయినారు. రైతునాయకుల కొరకై కాంగ్రెసు జండాలతో, రైతు జండాలతో చిత్రవిచిత్రముగా అలంకరింపబడిన బండి ఖాళీగా వచ్చింది. ఇక చేసేదేమీ లేక పోయినారు ధనికులు, కనుక బహిరంగంగా తమ ద్రోహాన్ని సాగించారు ధనికులు.

రైతుపథలు: ధనికుల ఆటంకము.

గ్రామ గ్రామాలనుండి చెలరేగిన రైతులు స్త్రీలు రైతు పథకమిచ్చినారు. ఆపథను భగ్నం చేయాలని ధనికులు సంగీతము, వాయిద్యములు భాగవతము మొదలు పెట్టినారు. 'ఆచార్య రంగా పద్ధతి నశించుగాక' అను కేకలు వేసినారు ఆనాటి సభలోనే రైతునాయకులు ధనికులు గట్టిగా సందర్భించినారు. ఆస్తులు పంచిపెట్టుతారంటే వచ్చినవారంతా కేకలు వేయుత్తురంటే" ఒక్కరు చేయి ఎత్తలేదు. "ఆస్తులకొరకుగాక, మాకష్టాలు పోవాలనే కోరికతోనైనచో వచ్చినవారు చేతులెత్తుమంటే" అందరూ చేతులెత్తినారు. దీనివల్ల రయితులు ఆస్తిపంచి పెట్టుచున్నారు, దోపిడిచేయుచుంటున్నారు అనే పుకారు ధనికులే పుట్టించినారని స్పష్టమైంది ధనికులు ఎంతటి దుర్మార్గానికైనా తెగవరు ఇంగ్లాండులో భార్యలను కూడా పంచి పెట్టుతారని ప్రచారముచేసినారు ధనికులు. భార్యలను, ఆస్తులను పంచిపెట్టరు. ఇది ధనికుల ప్రచారమే కాని, రైతుల ప్రచారముకాదు. వ్యక్తిగతముగా ఎవరిని ఎవరూ దూషించరాదు. న్యాయమయిన, ధర్మమయిన రైతుల హక్కుల కొరకై పోరాటమును సత్యము అహింసాపద్ధతుల మైననే సాగించాలి. అంతేకాని దౌర్జన్యపద్ధతులు ఎవరికీ కూడదు. డబ్బువున్నదిగదా, ఇష్టమువచ్చినట్లు ఆడవచ్చుగదా అని అనుకోరాదు ధనవంతులు. కనుకనే మాటిమాటికి "కొట్లాటలు జరుగుతాయి" అని బెదరిస్తున్నారు. ధనికులు కొట్లాటలువస్తే అవి ధనికుల వల్లనేకాని రైతు వల్లకాదు, ఎందుకంటే అహింసనే రైతులు ఆరాధిస్తున్నారు. ధనికులు దౌర్జన్యానికి పూనుకుంటే రైతులు ఆత్మరక్షణ చేసుకోక తప్పుతుందా?

రైతులు కూలీలు.

అటు షావుకార్లు జమీందార్లు అయ్యగార్లు ఏకమైతే, ఇటు కూలీలు రైతులు ఏకమైనారు విప్లవాన్ని సాధించటానికి కూలీ రైతుల ఐక్యత సాధ్యపడుతుందని ప్రపంచానికి వెల్లడి చేస్తున్నది సదుము రైతు ఉద్యమము.

"జాతి భేదాలన్ని
పారం పావాలి
కులము గిలమూలన్ని
గోతిలో వడవాలి"

అని రైతులు హరిజనులు కలిసి పోయినారు రైతుల భావులను హరిజనులను తాకనిచ్చినారు. వారి యిండ్లకు వీరు, వీరి యిండ్లకు వారు పోయినారు. కూలీల కనీసపు కోర్కెలను ఒప్పుకొన్నారు రైతులు. మాల మాదిగలు రైతుల కొరకై గొడ్డు మాంసమును విడచినారు. దీనికి నాందిగ చేసింది గుంటుపల్లి రైతులు. వారికి మాధన్యవాదములు.

ధనికులు ఏమి చేస్తారు?

పశువులను దొడ్డిలోకి తోలాలని, రైతులు హరిజనులు కలసినారు కనుక వారికి కులము లేకుండా చేయాలని అనేక విధాలుగా బెదరిస్తున్నారు [illegible]కులు.

సత్యాగ్రహము

అవసరమయితే రైతులు సత్యాగ్రహము చేయాలని తీర్మానించుకొన్నారు. కరణం, రెడ్డి దౌర్జన్యాలుచేస్తే ఆకరణం ఆరెడ్డి అవసరములేదని చెంటుచే ఆ భూములను విడిచిపెట్టుతామని నిశ్చయము చేసుకొన్నారు.

సదుము ఎట్లావుంది?

వీరమాతలతో, వీరాంగనలతో యువకులతో ఉద్రేకపూరితులగు బాలబాలికలతో ఉత్సాహవంతులగు వృద్ధులతో సదుము కూలీ రైతు రాజ్యమును స్థాపించుపురమో అనిపించుచున్నది. గొల్ల స్త్రీలు సత్యభామను జోన్ ఆఫ్ ఆర్కును పోలి యున్నారు. ఎక్కడవిన్నా రైతుసంఘాలకై ఆచార్యరంగాకు జై, అనుకేకలే. ఎవరు పాడినా రైతుపాటలే కోలాటములో? రైతుకోలాటములే రైతుభజనలే. ఇంతటి మహోన్నతమయిన రైతు ఉద్యమము బయలుదేరినందులకు సంతసము. అసమాన ధైర్యము సాహసముగల రైతునాయకుడగు సుబ్రమణ్యమునకు మాధన్యవాదములు.

—

సైదాపురంలో రంగూన్ రౌడీ.

క్షయనివారణ నిధ్యర్థం సైదాపురం లలిత కళాభివర్ధని సమాజంవారు తే 1-10-88 న కూడూరు అసిస్టెంటు కలెక్టరు-శ్రీమాన్ గార్ల సమాదరమున రంగూన్ రౌడి ప్రదర్శించినారు.

పదార్థం దుచిగానున్నదున నాటకశాల చాలక ప్రేక్షకులకు ఆశాభంగంగూడా కలిగింది. నేను చవిజూచిన అతిథిని కాబట్టి పదార్థం బాగోగులు రెండుమూక్కలు:—

కంటికింపయితే కడుపు కింపవుతుందన్నారు పెద్దలు. అట్లాగే ప్రథమదృశ్యంలో వేషధారణ చక్కగానుండి కాబట్టి యిది కంటికింపు.

ఇక కడుపుకింపు:—

జె. సుబ్బారెడ్డిగారు రౌడీపాత్ర ధరించారు. వీరి వేషం - భాష - పాట - భావం ఒకదాన్నొకటి మించినవి. వేషంలో మిరుమిట్లు లేవు; భాషలో పెలవంలేదు; పాటలో ఆద్యంత లోకరాగాలులేవు; భావంలో లోపంలేదు; పొందికలో భంగంలేదు— "పెండ్లి ఆడింపర్త" అనే పద్యపాద ప్రారంభంనుండే కరతాళధ్వనులు దుమ్ము లేపాయి ప్రేక్షకులు. వీరి పాత్రాభినయం సజీవంగా ఉండినదంటే దాని ఇక వ్రాయనక్కరలేదు.

అన్నపూర్ణపాత్రధారి కావలి వెంకటసుబ్బ కుమారి. ఈమె భర్తచే తిరస్కృతయై, తనభర్తను మన్నించమని కారణంచే తండ్రికి దూరస్థురాలై ప్రాణేశ్వరుని కాపాడ ఆయున్న పెతకమూ రంగూన్ చేరి కల్మలపంకంలో మునిగియున్న భర్తను సమీపించి తిరిగా తిరస్కృతయయ్యె కూడా ప్రాతివ్రత్య శిరోమణి తనభర్తయునరించిన ఘోరపాశ్చాత్యకరాల తానెత్తికేసుకొని అనువుల గోల్పోయి భారతపతివ్రతాత్యమును ప్రదర్శించిన ఈపాత్రధారి స్ఫుత్యర్హంగా నటించింది.

ప్రభావతి- గిరికుమారి- రాధాబాయి- జయరాం మున్నగు యువతీజనంగూడా తత్తదుచిత రీతుల నటించిరి. తక్కిన చిన్నపాత్రలుకూడ వెగటు- అరుచిలేకుండా నాటకాన్ని విజయవంతా నెగ్గించారు.

నాటక రంగరంగంలో అసిస్టెంటుకలెక్టరు శ్రీ యస్. ఎ. అయ్యంగారు లేచి తన సంతోషాన్ని, వెలిబుచ్చి, నటీనటసముదాయాన్ని దీవించి, వీరకార్యనిర్వాహకర్త జె. సుబ్బారెడ్డి గారియెడ అత్యంత సముచితాదరాభిమానముల గన్పరచిరి.

నాటకంలో రు 42 లు వచ్చింవచ్చినా రు 50 లు జె. సుబ్బారెడ్డిగారు క్షయనివారణనిధికి సమర్పించి చరితార్థులైరి.

—సింగి.

—

విద్యావనం

6 మొదలు 18 సం॥ వయసువచ్చిన బాలబాలికల నివాసపాఠశాల అక్టోబరు 16 వ తేదీ నుండి ప్రారంభమగును. వ్యాసం ఇంకను, కుట్టుపని, పెయింటింగ్, వ్రాయింగము, వైజ్ఞానిక పద్ధతులపై వ్యాసాలుంచుట, ధరతలాట్యము, ఈత, గుర్రపుసవారీ, కర్రసాము, కత్తిసాము, సైక్లింగ్ స్కేటింగు, గరల్ గైడింగ్, బాక్సింగ్, జూజుట్సు, మిలిటరీడ్రిల్లు, ఫిజికల్ డ్రిల్లు, యోగాసనములు మొదలైనవి నేర్పబడును. ఈ తర ప్రత్యుత్తరములు అన్నాప్రగడ నరసాదేవిరావు, విద్యావనం, మంతెనవారిపాలెం పోష్టు, తెయాపాన్నారు అడ్రసుకు వ్రాయవలెను.

అన్నాప్రగడ నరసాదేవిరావు
అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావు.
డైరక్టరు.

—

ఆంధ్రహోటల్-

—మద్రాసులో.

ఆంధ్రుల ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వం కోసం స్థాపించాము దీన్ని—

వన్నెట్లు- ఫలములు- అరగా యిలాఅన్నీ ఆంధ్రపద్ధతి మీదనే.

భోజనమేగాదు- బసలు గూడ.

ఆంధ్రహోటల్,

61- లక్ చర్చిరోడ్డు

మైలాపూరు- మద్రాసు

విరిగిన ఎముకలకట్లు పుత్తూరు వైద్యం

మరికొంతమంది మోసగాండ్లు బయలుదేరారు.

ఎముకలు విరుగుట - ఎముకలు తొలగుట వీటిని బాగుచేసే వైద్యులు పుత్తూరులో మాత్రమేనని అందరికెరిగినదే!

ఇప్పుడు ఆవైద్యంపేరుచెప్పుకొని మద్రాసు మొదలగు కొన్నిచోట్ల మాశిష్యులని - మా బంధువులని వైద్యంచేస్తున్నారు. అదినిజమని [illegible] నమ్మి వారిచ్చేత వైద్యంచేయించుకొని అ[illegible] చేస్తున్నారు. ఈవిధంగా [illegible] కావడంవల్ల కొన్ని కుదరకుండా పోవడానికి కూడా అవకాశం ఏర్పడుతున్నది.

కావున ప్రజలకు మావిన్నపం ఏమంటే! నేను - నాతమ్ముడు మాత్రమేతప్ప రాజా పేమిద్దరము పుత్తూరు ప్రక్కరాచపల్లెలో యీవైద్యం చేస్తున్నామనీ, మాకుమరెవ్వరు శిష్యులుగాని - బంధువులుగాని లేరనీ, కాబట్టి ఆవిధంగా కొంతమంది ఉదరపోషణార్థం ప్రజలను మోసంచేస్తున్నారు గాన ప్రజలెవ్వరూ మోసపోరాదనీ మనవిని.

సూరపరాజు సుబ్బరాజు,
రాచపల్లె, పుత్తూరుపోష్టు.

జమీన్ రైతులారా హుషార్?

—X—

మీ కాళ్ళమీద మీరు నిలబడాలి!

మనస్థితి:

మనమిప్పుడు నాలుగు గోడల చీకటిగదిలో ఉన్నాము. బయటపడేదానికి దారితెన్ను కాన రావడము లేదు. సామ్రాజ్యపు పెత్తనము, జమీందారీ రాక్షసి, అవలియంటు చుట్టుముట్టి మనల్ని నలిపివేస్తున్నాయి. జమీందారీ విధానము వర్తకవ్యాపార పెత్తనము శాసనసభ అనే చెరలో మాత్రం మనల్ని అణచివేస్తోంది.

మంత్రివర్గము:

ఇంత కాలంనుంచి మనము దేశంలో ప్రవేశించ దాని కళకాంతులు లేకుండా పోయింది. కాని యిప్పుడు మనవోటు బలంతో గెల్చిన కాంగ్రెసు వారలు మంత్రులై కూర్చున్నారు దేశంలో. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదము మనకంటగట్టిన రాజ్యాంగ విధానాన్ని పటాపంచలుచేసి మనచే తయారుచేయబడ్డ రాజ్యాంగ విధానాన్ని అమలులో పెట్టాలని కంకణము కట్టేరు. కాని అది దుస్సాధ్యమని నాయకవర్గము తలంచుటచే కాబోలు బ్రిటిషువారి రాజ్యాంగ విధానాన్నే సాగించ నిశ్చయించారు. సాధ్యమయినంత మటుకు దీనిద్వారా మేలుచూ… రు. అందుకు గాని ప్రజలు తమ అవసరాలు ఆందోళనపూర్వ కంగా తెలియబరుస్తూ ఉండవలసినదన్నారు. శాసనసభలలో తాము పనిచేస్తూబయట ప్రజలను స్వాతంత్ర్యయోధులుగా తయారు చేయడానికే యీ శాసనసభా కార్యక్రమమన్నారు.

అనుమానము:

కాని నేడో! అనుమానము కలుగుతోంది. మంత్రివర్గముయొక్క ఉద్దేశాలు మారినట్లు కన బడుతోంది. నాయకరత్నముల యొక్క నాటి మాటలకు- నేటి చేతలకు యెంతో వ్యత్యాసము కన్పిస్తోంది.

నిదర్శనాలు:

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వానికి అండ అయిన సి. ఐ. డి. శాఖ ఉండాల్సిందేనని స్వ చ్ఛమయిన కాంగ్రెసువాదులను సి. ఐ. డి లచే వెంటాడింపజేస్తోంది.

తమ కనీసపుకోర్కెలను నెరవేర్చ… నికి సమ్మెచేసిన కూలీలపై ప్ర… చీరాలకార్మికులను బలపరచింది.

ఆదర్శప్రాయమైన చరిత్రాత్మక … లను తెలియబరచే గ్రంథాల (రష్యావిప్లవ … అల్లూరి సీతారామరాజు)ను నిషేధించిరి.

వర్తకవ్యాపారస్థుల ఆందోళనకు … కొంత మటుకు రైతులకు కానికి మేలొనర … ట్లుగా తయారుచేయబడ్డ ఋణచట్టాన్ని పెద్ద కమిటీ పేరుతో నిష్ఫలమొనర్చింది.

రైతులోకము రాజకీయార్థిక దాస్యవిముక్తి నొందుటకై బయలుదేరిన రైతుఉద్యమం రక్తవిప్లవము గుదారితీస్తుందని విప్లవపూరితమని (వా…పి) కిసాన్‌లను అంగీకరించింది.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య … బలము… నకు పునాదిరాళ్లుగా పనిచేస్తున్న ప్రభుత్వోద్యోగులను పొగడ్త ప్రవలపై ఉసిగొల్పుతోంది.

శాసనసభ మనస్వాధీనములో ఉండి, మనమా ధ్యాలు సంపాదించుకొని బలముకలిగి స్వాతంత్ర్య సమరానికి సిద్ధముకావడానికే సమయమని ఆంధ్రో… తనగాని, సమిష్టి శాసనోల్లంఘనముగాని చేయ రాదని శాసించి ప్రజలలో రగులుతున్న స్వాతం త్ర్య సమరాగ్నిని చల్లార్చపయత్నిస్తోంది.

ఇలాంటి సంకుచిత భావపోషకులగు మిత వాదుల హస్తగతమయిన కాంగ్రెసుసంస్థకు విప్ల వములాంటి కృషికవర్గము చేతిలోనికి రప్పించి సంపూర్ణ స్వరాజ్యసిద్ధికై స్వాతంత్ర్యపోరాటాన్ని తగుపంథాను నడుపుటకు ప్రజలలో లీనమైపోయి చైతన్యమును కలిగించి ప్రజలను స్వాతంత్ర్య సమ రానికి తయారుచేస్తున్న సామ్యవాదులను హింసా వాదులనే మిషతో బంధించివేస్తోంది.

ఇలావిమర్శిస్తే తప్పులు పెరుకడచే బిల్లపని అటూ ఇట్లా చేయక ఫేసిస్టుల సిద్ధాంతాను కర ణము సాగించింది.

ఎస్టేటులాండ్ ఆక్టు:

ఏనాడో సవరింప వలసిన యీచట్టాన్ని విచా రణ కమిటీలంటూ నేటివరకు కాలయాపనచేసింది. ఇప్పటికైనాచేసే సూచనలేలేవు. అక్టోబరునాటికే తయారుచేస్తామన్న మంత్రివర్గము వచ్చే మార్చి నాటికి వాయిదావేసింది. అప్పుడూ తిరిగి … దాని బరునాటికి వాయిదా వేస్తుందేమో ననుకో … నాటికే అవకాశములేకపోలేదు. ఒకవేళ మా … సవరించవచ్చే తయారుచేసినా అదిరైతులకేమీ … హారు, యు.పి. వాదము బలీయమవుతోంది. బీ… ములలో కూడా రాష్ట్రాలలోకలె మన రా… లో కాన్ని ఆధోగతి జమీందార్లకు జడిసి రైతు … లు నాటిదిక్కులా కాస్వం పాలుచేసే రా… స్తున్నాయి.

ఫెడరేషన్:

బ్రిటిషు సా… (మ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వ మహావృ … (శేల్లయింకా బలీయముగానాటు తుమా యొక్క … లంటే మరిన్ని కట్టుదిట్టాలు కావాలి కొని పోవ… అకట్టు దిట్టాలుచేయ కలిగేది రాబోయే ఫెడరే షన్ అనే క్రొత్తరాజ్యాంగ విధానము. దానిని మననెత్తినిరుద రుద్దడానికి బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వాదము ప్రయత్నిస్తోంది. కాంగ్రెసులోని మిత వాదులను దువ్వి కాంగ్రెసులో చీలికలుకలుగ చేయజూస్తోంది. మితవాదులు కొంతమంది మెత్త బడ్డారు. మరికొందరు సిద్ధముగాన్నారు. అందు చేత ప్రస్తుత కాంగ్రెసు నాయకత్వము ఫెడరే షను ప్రతిఘటనలో మనకు సరియైనదారిచూపించ లేక పోయింది.

కర్తవ్యము:

దీనినిబట్టి మనము తగినబలాన్ని చేకూర్చుకోక పోతే మనగతి అధోగతియని తెలుసు కున్నాము. మనవాళ్లను కొని నమ్మకముతో ముక్కుమూసు కొని జపంచేస్తుంటే ఫలితంశూన్యమని, అందరి యొక్క చర్యలను కనిపెట్టుకొని శత్రువులెవ్వ రో, మిత్రులెవ్వరో గ్రహించి వర్తించాలని గ్రహించాము. మనకు జరిగే అన్యాయాలను తీవ్ర ముగా యెదుర్కొంటూ మనహక్కులు మనము సంపాదించుకొ… చివరకు ప్రాణాలైనా … ర్పణా నికి సిద్ధపడవలసిన మహా … కాలమని నిర్ … యించు కున్నాము.

ఎలా చేయడం?

మనకర … వ్యాన్ని నెరవేర్చాలంటే మనసంఘ బలం … వృద్ధికావాలి. మనమంతా ఒకే బాటను న … వాలి 18 సం॥ లు దాటిన ప్రతికష్టజీవి కాం గ్రెసులోచేరి కాంగ్రెసుసంస్థను కష్టజీవుల చేతు ల్లోకి తీసికొనిరావాలి.

ఊరేగింపులు, వినోదాలు, సభలు, సమ్మెలు, ద్వారా మనకష్టాలను లోకానికి వెల్లడిచేయాలి. మంత్రివర్గము ఆకష్టాలను తీర్చేటట్టు ప్రబలమైన ఆందోళన లేవదీయాలి. అప్పటికీ మన కోర్కెలు నెరవేరకపోతే సత్యాగ్రహానికి సిద్ధ పడాలి. ప్రభుత్వము మన స్వాతంత్ర్య కాంక్షను రూపుమాపుటకు పెట్టు నిర్బంధాల నన్నింటిని తీవ్రంగా ప్రతిఘటించాలి. జెయిలుకంటే ఉచిత సినిమా ప్రదర్శనమును కొనివెళ్లాలి.

మన గతపోరాటమంతా వ్యక్తిగతశాసనోల్లం ఘనమవడంచేత రైతులంటే మనము తెలుసుకోలేక పోయాము. మనశక్తిని మనమే గ్రహించలేక పోయాము. స్వరాజ్యమెందుకో, దేనికొరకో నిర్ణయించుకోలేక పోయాము.

స్వరాజ్యము అంటే కష్టజీవుల రాజ్యాన్ని స్థాపించాలంటే స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో కష్ట జీవులే పాల్గొనాలి. యీ వ్యక్తిగత పోరాటు వాదులు తమ పనులు నెరవేరేవరకు మాత్రమే మనతో కలసిపోరాడతారు. అలాంటివ్వారు మన స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని యీలాంటి బూర్జువా వాదులచేతుల్లో పెట్టి కూర్చోవడం కొరవితో తలగోక్కొన్నట్లే!

అందుచే మనమికమీదట వ్యక్తిగతముగా పోరాటాన్ని సాగించకూడదు. ఒకడు పోరాడు తుంటే యితరులు చూస్తూ కూర్చోకూడదు. ఒక నికి కష్టమొస్తే అందరమూ వచ్చినట్లే భావించాలి. అందరూ ఆపోరాటంలో పాల్గొని జయమువచ్చే వరకు దృఢనిశ్చయముతో నిలబడాలి.

ఎస్టేటులాండ్సుఆక్టు … సవ … రింప బడాలంటే, ఫెడరేషన్ పతనం కావా లంటే, … జమీన్ రైతులారా హుషార్! లేవండి! … దములు బిగించండి!! మీ కాళ్లమీదమీరు నిల బడండి!!!

—మోటూరు పరంధామయ్య.

నపుంసకత్వమును బలహీ…
యును. కందపుష్టిని ధా…
కలిగించి శరీరమునకు మి…
బలమును చేకూర్చు…
1 నెలకు 60 మాత్రలు రు1…

స్త్రీల సమస్త వ్యాధులకు
20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో
నున్నది.
నైల సరిగ కానుండుట, ముట్టునొప్పి,
తెల్ల బట్ట.
నైల అధికముగ అగుట మొదలగువానికి
1 నెలకు 1 తులం రు 3-0-0 లు.
N. B. ఇంకను 250 రకముల ఔషధములను, మరికొన్ని అనుభూత మందులను, మాచే రచింపబడిన ప్రసిద్ధములగు ఆయుర్వేద గ్రంథములను మావద్ద కోరవలెను.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
బెజవాడ.

మా అనుభవములను గ్రంథములను ప్రసిద్ధము ప్రతిపాపులోను అనుకరలరు.

దేవుడు వరమిచ్చినా పూజారియివ్వడు?

దేవుడు వరమిచ్చినా పూజారి యివ్వ … డన్న సామెత సార్థకమయింది మాఎస్టేటులో!

రైతు రక్షణార్థమై రైతుసేవకులు బయలు దేరేరు. రైతు ఋణనివారణచట్టమనుకులో కొచ్చింది. కాని చట్టరీత్యా కూడా రైతులు లాభాన్ని పొందేరోజులింకా రానట్టుంది మావల్లపల్లి ఎస్టేటులో!

ఋణచట్టప్రకారం 1847 వ ఫసలీకి శిస్తుకట్టు కోవలసిందిగా సముద్రాలుగారిని కోరేము. నాడు పట్టాపింరాలు తెలియవు కరణంగారు కూడా ఉండాలన్నారు. కరణంగారివద్దకెళ్లేసరికి సము ద్రాలుగారు శేషాచార్యులవద్ద కన్నారు.

ఇలాపదిసార్లు నూరుపదలివేపిట్టలమై తిరిగేము. ఒకరుఉండి, ఒకరులేక, కాలయాపన చేశారు. ఒకనాడెందుకనో మేము వెళ్లేసరికి యిద్దరు ఒకే చోటఉండడం తటస్థించింది. శిస్తుకట్టుకోవలసిం దని కోరేము. సరేనని యిద్దరూ అంగీకరించేరు. సాయంత్రంవరకూ కాలయాపనచేశారు. సాయం త్ర … యింది యివ్వాళ కాదు రేపన్నారు.

రోజురోజూ ముఖంచెప్పించు… కడ మారంభించారు. ఒకరోజున సముద్రాలుగారిని … స్తు కట్టుకోవలసిన దని ఖచ్చితముగా అడిగేము. ఆయన … సమాధానము మాకాశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. "18… 47 వ ఫస లీకి శిస్తు కట్టుకోమని నాకింకా ఆర్డరు … లేదు. లోగడ ఫసలీల బాకాయి యిస్తే కట్టుకుంటా" నన్నారు.

80 వ తేదీలోపల శిస్తుచెల్లించాలి చట్టరీత్యా గత్యంతరం లేకపోయింది. 28—9—38 … వ తేదీన 10 మంది రైతులము బందరుపోయి కలెక్టరుగారి ఆఫీసులో జమకట్టి వచ్చేము. బందరువెళ్లివచ్చిన ఖర్చు 80-0-0!

జమీన్ రైతులకింక రక్షణయెక్కడ?

కొడాలి వీరయ్య, ఆ/ సెక్రటరీ,
లంకల కోడూరు రైతుసంఘము
కిసాన్ సభాపాలెము.

యూనాని వైద్యసారము

(తెలుగు)

నాడీపరీక్ష, వ్యాధులపేర్లు, వాటి గుణములు తగు చికిత్సలు ధాతుపుష్టి, క్షయ, మూత్రసము కట్టుట, యిటువంటి కఠిన వ్యాధులకు సుళువైన చికిత్సలు వ్రాయబడియున్నవి. సుమారు 400 పేజీలు రెండవకూర్పు ఖరీదు కాపీ 1-8 3/8/- పోస్టుఖర్చులు 0-7-0. కలసియున్నవి.

రాజవైద్య H. M. కమాలుద్దీన్,
కార్యేటినగరం (చిత్తూరుజిల్లా)

జర్మనీ ప్రస్తుత రాజ్యాంగ విధానము వర్సైల్సు సంధి.

వి. యస్. వెంకటనారాయణ బి. ఏ. (ఆనర్సు)

యూరోపు మహాయుద్ధమునకు ముందటి జర్మనీ:

ప్రస్తుతము ప్రాచ్యాశ్చిమ ప్రపంచమునందు జరుగుచున్న కల్లోలములకంతయు గత యూరోపు మహాయుద్ధానంతరము ఏర్పడిన సంధి మరల్పు కారణము. ఆస్ట్రియా-హంగెరీ సామ్రాజ్యముకల యుగకే జర్మనీ బలపూరితమై విజృంభించినది. బిస్మార్కు కాలములో జర్మని [illegible] శక్తి [illegible] యయినది. యుద్ధముల మూలమున [illegible] సైలీషియా, పోలెండులో కొంతభాగమును [illegible] ప్రాంతములో కొన్ని ప్రదేశములును అయినవానితో నుండు జర్మనీ మహాసామ్రాజ్యములో చేరిపోయినది.

[illegible] బిస్మార్కు డెన్మార్కునకు [illegible] హోల్ష్టైను, ష్లెస్విగ్ లను రెండు దచీలను [illegible] జర్మనీ సామ్రాజ్యములో చేర్పిం[illegible] 1871 లో ఫ్రాంసువారిని [illegible] [illegible] అత్యద్భుతముగా ఓడించి [illegible]సేన్-లారైను ప్రాంతములను [illegible] 1878 లో [illegible] ఆస్ట్రియా జర్మను ప్రభుత్వ[illegible] [illegible] స్థానమునకు చెందిన [illegible] [illegible] ఉంచుట [illegible]

[illegible] కాలక్రమమున 1908 లో ఇతర [illegible] ప్రభుత్వముల మూకీభావముతో [illegible] ప్రదేశములను 'ఆక్రమించుట' [illegible] [illegible]. ఇంకను ఆఫ్రికాలో కాలనీలను పొందినది, [illegible] తూర్పు పశ్చిమతీరములలో మెంక్రమముగ [illegible] చివరవరకు విస్తీర్ణమునకు [illegible] కాకుండునట్లు కొన్ని ప్రదేశములు జర్మనీకి అధీనములైనవి. కామరూన్సు, టాంగనీకా, టోగ లాండ్ మొదలయిన రాష్ట్రములను జర్మనీ పొందగలిగినది. పై పెద్ద [illegible] పసిఫిక్ ద్వీపసముదాయములను జర్మనీవారు 1898 లో ఆక్రమించుకొన్నారు. ఈ విధముగా జర్మనీ గడచిన యూరోపు మహాయుద్ధమునకు మునుపు మహోన్నతస్థితిలో నిలిచియుండినది. ఆయుధముల విషయమునకాని, సైన్యాంగము పరిస్థితియందుకాని అటులనే నావికాదళము బలమునందుకాని జర్మని మిక్కిలి బలముకలిగి బ్రిటనుకు చిన్నబుచ్చు స్థితిలో ఉండినది.

యూరోపులో చాలాభాగము దాని అధికారమున ఉండినది జాతుల మ్యాటిమునుగా యేర్ప[illegible] డియుండినది.

ఆస్ట్రియాలో నుండెడి జర్మనులతో, హంగేరీలోని మాగ్యరులతో బొహీమియాలోని చెక్కులతో, సామ్రాజ్యపు ఉత్తరమున గలీషియాలోని పోలులతో, స్లావులతో, సెర్బియాలోని సర్బులతో, క్రొయేషియాలోని క్రోటులతో - ఈ విధముగా జాతిసముదాయములతో ఒప్పియుండినది.

యుద్ధానంతరము:

ఈ ఉద్ధతినంతయు అణగించ వలయుననియు, జర్మనీ తిరుగా తిరముగ [illegible] తలయెత్తి ఎదుట [illegible] లేకుండునట్లు [illegible] యునియు అభిప్రాయపడి యూరోపు మహాయుద్ధానంతరము సంధిచేయుటకు కూడిన జర్మనులకు శత్రువులైన కూటమివారు పెట్టినారు. ఫ్రాంసు ప్రధానమంత్రి క్లెమన్‌స్యో చాల చాకచక్యముతో కార్యనిర్వహణమును చేసినాడు.

వర్సైల్సు సంధి:

1919 లో సంధి షరతులు నియమింపబడినవి. ఈ సంధిమూలమున యూరోపు పటమంతయును మారిపోయినది.

హాప్సుబర్గు వంశముకలవ ఏర్పడిన ఆస్ట్రియా హంగెరీ సామ్రాజ్యము ఛిన్నభిన్నమైనది.

[illegible] ఒక స్వతంత్రరాజ్యముగను అటులనే [illegible] ఒకటియొక స్వతంత్రరాజ్యముగను ఏర్పడినది. రుమేనియా [illegible] వైశాల్యమును పొందినది. దీనిలో రష్యా[illegible]నుంచి బెస్సరేబియాయు హంగెరీనుంచి ట్రాన్సిల్[illegible]వేనియాయు చేరినవి. ఇటలీ ఆస్ట్రియా-హంగెరీ[illegible]నుంచి ట్రెంటినో, ఇస్ట్రియా, ట్రీస్టీలను పొందినది.

యుద్ధమునకు ముందు ఆస్ట్రియా-హంగెరీలోని భాగములుగానుండిన క్రోయేషియా, బోస్నియా, సర్బియా, మాంటినీగ్రో మొదలయిన స్లావ్ రాష్ట్రములను తదితరములను చేర్చి యూగోస్లేవియాను ఏర్పరిచినారు.

అంతకన్నను పైగా ఉత్తరమున చెకోస్లావేకియా స్వతంత్ర ప్రభుత్వమును ఏర్పరిచినారు. ఈ చెకోస్లోవేకియా నియామకము ఇష్టమువచ్చినట్లు ఏర్పడినదిగాదు. ఆస్ట్రియా-హంగెరీ అధీనములో చెక్కులు తీవ్రకష్టములను పొంది స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నట్లు ఉండినది. చెకోస్లావేకియాలో బొహీమియా, మొరేవియా, సైలీషియా (ఇంతకుముందు బొహీమియా ప్రభుత్వపు ఆధీనమునయుండినవి) అను పూర్వపు హంగెరీలోని భాగములగు చెకోస్లావేకియా, కార్పేతియన్ రుథెనియాలును (Hlucin) గ్రామములును ఆస్ట్రియా నుంచి వేరైనవి వాల్టిస్, [illegible] రాష్ట్రములను కలసియున్నవి.

పోలెండు నూతన పరివర్తనముతో 18 వ శతాబ్దపునతి రాజ్యభాగములను చాలవరకు పొందినది. పోలెండునుంచి బాల్టిక్ సముద్రమునకు పట్టుకొన్న భాగములను జర్మనీ ఇచ్చివేయ వలసినట్లు ఏర్పడుటయేకాక అదేవిధముగా [illegible] కాలములో [illegible]సేన్-లారైను ప్రాంతమును (ఫ్రాం[illegible]సుకు ఇచ్చివేయ వలసివచ్చింది.

[illegible] 1864 లో డెన్మార్కునుంచి [illegible] ష్లెస్విగ్ ఉత్తరభాగమును గోల్పో[illegible]యినది.

ఇందుకు తోడుగా యుద్ధఖర్చులకు నష్ట పరిహారమునకు చెల్లింపలెను.

జర్మనీ సైన్యాంగము క్షీణింపబడినది.

ఆవిధముగా ఏస్థితిలేకుండునట్లు అధోగతిని చెందునట్లు చేయబడినది జర్మనీ.

యూరోపులోని విషయములటుండ వలస రాజ్యములను కూడ గోల్పోయి జర్మనీ అనాథత్వమునకు చెందినది.

వర్సైల్సు సంధివలన నానాజాతిసమితి [illegible] దానిపర్య వేక్షణలో జర్మనీ కాలనీలను ఇతర రాజ్యములు పాలించునట్లు (మాండేటరీ విధానం) క్షేమింపబడినది.

ఆఫ్రికాలోని జర్మనీ కాలనీలలో కొంతభాగము ఫ్రాంసునకును, కొంతభాగము బెల్జియమునకును, పోర్చుగలునకును యివ్వబడినది.

నైరుతి ఆఫ్రికాలోని జర్మను వలసలను దక్షిణాఫ్రికా సంయుక్త రాష్ట్రమునకును, ఆవిధముగనే తూర్పు ఆఫ్రికాలోని జర్మను కాలనీ (ఇప్పుడు టాంగనీకా అనబడునది) ని, టోగలాండులో కొంతభాగమును, కామరూన్సు ప్రదేశమును వీనిని బ్రిటిష్ వారికిని, ఆప్లే జర్మన్ న్యూగినీని ఆస్ట్రేలియా వారికిని, సమోవాను న్యూజీలాండునకును పంచినది. అప్పుడు అంతర్జాతీయసంస్థ నానాజాతి సమితి.

ఇదన్నియును ఇటులుండగా జర్మనీ పసిఫిక్ ద్వీపము క్యావోను జపానువారు పుచ్చుకొన్నారు.

ఇంకను జర్మనీ పలుకుబడిలోని తురుష్క ప్రదేశములలో ఆసియా మైనరును తురుష్కులకును, సిరియాను (ఫ్రాంసుకు వార్డుగను) బ్రిటనునకు మైనర్లవుగా ప్యాలెస్టీను, మెసపొటేమియా (ఇరాక్) లను ఏర్పరచినారు. మెసపొటేమియా 1922 లో సైనయుతిగ నానాజాతి సభ్యత్వమును పొంది స్వతంత్రముగ ఏర్పడినది.

సంధిపరిణామం.

వైసంధి వల్లను, నానాజాతి సమితివలనను, జర్మనీ తన శాహాతువు తీసినది. ఘురాజా రాజ్యములకు లోకువ అయిపోయినది. (Inferiority [illegible]omplex) హైన్యభావము జర్మని వారిని పీడిం[illegible]చుచుండినది. ఈ ఉద్రేక భావము కుమిలి కుమిలి [illegible] ఇపుడు హిట్లరు రూపములో పుంజీభూతమయి[illegible]నది.

ఒకటి తరు[illegible]వాత ఒకటిగా మహాయుద్ధములో పోగొట్టుకొనిన ప[illegible]దేశములను హిట్లరు ఉద్ధతితో బెదరింపులతో పొందు[illegible]ట మొదలుపెట్టినాడు.

ప్రస్తుత జర్మనీ విధా[illegible]నము.

యుద్ధమునకు ముందు [illegible]మకు చెందియుండిన రాజ్యములను కాలనీలను తప్ప[illegible]క తిరుగ పొందవలయుననుటయే జర్మనీ వారి ప్రస్తు[illegible]త విధానము. ఈ పద్ధతిని అనుసరించు విషయము[illegible]యి హిట్లరు గోప్యముగ నుంచలేదు. పోయిన [illegible] న్యూరెంబర్గు కాన్ఫరెన్సు అప్పుడేమి, ఇప్పటి ప్రస్[illegible] [illegible]ల వలన [illegible] తన పద్ధతిని బాహాటముగా [illegible]డు.

మ్యూనిక్ నిశ్చితాభిప్రాయము[illegible] [illegible]ట్లరు శక్తిని వ్యక్తపరచుచున్నవి.

[illegible]కర్నో, కెల్లాగు ఒడంబ[illegible] [illegible] వరి[illegible]

హంగేరీ[illegible] ఆక్రమించుకొనవచ్చునని ఆస్ట్రియాపై తనకే హక్కున్నదని తెలిపినాడు.

ఆన్ష్లూస్ సమయములో చెకోస్లావేకియాపై దాడిచేయ నిర్ణయముపై తనపూర్తిని తెలిపినాడు.

కాని చెప్పుడు ఒకటియు చేయుట ఒకటియు అయి కూడ పోయినది.

ఆస్ట్రియా ప్రథమ కబళమయినది.

ద్వితీయ కబళముగా ఇపుడు చెకోస్లోవేకియా అనాథ అయినది.

ఇప్పుడు చేసుకొన్న ఒడంబడికలైనా ఎన్నో నాళ్ళు వుండలేవు.

లొంగిపలాయనపద్ధతిలో మిగిలిన గొప్పరాజ్యములు చేంబర్లేను ఆధ్వర్యములో ఎంతవరకు ప్రతిక్రియలతో అంతవరకును కూడ జర్మనువారికి చేసే.

చిన్న ప్రభుత్వములను హానిచ్చేయుదని భావ ఇమ్మనూ వెంటనే వానిని తప్పించరించుట హిట్లరు పద్ధతి.

చెకోస్లావేకియా ప్రాక్తీకాగా 1871 లో బిస్మార్కు కాలములోపొంది తిరుగ గత మహాయుద్ధమున గోల్పోయిన అల్సాస్-లారైను ప్రదేశమును పొందకుండా విడిపించాడు. ఇంతలో తన సైన్యాంగమును తీర్పుగ్గు చేస్తూ.

అన్నియును కాలనీలతోసహా తమ్మువరకును హిట్లరు ఈ అటుల నాడుచునే యుండును

నైతికముగ శాంతికొరకు బలిఇచ్చుచు ఘురాజా రాజ్యములు చరించవంతవరకు హిట్లరుకు ఫరవాలేదు.

టాంగనీకావారు అప్పుడే బ్రిటనుకు విన్నపము పంపుకున్నారు. జర్మను ప్రభుత్వమునకు తమ్ములను అప్పగించవద్దని వేడుకొనుచూ.

ఇప్పటికే యూరోపులోని చిన్న రాజ్యములు జర్మనీ అధికారము తమ్ము ఎప్పుడు బాధపెట్టునోయని అందులో యుద్ధానంతరము ఆస్ట్రియా హంగెరీ విభజనమువల్లన ఏర్పడిన అల్పరాజ్యములు స్వతంత్ర రాజ్యములును.

ఎవరి కొంపమునుగునో అని అందరూ అవస్థ పడుతున్నారు.

వర్సైయిల్సు సంధిషరతులని రూపుమాపు వంతవరకు జర్మనీకి నిద్రపట్టదు. అంతవరకు వారి పద్ధతి ఇదియే.

---

8 వ తేదీన కుప్పం పంచాయతీబోర్డు అధ్యక్షులు శ్రీగుండూరు రావుగారు జిల్లాబోర్డు వారిచే ఉచితముగా యివ్వబడు భాళీజాగాలో [illegible]ణశాల శంకుస్థాపన గావించిరి.

పెరాలిసిస్ క్యూర్

ప డిపోయినకాళ్లు చేతులను బాగుపర్చును.
శ్రు యించిన అవయవములను శక్కజేయును.
వా తమునెల్ల ధ్వంసమొనర్చును.
త క్షణమే గుణమునిచ్చును.
ము ఖ్యమైన మందని పేరొ[illegible]
న యమగుటకు దెబ్బ సందియము లేదు.
కు దరని జబ్బులను సహితము కుదుర్చును.

వారంమందు వెల రు 5-0-0 లు.
డాక్టరు. బొమ్మన్న కేశవులు,
[illegible] సంతపేట, నెల్లూరు.

ఋణ చట్టము

1347 ఫసలీ బాకీ చెల్లించుటకు గడువియ్యవలెను.

—X—

ఆచంట గోపాలరావు.

దురదృష్టవశాత్తు ఋణవిమోచన చట్టపు ప్రథమ వాయిదా గడువు దాటి పోయినది. రైతులు [illegible] ఈ వాయిదా గూర్చి, జమీందార్లు ఉద్యోగస్థులందరు ఈ వాయిదా గూర్చి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము జమీందార్లకు చాలా ఉపకారము చేసినదనియు కష్టములేక స్న 1847 ఫసలీ బాకీ [illegible] జమీన్ ఉద్యోగస్థులకు [illegible] కాని వారిని [illegible] గుర్తించలేదు. స్న 1847 ఫసలీ బాకీ పూర్తిగా చెల్లించగాని [illegible] ఫసలీల బాకీ లాభమును రైతు పొందుటకు అర్హుడు కానందున గత సెటిల్మెంటులో బకాయి చెల్లించుటకు అప్పుచేసి రైతులకు బాధలు అధికమగుచున్నవి. [illegible] పెద్ద [illegible] ఒక్కసారి గుండె [illegible] తీరుతాయని [illegible] బకాయిబాకీ తీర్చుటకు అప్పుకోరకవచ్చును. రైతు గుండెలూడా [illegible] 80 [illegible] రావలయునది. ఇదిలో [illegible] పూరాదు, విచారమునకు అంతము, [illegible].

[illegible] ప్రబలియుండు అర్థిక మాంద్యము వలనను, సిస్తులు అధికముచేతను జమీన్ రైతు [illegible] ఉన్నారు. అధిక సిస్తులందు [illegible] అధిక బకాయి పెరిగినట్టియు, జమీన్ లలో యీ [illegible] పొందుటకు రైతులు [illegible].

పాత బాకీలు తీర్చుటకు చట్టము 6 మాసములు గడపోసంగినను లోగడ బకాయి బాకీలు చాలా హెచ్చుగా పెరిగి యుండుటచేతను, గత 8 సంవత్సరములు ధరల మాంద్యము [illegible] తీవ్రముగ వ్యాపించి యుండుట చేతను, వడ్డీరేటు తగ్గినదని ఋణదాతలు [illegible] గట్టిగా [illegible]చేతను, జమీన్ ప్రాంతములు [illegible] స్థాపింపక పోవుటచేతను, రైతుకు పరపతి పోయినదని ఋణదాతలు ఒక్కసారి రైతులకిచ్చిన అప్పులు తీర్చుమని బాధించుటచేతను, వ్యవసాయమునకు మదుపులు హెచ్చయి లాభములేని యీ వ్యవసాయ వృత్తి యందు రైతు [illegible] గడపుటయే కష్టముగ నున్న కారణముచేతను, స్న 1847 ఫసలీ బాకీ రైతులు ఆ [illegible] చెల్లించలేకపోయినారు. ఈచట్టి లాభమును పొందలేకపోతిమని వారును చింతించుచున్నారు.

ఋణచట్ట ప్రథమ వాయిదాను చెల్లించలేకపోవుటకు కారణమేమయి యుండునో యని జమీందారీ ఉద్యోగస్థులు దూరదృష్టిని చూడవలెను. రైతులకు [illegible] చెల్లించలేక చెల్లించుటకు [illegible] చెల్లించలేకపోయినా యను సంగతి నిర్ధారణ చేయవలసియున్నది. ఇది [illegible] సమస్యకాదు. చాలా దూరమాలోచించవలసిన సమస్య. చట్టరూపేణా చెల్లించవలసిన బకాయి [illegible] రైతు చెల్లించలేదని జమీన్ ఉద్యోగస్థులే [illegible]. [illegible] జమీన్ రైతు [illegible] ఎవరికి తెలియదు! ప్రభుత్వమువారు దయచేసిన లాభమును పోగొట్టుకొను [illegible] రైతు లోకములో యుండునా? [illegible] ఎక్కనప్పుడు అట్టి లాభమును పోగొట్టుకో[illegible] యేమి చేయగలదు! బంగారపు [illegible] పెట్టుదినట్టున్నను ప్రతివాడు యెక్కి యేయగలడా! సగం ఎక్కిన కాయలు అందునా! పెట్టుబడి [illegible] లభించును.

జమీనులలో బకాయి యీనాడు ఆనాడు పుట్టినది కాదు. జమీనులతోపాటు పుట్టినది. సిస్తు అధికమగుటచే బకాయి పెరుగును. బకాయి పెరుగుటచే [illegible] భూములు [illegible] 111 క్రింద [illegible] బకాయి [illegible] రైతుకొక్కగాని దానిని [illegible] బకాయి పెరుగుట [illegible] రైతు [illegible] అతిసిస్తుపై, పంట పండిన ధరలపై ఆధారపడి యుండును. జమీన్ రైతు బకాయిలేకుండగా [illegible] రాకుండా [illegible] మనస్ఫూర్తిగ [illegible] సాధ్యమా బకాయి లేకుండా [illegible] అసాధ్యము! రానురాను యీ బకాయి [illegible] ఎక్కువగా పెరిగి రైతు [illegible] అడ్డుపడినవి. ఈ [illegible] కాంగ్రెసు మాత్రి [illegible] చిన్నదయినది.

జమీనులలో బకాయి పెరుగుటకు అనేక కారణాలున్నాయి. నీటివసతులు లేకపోవుట, అధిక సిస్తులు విధించుట, జమీన్ [illegible] రైతు [illegible] కొట్టకెక్కించుట యనునవి ముఖ్య కారణములు. వీటికి ధరల మాంద్యము క్రమముగ పంటలు లేకపోవుట తోడయినవి. ఈక్లిష్టసమస్య [illegible] రైతు, జమీందారుకూడా కష్టనష్టములు [illegible]. సిస్తుకు ఎవరికైన [illegible] నీరు, అగ్నికి గాలికి, భూమికి [illegible] [illegible] రైతుకు జమీందారునకు [illegible]. గత్యంతరములేని బకాయి జమీనులలో ఎందుకు పెరుగుచున్నదని ఆలోచించితే జమీన్ రైతు పొరపాటువల్ల గాదని స్థిరపడుచున్నది. అయితే యీపొరపాటు యెక్కడవున్నది దానిని తొలగించుటకు మార్గమేమిటి అని ఆలోచించి దానికి తగినయేర్పాటుచేయుట ప్రభుత్వం వారి బాధ్యతై యున్నది.

స్న 1847 ఫసలీ బకాయి తీర్చుటకు ఒక సంవత్సరం గడువుయిచ్చిన [illegible] [illegible]. ఇట్టివాయిదాల్లో లాభంలేదు. [illegible] సంవత్సరం గడువుయిచ్చి అప్పుడు చెల్లించుట దుర్లభము. ప్రస్తుతసంవత్సరం [illegible] స్న 1847 బకాయి, చట్టప్రకారం 1846 బకాయి, యీసంవత్సరం చెల్లించగా మిగిలిన 1848 బకాయి, స్న 1849 ఫసలీ సిస్తు కలిపి ఒక్కసారి చెల్లించాలి. రయితుకు అది పూర్తిగా సాధ్యం కాదు.

వడ్డీ చెల్లించవలసినదని ఋణదాత కఠినముగా అడిగినప్పుడు ఋణగ్రస్తుడు వాయిదా కోరునుగాని ఆవాయిదా నాటికి చెల్లించగలుగుచున్నాడా! ఈలాగు యిచ్చిన రైతు [illegible] గలడా. [illegible] వాయిదా కోరుటవల్ల రైతుకు రక్షణలేదు రాజాకు లాభంలేదు.

ప్రథమవాయిదా గడువు దాటినదని చట్టము [illegible] ఆమలు జరిపించితే రైతుకు జమీందారునకు [illegible] భావము అనవసరముగ సంభవించును. ఋణచట్టమెట్లు చెప్పుచున్నను, సిస్తు తగాదాల సర్వాధికారంగల జమీందారు తన రైతుకు సహాయమొసంగింది. రైతు తీవనోపాధికి భంగము కాకుండా [illegible] నష్టమురాకుండా చేసుకొనుట ఉత్తమపద్ధతి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమువారు యీ విషయమై ఆలోచించెదరు గాక!

రామకృష్ణ ఖాదీ భాండారం
ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు.

మావద్ద అన్నివిధములైన శుద్ధఖద్దరు రకాలు దొరుకును.

సన్నము - జరిచేటు - రాజపాళెం - పొందూరు - కనుపూరు అన్ని రకాలు దోవతులు - అంగవస్త్రములు - సాదా గీరల షర్టింగురకాలు - తుండ్లు అన్నివిధములైనవి కలవు.

ఇంకా అవసరమయిన రకాలు ఆర్డరిస్తే నేయించి యిస్తాముగూడ.

వెల సరసం - ఫలమధికం.

రాయవరపు జగన్నాథం,
ప్రొప్రయిటరు.

ఆనంద భవనం
(మిలిటరి భోజనశాల)
నెల్లూరు,
[illegible]

కోర్టులకు - స్కూళ్లకు - సత్రము బస్సులకు సమీపంలో ఉండే ట్టు చాకలివీధిలో కొత్తగా హొటాలు స్థాపించాము. బుచ్చిరెడ్డిపాళెపు ప్రశస్తపాకాలు.

ఒకసారి భోంచేసి చూడండి తెలుస్తుంది! విద్యార్థులకు, రెండు భోజనాలు, రెండు టిఫన్లు గాని, రెండుభోజనాలుగాని చేరి నెల 1-కి రు 9-0-0 లు. విడి భోజనం పూట 1-కి 0-3-6 లు.

పదార్థాలు నేతితోనే— పి. యల్. రెడ్డి (బుచ్చి)
ప్రొప్రయిటరు.

ఈజిప్టు

పాలస్థాన ప్రశ్న

శనివారపు సుబ్బారావు.

ఒకప్పుడు యీజిప్టు పరిపాలనకు విద్యాశాఖా మంత్రిగ పనిచేసిన మహమ్మద్ అలీపాషా అనుఆయన 200 మంది ఈజిప్టు శాసనసభ్యులకు ఆహ్వానములు పంపగా వారంతావచ్చిరి. అందు (1) సౌదీ అరేబియా (2) ట్రాన్సు జోర్డాన్ (3) సిరియా (4) ఇరాక్ దేశములయొక్క ప్రభుత్వాల తరపున ప్రతినిధులను ఆహ్వానించుటకున్ను కైరోలో పట్టణమున యీ నాలుగు ప్రభుత్వములతో కూడినయొక సభను ఏర్పాటుచేసి అంను పాలస్తైను ప్రశ్నను గూర్చి యోచించుటకున్ను నిశ్చయించెను.

ఈజిప్టు ప్రధానిగానున్న మహమ్మద్ పాషా గతనెలలో ఈజిప్టు పార్లమెంటు నందు ఉపన్యసించుచూ పాలస్థాన విభజనకు ఆయన అంగీకరించనటుల స్పష్టీకరించి తెలిపెను.

గత 2 సంవత్సరములనుండి పాలస్థానములో శాంతి లేదు. ఈదినువరకింక ఒక జూలై నెలలో మరణసంఖ్య యుండెను. చనిపోయినవారు 208. యిందు 60 మంది జ్యూస్‌గలరు. గాయములు తగిలినవారు 457. యిందు 210 మంది జ్యూస్‌గలరు. యీ మరణ సంఖ్యలో యిద్దరే బ్రిటిషు సైనికులు గలరు. గాయముల సంఖ్యలో 6 గురే గలరు. 12 గురు బ్రిటిషు కాన్‌స్టేబిల్సు కలరు. చనిపోయిన 60 మంది జ్యూస్‌లోను 48 గురు సామాన్య ప్రజలైయున్నారు. 12 గురుమాత్రం కాకులా మనుష్యులై యున్నారు. గాయములు తగిలిన వారిలో 191 మంది మామూలు ప్రజలుగాను 10 మందికాపలాకాయు మనుష్యులుగా నున్నారు. మిగతా సంఖ్యఅంతా అరబ్బులకు చెందియేయుండెను. దీనినిబట్టి నిత్యము పాలస్థానములో గత 2 సంవత్సరాలనుండి ఎంత అశాంతి వున్నదో గ్రహించండి. పాలస్థానమును బ్రిటిషు వారు జ్యూస్ జాతివారికి దానాదత్తము చేసిరి. అందులకు పాలస్థానములోనున్న అనాది జాతిఅయిన అరబ్బులు వప్పుకోవడంలేదు. యిందువలనే అరబ్బులకు జ్యూస్‌జాతివారికి తగాయిదా కలిగింది. పాలస్థానము బ్రిటిషు సామ్రాజ్య పరిపాలనకు లోబడియే ఉంది. సామ్రాజ్య తత్వములో నుంచే ప్రజలలో శాంతి ఏలా వుంటుందో దీనినిబట్టి గ్రహింతురు గాక.

ఏడునాళ్ల బ్రతుకు కోసం ఐరోపా ఆత్మ అమ్ముడు పోయింది

—H—

జర్మనీ ఇటలీల ఐక్య దౌర్జన్యశక్తి ఎదుట బ్రిటను ఫ్రాన్సులు గజగజలాడిపోయినవి.

హరిజన పత్రికలో గాంధి మహాత్ముని వ్యాసము.

తాత్కాలికంగా యుద్ధభీతి ఆగినందుకు సంతోషించవలసిందే. అయితే ఈ సద్యఃసాఫల్యము సాధించేందుకు ఒపగిన మూల్యము విలువను మించినదై వున్నదా యని శంకించవలసివచ్చును. ఇందు గాను గౌరవమే అమ్ముడుపోయినదా అని పించే పాటు కలుగుతుంది. బలతంత్రముగా పెంపొందింపబడిన దౌర్జన్య విధానము ఈసందర్భములో విజయం పొందినదా! హెర్ హిట్లర్ రక్తపాతం లేకుండానే దౌర్జన్య బలాన్ని నిర్మించుకొని తన ఇచ్ఛ ప్రకారాన్ని శిరసావహించేట్లు చేసిన కౌశల్యాన్ని [illegible]న పెట్టాము!

కాని యూరోపియన్ రాజకీయ సమస్యను పూర్ణంగా తెలియనివాని అంగీకరిస్తాను. అయినప్పటికీ యూరోపు ఖండములో చిన్న రాజ్యాల స్వతంత్రతను బ్రతికేందుకు అవకాశం లేదని మాత్రము ఈసంఘటనవల్ల బాగుగా స్పష్టమైనది. పరిసర బలవద్రాజ్యాలను కబళించబడుచున్నది. సర్వసామంత విషయాలపై పోయినట్లు తోస్తుంది సామంత రాజ్యాలైపోయి అస్వాతంత్ర్యానికి పాలుపడును అల్పరాజ్యాలగతి.

జయమా? అపజయమా?

ఐరోపాఖండము ఏడునాళ్ళ బ్రతుకుకోసమై తన ఆత్మనే అమ్ముడుపోయినది. మ్యూనిచ్‌లో ఐరోపాఖండం ఆర్జించినశాంతి కేవలము దౌర్జన్య విజయమే. శరణాగతంగా దౌర్జన్యపరాజయం కూడా. ఇంగ్లండు ఫ్రాన్సుదేశాలు విజయాన్ని పొందగలిగివున్నట్లయితే జెకోస్లావేకియాపట్ల తాము నిర్వహించవలసిన విద్యుక్తధర్మాలను నిర్వహించవలసిన విద్యుక్తధర్మాలను నిర్వహించేందుకు సంసిద్ధమై వుండేవి కావు. కాని జర్మనీ, ఇటలీల ఐక్య దౌర్జన్యశక్తి ఎదుట బ్రిటను ఫ్రాన్సులు గజగజలాడిపోయినవి. ఇక జర్మనీ, ఇటలీలు మాత్రం లబ్ధిపొందినదేమిటి? మానవజాతియొక్క నైతిక సంపత్తికి ఏకొంచెమైనా వృద్ధికలిగించినారా!

ఈవాక్యాలు వ్రాయడంలో నాకు బలవద్రాజ్యాలతో ఏమీ ఆభిమానంలేదు. వారి ఔన్నత్యమే కన్నెత్తి మాస్తేనే నాకు కళ్ళు తిరుగుతాయి.

జెకోస్లావేకియావల్ల నేను, మనభారతదేశము నేర్చుకోవలసిన నీతి పాఠమొకటివున్నది. తమశక్తికందరానిరాజ్యాలు [illegible] నడిమధ్యలో చిక్కుకొన్నపుడు, జెకోస్లావేకియా ప్రస్తుతస్థితిలో చేయదగిన కార్యము ఏమీలేదు. అయినప్పటికీ జెకోస్లావేకియా [illegible] తన గౌరవాన్ని కాపాడి ఆత్మగౌరవం [illegible] దుకు అహింసావిధానమునుయొక్క ప్రయోజనా [illegible] లను తెలిసికొని వున్నట్లయితే, [illegible] గావైనను జర్మని ఇటలీల దౌర్జన్యబలాన్ని [illegible] యెదురు [illegible] పనిలేకపోయేదని చెప్పడా [illegible] నికి సాహసిస్తున్నాను. అప్పుడు ఇంగ్లండు ఫ్రాన్సు [illegible] లకు సర్వసమ్మతమైన శాంతిసంపాదనకై ఇంకొక [illegible]

అతమానుషమాత్రమైన చర్యలు తీసుకోవలసినవసరము లేదు కాదు. స్వదేశ స్వాతంత్ర్య రక్షణకు కెకోస్లొవేకియులు కుడియొక్కిన కరక సాహిణత్యాగమునైనా భక్తి, ఘోరమైన క్రూరరాజ్యాలవారిని రక్తపాతము చేయకుండానే ఆత్మగౌరవం నిలుపుకొని వుండే వారు. ఈవిధానానికి అవసరమైన గుణాన్ని తీర్త్యమనండి, నిగ్రహమనండి, ఏమన్నా గాని, అది మానవసాధ్యము కాదని చెప్పేవాదాన్ని మాత్రము నేను అంగీకరించను.

మృగస్వభావాన్ని త్యజించినప్పుడే మానవత్వము తన నిజస్వభావాన్ని ప్రత్యక్షం చేసుకొనగలుగుతుంది. నేనియుద్దేల నవము మానవ స్వరూపమాత్రం దాలిచివున్నా, మన సుప్రసిద్ధ పూర్వులైన ఈ రాంగుటాంగు గుణగుణాలనే ప్రదర్శిస్తో వుంటాము.

కాంగ్రెసుకార్య సంఘాభిప్రాయాలు.

జెకోస్లొవేకియా నిర్వీర్యమైన పరగుంఫన కాదు. జెక్ దేశీయుల అదృష్టము నిర్ణీత మవుతున్న క్షణంలోనే వారి భవితవ్యము విషయమై కాంగ్రెసు కార్యసంఘము దుస్సహమైన హృదయవేదనను అనుభవించిందని జెక్ ప్రజలు తెలుసుకోదగిన విషయము. ఈభాదకొంత వరకు స్వార్థమై అనుభవరని అంటే అనవచ్చును. అందువల్లనే ఆ మనోవేదన యదార్థతను ఆర్జించుకుంటుంది.

ఐరోపాలో, అంటే బ్రిటిష్‌వలలో పాలిస్తున్న భారతదేశము అయినప్పటికీ జనసంఖ్యలో చాలా పెద్దదేశమే అయినప్పటికీ మనము జెకోస్లోవాకియా కన్న అల్పరాజ్యంగానే పరిగణింపబడవలసివుంటుంది మన స్వాతంత్ర్యము విషయములో వుండదమే కాక మనము పూర్ణముగా కోలుపోయిన స్వాతంత్ర్యాన్ని తిరిగి సంపాదించుకునేందుకు శక్తికొంచెము లేకుండా పోరాటమును సల్పుతున్నాము. జెక్ దేశీయులు సమర్థంగా ఆయుధోపేతులైవున్నారు.

అందువల్ల కార్యసంఘము సమావేశమై జెక్ ప్రజల దుస్థితిలో తాము పూనుకోదగిన విధివేమి యుద్ధమేఘం ప్రబద్ధమైనప్పుడు కాంగ్రెసు సంస్థ ఏభారమును నిర్వహించవలసి వుంటుంది, అన్ని విషయాలను తర్కించింది యుద్ధము వచ్చినప్పుడు మనదేశము బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు చిక్కును అవకాశంగా తీసుకొని స్వరాజ్య సంపాదనకు వేగము సాగించవలసినదా, లేక, కాంగ్రెసు యొక్క అహింసా సూత్రానుసారంగా జెకోస్లావేకియా స్వంత రక్షణకైనప్పటికీ యుద్ధ దౌర్జన్యము అవసరములేక రాజాలదని ఉద్ఘాటించి, మహాత్ముని [illegible] దర్శాలనను రూపించుటలో కలసినదా అన్న సూక్ష్మ రాజకీయ సమస్యను కార్య సంఘంవారు చర్చ చేయవలసి వచ్చినది.

శాశ్వత శాంతి మార్గము.

కార్యసంఘమువారు బ్రిటను దేశంలో స్వరాజ్య సంపాదనర్థమైన బేరాలు చేసే యీ ఉపాదపకాశాన్ని బుద్ధిపూర్వకంగా వదలుకొని, ప్రపంచశాంతికి తోడ్పడవలసినదనే నిశ్చయాన్ని ఆమోదించడానికి పూనుకున్నది

సుశిక్షితమయిన అహింసాయుత ఉద్యమం ద్వారానే విముక్తి వున్నదని నిర్ణయించి, భారత స్వాతంత్ర్య సమరానికిని, జెకోస్లావేకియా ఆత్మరక్షణకును న్యాయమయిన మార్గమును సూచించి, కార్యసంఘమువారు ప్రపంచమంతటికిని బాహాటముగా దౌర్జన్య బలంయొక్క అనాగరికతను వెల్లడి చేసినారు

తాముఆమోదించిన సూత్రాలను నిలబడివుండాలంటే కార్యసంఘంవారు ఇంతకంటె భిన్నమయిన రీతిని తీర్మానించడానికి వీలులేదు.

భారతదేశము అహింసా విధానంవల్ల స్వాతంత్ర్యసంపాదనము సాధించగలిగితే, అవిధానంవల్లనే స్వాతంత్ర్య రక్షణంగూడా చేసుకోగలుగుతుందనియే విశ్వసించవలసివుంటుంది ఈసిద్ధాంతమును అనుసరించియే జెకోస్లావేకియావంటి అల్పరాజ్యాలైనా అహింసద్వారానే ఆత్మరక్షణ చేసుకోగలుగుతుంది.

యుద్ధం నిరాకరించి ప్రాణాలు అర్పించడంలోనే ఘనతవుంది.

అయితే నిజంగా యుద్ధమేఘము ప్రత్యక్షమై వుంటే కార్యసంఘము ఏవిధమైనచర్య తీసుకొనేదో నేను నిర్ధారణగా చెప్పలేను. కాని యుద్ధగండం తాత్కాలికంగా మాత్రమే ఆగినదని తలుస్తాను ఈఆట విడుపుకాలంలో నేను నాకు ప్రియమైన దౌర్జన్యరహిత కార్య క్రమాన్ని జెక్ ప్రజలకు బోధించవలసినదిగా భావిస్తాను. వారు తమ భవిష్యత్తులో ఏమి వ్రాసిపెట్టివున్నదో ఇంకా ఎరుగరు. అహింసా విధానాన్ని అవలంబించి చూడడం వల్ల వారికి కలిగేనష్టం ఏమీలేదు. స్పెయిను ప్రజాస్వామ్యంయొక్క భవితవ్యముకూడ ఈరీతిగనే త్రాసులో అనిశ్చితంగా ఊగుతున్నది. చీనా స్థితికూడ అట్లానే వున్నది.

కుదిరి, వీరంతా స్వతంత్ర నష్టాన్నే సల్లకూడదలనివుంటే, అది వారు దౌర్జన్య పద్ధతుల్లో ఆశక్తులు కావడంవల్లగాని జనసంఖ్య బలంలోని లోపమువల్లగాని జరగదు

స్పెయిను దేశము ఒకవేళ తనకు ప్రాణంకోసానికివున్న హింసాశక్తినంతా వుండివుంటే మాత్రము ఏమి లబ్ధిపొందగలదు! అట్లే చీనాదేశానికి జపానువారి దౌర్జన్య శక్తులన్నీ పుంజీభూతమయి హస్తగత మయితేమాత్రం లాభమేమిటి! జెకోస్లావేకియావారికి, హిట్లరుకుగల ఆయుధ సామగ్రి కలిగివుంటే మాత్రము ఏమి కొల్లగొట్టారు!

ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆయా దేశాలు కొనప్రాణందాకా పోరాడి ప్రాణత్యాగంచేయడమే శౌర్యోచితంగా భావిస్తున్నట్లయితే అట్టి దౌర్జన్య యుద్ధానికి దిగకుని చాటుకొనే క్రూరబలాలలొంగని, పుత్కృష్ట సాహసాన్ని ప్రదర్శిస్తే ఇంక శౌర్యోచితంగా ఉండదా! రెండు పక్షలలోనూ మృత్యుకేళి అయినప్పుడు, స్వాతంత్ర్యహరులైన శక్తివంతుల ఎదుట, వారిఎడ ఏమాత్రమూ మత్సరభావం లేకుండా, హృదయాలను రుధిరాలను గురిచేసి ఎదుర్కొనడమే హెచ్చు గౌరవప్రదమయిన కార్యముకాదా!

పుత్తూరు మద్యపాననిషేధ ప్రచారము.

తే 17 ది రామకృష్ణరాజుగారు నిషేధ పారంభోత్సవం జరిపిరి. తాలూకా కమిటి స్థాపించబడింది. తే 25-9-38 నుండి 2-10-38 వరకు కార్యదర్శి కండేరి మునుస్వామినాయుడుగారు ఉప్పరపల్లె, అలత్తూరు, కార్వేటినగరం, పుత్తూరు నగరి, నారాయణవనం, వడమాలపేట, పచ్చికపల్లం, కాకతోటం, నల్లవెంగనపల్లె, పత్తిపుత్తూరు, నాదురపాళెం, కొరుంగూరు మొదలైనచోట్ల సంచరించి మద్యనిషేధ ప్రచారము, కాంగ్రెసు ప్రచారం పూర్ణంగాసాగించిరి.

—ఒకవిలేఖరి.

బి. రెడ్డి అండ్ కో, (రిజిష్టర్డు) ప్రొప్రైటరు:— జి. వి. రెడ్డి,
గోపాలపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా, వయా, కొవ్వూరు.

అతివిచిత్ర కుష్టు నివారిణి (రిజిష్టర్డు)

అష్టాదశకుష్టు, బొల్లి, వివిధ చర్మవ్యాధులుగల నిరాశాపరులగు రోగులపాలిటి కల్పతరువు శ్రీభాస్కరానంద యోగివర్యునిచే ప్రసాదింపబడిన మహాయోగము. అనేకులు తదుపకారమువలన శ్రీ [illegible] వారి క్షేమముగా ఆనందించుచున్నారు.

సర్వసుఖరోగ నివారిణి

ఎంత పురాతనమై లేక్షించి, ఎట్టి అపాయస్థితియందున్న సుఖరోగములనైనను 6 ఘంటలలో అద్భుతగుణము— పథ్యములేదు— వెలస్వల్పము— 40 దినములకు రు 4 లు మాత్రము—

కేటలాగు ఉచితము— వివరములకు వ్రాయుడు—

శ్రీమాన్ పండిత చక్రవర్తి శ్యామయ్యంగారు
నెల్లూరు మునిసిపల్ ధర్మయుర్వేద వైద్యాలయ ప్రధానవైద్యులు ఇట్లు వ్రాసిరి:—
వైద్య పెంచలు నారసింహుని

పెంచలున్ చర్మరంజని (రిజిష్టర్డు)

చర్మరోగము లిదియే వెంటనే నివ్వారణ చాయలుగవలన కనుగొంటిని. ఒక్క పూతలోనే గుణమిచ్చుచున్న సాధ్యమాపము.

చర్మరంజన్ డిపో (రిజిష్టర్డు),
ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

విలక్షణమైన ఆంధ్రుల విజ్ఞానము కళలు కాపాడు కొనుటకు

భారతసమస్య

మనభారతదేశములో స్వపరిపాలన యేర్పడితే, ప్రపంచశాంతికి కొంతతోడ్పాటు కలుగగలదు. బ్రిటిషు కామన్ వెల్తు అని మిక్కిలిగా చెప్పుచున్నారు. కాని అవశ్యములనై భారతీయులకు అను రాగము యేర్పడుటకు అని యేటేని ఒకస్వరూప మునకు రాలేదు. భారతీయులు "స్వరాజ్యము మాజన్మహక్కు" అన్నప్పుడు, వాదనలోకూడ, అంతే అమాత్రము చేయుటకును, మాపు శేపు అని కాలము గడుపుచున్నందులకు పాటులు పడుచున్నా, ఇంకా విమర్శకులకూ కొరత ఉండదు 'బ్రిటిష్ కామన్ వెల్తు ఎన్నిచెప్పినను ఆ.క ర్యానికి ఇంకేదయిలిస్తే. ఈశాంతి ధర్మప్రశ్నములు చెప్పుటకు మూలకారణము అంతరంగం మారుట చేత కాదు; పరిస్థితులు మారుటవల్లనే అని పరిపరి విధముల అవిమర్శకులు అందురు. కావున ఈచిక్కు విడకీసి, భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము నేర్పరచుట, భారతదేశమునకు, బ్రిటిష్ దేశమునకు, ప్రపంచమునకు, అన్నిటికీ శ్రేయస్కరము.

బ్రిటిష్ రాజకీయవేత్తలు, సాధ్యమైనంత త్వరలో భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన నేర్పరుపవలెనని గ్రహింతురని ఆవశ్యకము. ఆలస్యమయినచో అమృతమయినా విషమగును.

భారతదేశం- డెమాక్రసి

ఏదేశములోనైన జనము విద్యలు నేర్చుకొనుచు, ఆర్థికముగా వృద్ధిపొందుచు నీతిమంతులు అగుచుండవలెను. కాని ఎక్కువను రాజకీయ వ్యవహారములలోనే మునిగి తేలుచుండకూడదు ఇయితే ఒకదేశము అట్లున్నదనగా, ఆదేశపు వ్యవస్థలో ఏదో గొప్పలోపమున్నదనియే. ఇట్టి స్థితితప్పి భారతీయులు ప్రజ్ఞావంతులు అగు దారి యేర్పడుటకే భారతదేశమునకు స్వతంత్రము కావలసియున్నది. డెమాక్రసీలో ప్రభుత్వము ఏర్పడుటతో సరిపోదు. దానిని అవకాశముగ తీసికొని కావలసిన అభివృద్ధికై శాసనములు చేసికొనవలెను. అట్టి ప్రభుత్వమున ఎక్కువమంది తెలుపు అభిప్రాయము చెల్లవలెను. 'లా' ఉపయోగించినప్పుడు 'ఫలానావిధముగా కాబోవుచున్నదని' సామాన్యప్రజలు స్పష్టముగా తెలుసుకొనే స్థితిగా ఉండునుగాని, అధికారి చిత్తము వచ్చినట్లు జరుగదు. ప్రజలక్షేమమునకు భంగము జరుపకుండా, శాసన మతిక్రమించకుండా, ఉన్నంతకాలము అందరికీ మనోవాక్కాయముల స్వాతంత్ర్య ముండును. అట్టి డెమాక్రసీలో ప్రజలకు ఒకకొత్త వికాసము కలుగును.

సంఘములో ఆర్థికస్థితిగతులు ఈ విధముగా ఉన్నంతకాలము మనము బాగుపడుటకు వీలైన డెమాక్రసీకలుగదు. ప్రస్తుతస్థితిమారి దేశములో అందరికి తినుటకు, అనుభవించుటకు, యేర్పడి అందరున్నా, సుఖంగా ఉండగలస్థితి కలుగవలెనని అన్ని గవర్నమెంటులు ఒప్పుకొనుచున్నవి. జనులకు కావలసిన వస్తువులు తయారుచేయు సాధనములు, అతయారైన వస్తువుల పంపకము చేసేసాధనములు, గవర్నమెంటు అధీనములోనికి తెచ్చుకొనవలెను. అందుచేతను వీటిని వ్యక్తులు తమవని అనుభవించకుండా చేయవలెను. ఈ మాట ఫాసిస్టులుకూడా అనుచున్నారు. కాబట్టి యీ విషయములో ఫాసిజముకూడా సోషలిజమే అందరికీ ఉపయోగపడు నిమిత్తము, వారందరికీ అవసరమయిన సంస్థలు గవర్నమెంటు స్వాధీనములో ఉండవలెనని చెప్పిన తప్పు కానేకాదు. మనసంఘములో రైతే అంతటికీ మూలాధారము. సాగు

ఆంధ్రరాష్ట్ర మవసరము

—X—

గవర్నరు ఇండియా కార్యదర్శి ఆంధ్రోద్యమమునకు సుముఖులు.

—X—

రాజకీయాధికారమంటే ప్రజాసేవచేయుట.

భూమిదున్నే వానికే ఫలసాయముమీద పూర్తి హక్కుండవలెను

ఆంధ్ర మహాసభలో

ఆంధ్రజ్యోతి సర్. రాధాకృష్ణగారి అధ్యక్షోపన్యాసము.

ఫలితముపై వ్యవసాయదారునకు సంపూర్ణమయిన హక్కు ఉండవలెను. ఇప్పుడు గవర్నమెంటులో పద్ధతులన్నియు మారినవి. మధ్యవర్తులు లేకనే, గవర్నమెంటే సులభముగా శిస్తులు వసూలుచేయవచ్చును. అందుచేత, రైతుకు జమీందారుకు ప్రస్తుతం ఉండే సంబంధము కొంతమార్చవలెను. సాంఘికవిప్లవము రాకుండా ఉండవలెనంటే అదొక్కటే ఉపాయము. కాంగ్రెసు వారికిన్ని ఇదితెలియును. అయితేవారు జమీందారులను నచ్చచెప్పి న్యాయమార్గములోనికి తేవచ్చునందురు ఒకటిమాత్రము నిజము. 'భూమిదున్నే వానికే ఫలసాయముమీద పూర్తిహక్కు' అని ఒప్పుకొంటే, ఇంతకన్న యెక్కువ ప్రమాదము లేకుండా తప్పును. ప్రజలందరికీ ఉపయోగకరమైన సంస్థలు ప్రభుత్వము స్వాధీనము చేసుకొనవలెనే అభిప్రాయముకల వారినే ప్రజలు విస్తారముగా యెన్నుకుంటే, శాసన పూర్వకముగా వారాపని చేయవచ్చును. ఆస్తిపోగొట్టుకొనిన వారికి పూర్తిగా కాకపోయినను, ఉచితముగానైన పరిహారము లివ్వవచ్చును.

ఇతర దేశములవి కొన్ని సిద్ధాంతములు నేర్చుకొని, అవి మనదేశములో ఆచరించవలెనని కొందరు కోరుచున్నారు. వారికి నాహెచ్చరిక కాంగ్రెసు అహింసా ధర్మమును అవలంబించినది ఆస్తిని బలవంతముగా లాగుకొనడము, వారిని అవమాన పరచడము, చిన్నపుచ్చడము ఇవన్నియు అహింసా ధర్మమునకు వ్యతిరేకము. వర్గపోరాటములో, కాంగ్రెసుకు నమ్మకములేదు. ఒకరిట్లు బలవంతము చేయుట మరొకరిట్లు డెమాక్రసీ యేర్పడుట సాధ్యముకాదు. కాబట్టి కాంగ్రెసు ఈపద్ధతిని ఒప్పుకోదు సైగా హింస ప్రారంభిస్తే అది ముగియదు. రష్యాలో అత్తులు బలవంతముగా వశము చేసుకొనుటవలన నాజీ, ఫాసిస్టు గవర్నమెంటులు ఏర్పడినవి. స్పెయిన్లో అంతఃకలహము ప్రారంభమయినది. హింసఅంటే దానివెంటనే ప్రతిహింస గమ్యమున్నది. దానివల్ల అనుమానములు, విరసన ద్వేషములు వృద్ధిఅగుచున్నవి. భరతఖండము తమ మార్క్సుదేశమనియు, రష్యా పితృదేశమనియు గాఢముగా విశ్వసించువారు కొంతమంది మనదేశములో

ఉండడము మిక్కిలి శోచనీయము- రష్యాలోకూడా సరియైన కమ్యూనిజంవాదము వదలి పెదదారులు తొక్కుచున్నట్లు ఇటీవల తెలియుచున్నది. రష్యాలో హింసాపద్ధతి, వర్గద్వేషము, నాస్తికమతము అవలంబించడముకేతనే ఆదేశమును మిగతదేశములు వెలివేసినట్లున్నది అవినయమయి అపోహపడవద్దు అందరు పనిచేసి, ఆ ఫలితము అందరు అనుభవించే పద్ధతిని సంఘవ్యవస్థ మారవలెనని పూర్తిగానమ్ముచున్నాను- ఈ పద్ధతికి మతధర్మమేమీ అడ్డమురాదు; సైగా అదే ఉత్తమమయిన మతధర్మము అని నావిశ్వాసము. సోషల్ డెమాక్రసీలు యేర్పరచుట, దారిద్ర్యమును తొలగించుట అందరికీ అభివృద్ధికరకాశములు కల్పించుట, ఇదే మనధర్మమును అనుస్థింపక్రమము.

గుహ్యాం బ్రహ్మతదింతం వో బ్రవీమి, న మానుషాత్ శ్రేష్ఠతరం హి కించిత్.

ఏన్నోశతాబ్దములు పరరాజులు రాజ్యముచేసినా ఎన్నో యుద్ధాలు జరిగినా అనేకవ్యాధులు వ్యాపించి పీడించినా, ఇంకా మన దేశం ఈమాత్రము నిలిచియుండుటకు మన మతధర్మమే కారణము- అది అంగీకరించినచో పురాతనమయిన మనదేశపుస్వభావమే అంతరించును అది భారతదేశమునకు గొప్ప పరాజయము, భారతదేశపు జీవశక్తి పరాజయము.

మతద్వేషములు కులకక్షలు

మనదేశమునకు వచ్చిన మరొకబాధ యీకలహములు, మతద్వేషము- భారతదేశములో రాజకీయాభివృద్ధి ఈలతర్యములమీద నడుపవలెనని మాతవ చట్టములో శాసనరూపకముగా స్థిరపరచినారు. ఇవి ఆచట్టములోనున్న అన్నిలోపములలోనికీ ప్రబలమయినవి. మనదేశములో మహమ్మదీయులు, హిందువులు అదరముకలని బ్రతుకుచున్నారు. కాని మనలోనున్న మహమ్మదీయులకు మనకు, ఆచార వ్యవహారములలో జాతియైక్యతలో ఎంతోసామ్యమున్నది. పనివాడ్లు అవతలవారికి ఏకీ సామ్యము అంతగాలేదు మనకు ఉభయులకు ఉన్న రాజకీయ సమస్యలు, ఆర్థికమయిన చిక్కులు అన్నియు ఏకమే. క్రమముగా సామ

లిప్తుపద్ధతిని శాసనములు పుట్టగలవు. పెద్దపెద్ద జీతాలును తగ్గగలవు రాజకీయాధికారము అంటే అధికారముచేయుడమునకు అవకాశము గాదు, ప్రజాసేవ చేయుటకే అవకాశమని నాటికి నాటికి తెలియగలదు. అక్రమమున ఈర్ష్యత్రిమపు గతులు నశించి, సరియైన రాజకీయకక్షలు ఏర్పడగలవు.

స్వదేశ సంస్థానములు

సంస్థలలో ప్రాతినిధ్యము కావలెనని నటుచున్నారు అందోళనకూడా చేయుచున్నారు. ఈలంబోళ కొన్నిచోట్ల పెదదారికూడా తొక్కుచున్నది అధికార్లును నిర్బంధవిధానము ప్రారంభించిరి.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమే తనపార్లమెంటుద్వారా బ్రిటిష్ యిండియాలో కొన్ని అధికారములు ఏర్పరచినది. అటువంటి అధికారములే మాకు ప్రసాదించుడని సంస్థానములలో ప్రజలు కోరినపుడు వానిని సంస్థానములవారు నిరాకరించగా, ఏ:కి సహాయముగా బ్రిటిషువారు రారు; రాకూడదు. అందుచేత ఊరక పెనగులాడక సంస్థానములవారు తమ ప్రజలకు ప్రాథమిక హక్కులనిచ్చి, ప్రాతినిధ్య సంస్థలను స్థాపించుట మంచిది. పూర్వం సామంతరాజులువీరు; ఆరాజ్యరులు [illegible] రాజ్యాంగములు మిగిలినవి. డెమాక్రసీ [illegible] ఊరక అల్లుకొని పోవుచున్నది. అసంగతి [illegible] వి తగినట్లు సర్దుబాట్లు చేయనిచో యీరా[illegible] లకు మొదటికే మోసము రావచ్చును.

ఆంధ్రోద్యమము

మన ఆంధ్రుల మనోభావములు, శక్తిసామర్థ్యములు నాకు బాగాతెలియును. మిగతవారితో పోల్చిచూచిన మనవారికి ద్వేషభావములు తక్కువ త్యాగము చేయగలవారు సాంఘికసేవ అంటే ఉత్సాహము యెక్కువ. మంచిదేశభక్తులు- సహాయ నిరాకరణము రోజులలో ఈదేశభక్తులన్నియు బాగుగా విజృంభించినవి. ఆరోజులలో స్వాతంత్ర్యపోరాటమునకు ఆంధ్రదేశమంతటా విరివిగా ధనమిచ్చినారు. దేశభక్తులు విశేషముగా పాల్గొన్నారు. బహుశా యీయుద్యమమునకు ఇట్లు సహాయముచేయని గ్రామము ఈఆంధ్రదేశములో ఒకటికూడ ఉండదనిచెప్పవచ్చును. మన ఆంధ్రదేశములో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యగాని హిందూ ముస్లిం తగవులుగాని చాలా స్వల్పమని నేను యెల్లప్పుడు అనుకొనుచుందును. రాజకీయ వ్యవహారములందు ఒకటిగాకలిసి పనిచేయు సమర్థులనుగా యీజాతిని తయారు చేయడము సాధ్య మని నా విశ్వాసము. ఆంధ్రులకంటే ప్రజ్ఞావిశేషములంతయు చిన్నవెంకన్న చల్లపల్లి రాజాగారును, అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు చాలమానము చెప్పియున్నారు. మనవారి విజ్ఞానము, కళలు విలక్షణములయినవి. అవి కాపాడుకొనుచు వృద్ధిచేసికొనుటకే చాలామంది యిప్పుడీ ఆంధ్రరాష్ట్రము కావలయునని అందోళనచేయుట.

భారతదేశములో స్వరాజ్యముకొరకుజరిగే ఉద్యమము ప్రపంచ కల్యాణమునకు ఎట్లు భంగకరముకాదో, అటులనే ఆంధ్రోద్యమమును జాతీయోద్యమమునకు భంగకరముకాదు మన తమిళ సోదరులమీద ద్వేషముచేత లేవదీసిన ఉద్యమము కూడాకాదు శతాబ్దములుగా తమిళ దేశములో ఆంధ్రులు నివసించుచున్నారు; అట్లే ఆంధ్రదేశములో ద్రావిడులుకూడా నివాసముచేయుచున్నారు. అయితే వారందరు కష్టుకలిసి కాలా

మన స్వరాజ్యోద్యమము ప్రపంచ కళ్యాణానికి భంగకరం కాదు.

—H—

ప్రజారాజ్య సంస్థాపనానికి భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలే పునాదులు.

7 వ పేజీ కొరవ

...రు పురోగమిస్తున్నారు. ఎక్కడైనా కొంచెము లోకోపకారములు కలిగినచో అది ఉద్యోగాలవారి వల్లమాత్రమే. ప్రత్యేకముగా ఆంధ్రరాష్ట్రము ఏర్పడినతర్వాత కూడ కలకాలము ఉండవలె నం దను. అన్నదమ్ములవలె సేన్హము తో ఉందురు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్రరాష్ట్రము కావలయునని ఆందోళన ...త్తుగా పుట్టినదికాదు. దానికొక చరిత్ర ...ది. మొదటి మహాసభ 1913 లో సమా...వేశమయినది. 1914 లో బెజవాడ సమావేశంలో ...రాష్ట్ర తీర్మానము జరిగినది. ఈతీర్మాన ...సంవత్సరమున జరుగుచున్నది. 1917 లో ...గములో ప్రత్యేకముగా ఆంధ్రదేశమున రా...సంఘము ఏర్పాటుచేసినారు. మాంటేగు, ...మ్స్‌ఫర్డు ప్రభువులకడ్డకు ఆంధ్రరాష్ట్రమును ...గూర్చి రాయబారము వెళ్ళినారు. 1920 మొద...లుగా ఆంధ్రనాయకులు సహాయ నిరాకరణోద్యమ...ములో, మునిగి తేలుచున్న కాలములో, ఆంధ్రో...ద్యమము కొంత మందగించినది. కాని ఆంధ్రరా...ష్ట్రము కావలయునని కోరికమాత్రం వారువిడువ లేదు. 16-2-1927 సం॥ సెంట్రలుకౌన్సిలుసభలో ఆంధ్ర రాష్ట్రమునుగూర్చి ఒక తీర్మానము వచ్చినది; కాని ఇది రాష్ట్రశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టవలసిన తీర్మానమని త్రోసివేసిరి. 14-8-1927 చెన్నరాజధాని శాసనసభలో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములను గూర్చి తీర్మానము చేయబడెను. 1928 లో కట్ కమిషన్ ద్వారా మరల యీసిద్ధాంతము స్థిరపరుప బడెను. తిరిగి 1938 లో ఆంధ్రకర్ణాటక ప్రాంతములు ప్రత్యేకరాష్ట్రములుగా చేయవలయునని తీర్మానముచేసిరి. రౌండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సులో ఆంధ్రరాష్ట్రమునుగూర్చి ప్రశంసచేసినారు. లార్డు లోథియన్ కడ్డకును కొందరు ఆంధ్ర ప్రముఖులు రాయబారము వెళ్ళినారు- కాని ఈప్రయత్నములు

ఏమీ ప్రతిఫలము కలుగలేదు-

మనకోరిక నెరవేరకపోవుటకు కారణము మన నిర్లక్ష్యమే- మధ్య కొద్దికాలము తప్ప, 1920 మొ॥ 1937 ఇంటరిమ్ మినిస్ట్రి వరకు, మద్రాసు గవర్న మెంటులో మననాయకులే ప్రధానులై వుండిరి. వారికి ఆంధ్రదేశముమీదభక్తి విశ్వాసములకు ఎప్పుడును లోటులేదు. కారణమేమిటో నాకు మాత్రము బోధపడుటలేదు. కాని, వారు అధికారములో లేనప్పుడు ఆంధ్రరాష్ట్రం కావలయునన్నారు. అధికారములో వున్నప్పుడు రాష్ట్రము సంపాదనకు ఏమాత్రమూ కృషిచేయలేదు- తెలుగుజిల్లాలన్నిటి కలిపి ఆంధ్రదేశమంతా ఒక యూనివర్సిటీ విద్యాలయంక్రిందికి తెచ్చినప్పుడు, ఇదే ప్రత్యేక రాష్ట్రమునకు ప్రారంభమై ఉండవలసినది. కాని ఆంధ్రదేశమును రెండుగాచీల్చి, ఆ యూనివర్సిటీని కోస్టల్ జిల్లాలకు మాత్రము ఏర్పాటుచేసినారు. భాషాప్రవేశము, ఆదర్శపరత ఉండవలసినచోటని, కినతోపాటు విగ్రహము, ...ద...

...

ఆంధ్రరాష్ట్రము అవసరమని, అది ఏర్పడు టకు అవకాశమున్నదని, యిక్కడ నేను గొప్ప గా వాదింపవలసినపనిలేదు. అది నేడు గవర్న మెంటు ఆమోదించిన పాలిసీయే; కాంగ్రెసువారుల అభిప్రాయముకూడా అదే. అయినను, ఇటీవల మద్రాసుశాసనసభలో తీర్మానము చర్చకు వచ్చి నప్పుడు శ్రీ సి రాజగోపాలాచారిగారు ఇచ్చిన ఉపన్యాసములో కొన్ని వాక్యములను ఇక్కడ తెలుపుదును.

స్టాచ్యుటరీకమిషన్ రిపోర్టులో వ్రాసిన రిమార్కులు మనవి చేయుదును. స్టాచ్యు టరీకమిషన్ రిపోర్టు అనగా మాంటాగ్యూ రిపోర్టు. అప్పటికి సమస్యలన్నిగా చర్చిం పబడినది. వారేమి చెప్పిరి? వారిట్లనిరి. 'ఒకేభాష మాట్లాడుచు, తమ్ము దాను పోషించుకోగలిగి' అన్నిట కొరత లేక, ఏకఖండముగా ఉన్న భూభాగమై, ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా ఉండదగి ఉంటే ఒకేభాష మాట్లాడుటయే, ఆభాగము ప్రత్యేక రాష్ట్రము చేయుటకు బలవత్తర మును సహజమును అయినకారణము కాగ లదు. అయితే ఇందులకు అది ఒక్కటే అవధికాదు. ఆ భూభాగములో జాతి, మతము, ఆర్థిక స్థితులు, సముద్ర తీరము, లోపలి భాగము సరియైన దామాషాలో నున్నవా లేదా అని రెండొన్ని చూచుట సబబు అయితే యిందులో అన్నిటిలోకి ముఖ్యమైనదేమంటే, యిట్టి విభాగమువల్ల లాభం పొందే భాగమునదున్నా నష్టం పొందే భాగమునదున్నా ఇంతవరకు యీ చేయదలచిన మార్పులకూర్చి సమాధాన పైనది అనికూడా చూడవలయును" ఆంధ్రులయొక్క కోరిక కడపటిదానితో సహా అన్ని పరీక్షలకు ఆగుచున్నది ఈ ఆదర్శముల నన్నిటిని ప్రత్యేక ప్రత్యేక ముగాను ఏకముఖముగాను రూపొందించిన ఈ కోరికకు ఆక్షేపణే లేదు. యిందులో ఏకభాష అనునది, సహజమయిన సంగతి, దృఢమయినది జాతి మతము మొదలగా గల విషయములలోను—దేనినిబట్టికూడా ఈ ఆంధ్రరాష్ట్ర విషయము కాదనుట కేమియు వీలులేదు. కాబట్టి ఈవిధముగా తీర్మానించుట చాల సబబుగా నున్నది. ఇది ఈవిషయమును పూర్తిగా చర్చించిన స్టాచ్యుటరీ కమిటీవారి తీర్మానము. ఇందు కొన్ని పరీక్షలకు యితర రాష్ట్రముల ఏర్పాటు నిలువక పోవచ్చును. కాని ఆంధ్రరాష్ట్రము విషయమున మాత్రము, ప్రతి అంశమును పరీక్షించినను, అన్నివిధ ముల పరిశీలించినను, దీనిని ప్రారంభము చేయ వలసినదే. కాబట్టి, నేను ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు మీరందరు దీనిని ఆమోదింప గోరుచున్నాను"

ఈవాదమునకు నేనుకూడా కొద్దిగా చేర్చె దను. ప్రస్తుతము ప్రజాస్వామ్యమార్గముల అభివృద్ధిచెందు చున్న డెమాక్రసీలన్నియును, పరిపాలనా సౌక ర్యమునకై రాష్ట్రములను విభజించుచున్నవి ఈ సిద్ధాంతమునుబట్టి చూచినను, మద్రాసువంటి పెద్దరాష్ట్రమును, రెండుగా విభజించుట చాల అవసరము. ఆంధ్రరాష్ట్రములో నివసించువారు ఆంధ్రులు. దేశమంతా ఒక్క భూభాగముగా ఉన్నది; చాలవైశాల్యము కలిగియున్నది; మతకంద రికి ఒకటాని; ఏకభాష, సాంప్రదాయములు ఒక్కటే- పరిశ్రమల సేద్యము కాని ఆర్థికముగా అభివృద్ధిచెందుట కెన్నైనా అవకాశమున్నవి. డెమాక్రటిక్ సంస్థలు వృద్ధిగుచున్నది; ప్రజలు వాద పబ్లిక్ వ్యవహారములలో విశేషముగా పాల్గొనుచున్నారు; కాబట్టి ప్రభుత్వప్రపనలన్ని టిని ఆయా ప్రాంతీయభాషలో సాగించడము చాలా బాధకరము. ఆంధ్రదేశపు వైశాల్యము 76,000 చదరపుమైళ్లు జనాభా సుమారు 170 లక్షలు. అస్సాము బెలూచిస్థానముకన్నా చాలా పెద్దరాజ్యమిది; వైశాల్యమున దాదాపు బంగాళా రాష్ట్రమంతటిది. ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు దామాషా ప్రకారము కొంతవినియ్య రాగలదు. కేంద్రప్రభు త్వమునకూడా మామూలు న్యాయముగానే కొంత యివ్వగలదు. ఈరెండుకలిసిన చాలు; మన ఆంధ్ర రాష్ట్రం స్వయంపోషకము కాగలదు. ఈమాట చెప్పటలో నేనేమీ తొందరపడుటలేదు. అసలు దేనిసమస్య ధనము, పరిపాలనాసౌకర్యము అనే వాటినిబట్టి ఆలోచించుటలేదు; నేనెంతసేపటికి దీనికి సంబంధించిన, మానసికతత్వము, భాషాస్నేహ త్వము ఆలోచించియే దీనిని ఆమోదించు చున్నాను.

ఇచ్చటనే ఒకటి రెండు సంగతులు కొద్దిగా తెల్పెదను. మొదటిది రాయలసీమను గూర్చి. తెలుగుభూమి ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా ఏర్పడుట ఇష్టములేనివారు ఈ జిల్లాలలో కొంతమంది ఉన్నారు; కొన్నిసందర్భముల వారు కోస్టల్ జిల్లాలవారికన్న వెనుకబడియున్నారు. కోస్టల్ జిల్లాలలో ఆంధ్రులు అభివృద్ధిచెందియున్నారు; సోమకలవారు అందువల్ల వారు తమవారిని ఏమి చిన్న చూపుచూచెదరో అని అపనమ్మకము. నా 'రాయలసీమ మిత్రులు మన కోస్టల్ జిల్లాల సోద రులను, పరాయివారుగా చూడరాదు తాము తక్కువవారమనిభావించు కోరాదు' అని నాకోరిక అందరూ మాట్లాడునది ఏకభాష; సాంప్రదాయ ములు ఏకమే; ఉభయుల అవసరములును ఒక టియే. ఇటువంటి మనము ఏకము కాజాలకపోయి నచో మనకు సర్వసామాన్యమైన సద్గుణాలుపోలేదు గుణమేలేదని, లోక్యమే లేదు గాదని అందురు. 'శ్రీబాగ్ పాక్టు' మూలకముగా యీ అనుమా నములన్నియు అంతరించినవని విని సంతోషించు చున్నాను. ఏమైనను, ఆంధ్రదేశమున రాయల సీమ విద్యలందు వెనుకబడిన అల్ స్టరు ప్రాంతమువలె వ్యవహరింపదని ఆశించుచున్నాను.

ఈచిక్కులన్నియు తొలగుటకు ఒక్కటే ఉపాయమున్నది. రాగల ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు మద్రాసును ప్రధాన నగరము చేసిన చాలును. మద్రాసు ఆంధ్రదేశమున మధ్య ఉన్నది. కోస్టల్ జిల్లాలను రాయలసీమను కలుపుచున్నది చిరకాల ముగా ఆంధ్రప్రముఖులతో సంస్థలతో సంబంధము కలిగివున్నది. ఆంధ్రుల చేతుల్లోనే మద్రాసు పుట్టిపెరిగినది. పట్నములో లక్ష యాత్రికుల తె... గువారున్నారు. ఎటుచూచినా మద్రాసే ఆంధ్ర దేశానికి సహజమైన కేంద్రమని తోచుచున్నది ఏసందర్భముగానైన గవర్నమెంటువారికి ఈపద్ధతి సమ్మతము కాకపోతే, పట్నమును రెండుగాచీల్చి రెండు రాజధానులు ఇచ్చటనే ఉంచవచ్చును. కొందరీలు నిర్ణయించే కమిషన్‌వారు, ఈసంగతి ఆలోచించి ఆవిభాగము చేయగలరు. మద్రాసును ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు రాజధాని నగరముగా చేయు టకు, కాకస్మిటూరావనలు చిక్కులేమిన్ని లేవని నా అభిప్రాయము ఇచరణ సాధ్యమని కూడా తలచుచున్నాను ఒకే నగరము రెండుగా చీలి రెండు ప్రభుత్వముల అధీనములో వుండడము చాలా చోట్లకలదు. సికిందరాబాదు హైదరా బాదులట్లేవున్నవి. బెంగుళూరు కంటోన్మెంటు బెంగుళూరు సిటీలు అవద్ధతిగా నేవున్నవి. బ్రిటిష్ ఇండియా, నేటివ్ ఇండియాలుకూడా అదేరీతిగానే వున్నవి. వర్తక వ్యాపారములు చేయువారున్నా, మద్రాసు ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు కేంద్ర స్థానము కావలెనని కోరుచున్నారు; గవర్నమెంటుకను ఖర్చులు కూడిరాగలవు

మద్రాసు మంత్రివర్గమువారు ఆంధ్రరాష్ట్ర మునకు అనుకూలముగా వ్రాసివారని వినుట సం తోషదాయకము. అయితే మద్రాసు శాసన సభలో జరిగిన తీర్మానము నాకు నచ్చలేదు

"ఈరాజధానిలో ప్రధానముగా తెలుగు, తమిళ్, కన్నడ, కేరళ భాషల మాట్లాడు ప్రాంతములను, సంపూర్ణరాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యముతో గూడుకొనిన ప్రత్యేక రాష్ట్రములుగా సాధ్యమైనంత త్వరలో ఏర్పరవలసినదిగా 1935-వ సం॥ ఇండియా చట్టమందలి 290 సెక్షను ప్రకారము, మద్రాసు శాసనసభవారి అభిప్రాయమును కౌన్సిలుతో కూడుకున్న చక్రవర్తిగారికి సిఫారసు చేయవలసినదిగా ఈ అసెంబ్లీ వారు గవర్నమెంటువారికి సిఫారసు చేయుచున్నారు."

ఈతీర్మానములో విశేషమేమీ కనపించుట లేదు ఒక స్పష్టమైనకోరికతో ప్రారంభమై ఒక సిద్ధాంతమున అంతమగుచున్నది సిద్ధాంతముతో పాటు ఆంధ్రరాష్ట్రము కావలెననికూడ ఆ తీర్మానము చేర్చినట్లయితే ఆంధ్రులకు సమాధాన మై యుండును. ఈమధ్య ప్రధానమంత్రిగారు ఆంధ్రమండలములలో సంచారము చేసినప్పుడు వారికేవిధముగా ఆంధ్రులు తమ మనోభిలాష తెలియజేసి వారిభ్రమ తొలగించినారో తెలు సుకోగలము. కాని వారాసందర్భములో ప్రధాన మంత్రిని కొంత అల్లరిపెట్టినట్లును తెలియుచున్న ది. ఇట్టి ప్రదర్శనములయెడ తీవ్రమగు నాఅస మ్మతి తెలుపుచున్నాను. ఎటువంటి తీవ్ర రాజ కీయ పరిస్థితులలోనైన మర్యాద నతిక్రమించవల సిన అవసరముండరాదు

తే 28-7-38 న కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ వారు చేసిన తీర్మానములో ఆంధ్రులకు అన్యా యము జరిగినదని కొంతమంది అనుకొనుచున్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్య అంతవిశేషముగా అవసర మయినదని వారు తలచియుండలేదు. కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ వారు కాంగ్రెసు నేతలందరు ప్రధానరాజకీయ సమస్యకొరకే పనిచేయవలయు నని కోరుదురు. కావున కొంతమంది కాంగ్రెసు నేతలు ఈ ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యకొరకై కొంత కాలమును వృధా చేయుదురేమో అని వారి భయము ఇంతకాలము ఆంధ్రులు తమస్థానికసమ స్యలన్నీ వదలి, స్వరాజ్య సమస్యకొరకే పనిచేసి యున్నారు. కాబట్టి వారు నేడు ప్రధాన రాజ కీయసమస్య మరచిపోవుటకు యిప్పుడే అవసరము లేదు కావలసినట్లయితే, ఇన్నాళ్లుజరిగినదే, అందు కు రుజువు భారతదేశపు స్వరాజ్యపోరాటమునకు ఆంధ్రరాష్ట్రమునకై జరిగే ఆందోళనము కలన ఎట్టిభంగము లేదేమి. భారతదేశపు సమస్య పరిష్కారమగునంతవరకు ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్య దాపి వుంచవలయు ననుటలో న్యాయమేమిలేదన

కొరవ 13 పేజీలో చూడుడు.

కాంగ్రెసు వారి ఆక్షేపణ సరియైనది కాదు.

—x—

స్వాతంత్రములుగల రాష్ట్రములు దృఢములై వృద్ధిచెందినగాని దేశము దృఢమై ఏకము కాజాలదు.

ఆంధ్రమహాసభ సభాప్రారంభకులు

సర్. యం. వెంకటసుబ్బారావుగారు.

ఆంధ్రమహాసభను ప్రారంభించుచు సర్. యం. వెంకటసుబ్బారావుగారు గావించిన ఉపన్యాసంలో ఆంధ్ర రాష్ట్రము గురించి కాంగ్రెసువారు చేసిన తీర్మానమునకు సమాధానముగ యిట్లు చెప్పిరి—

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము సాధింపబడనంతవరకు మరేమియు చేయ వూనరాదనుట అసందర్భముగా లేదా? ఈలోపల దేశమున ప్రజాభివృద్ధికరము లగు పనులన్నియు కట్టిపెట్టవలయు ననియేనా? సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మనగా అంతర్మధ్యమున కేగిలాడుచుండు నొకానొక అవస్థకాదు దానికి సరియైన పునాదులు బాగుగా వేయవలయు నన్నచో తీవ్రమైన నిర్మాణ కార్యక్రమము సాగించవలసియున్నది దేశమందుగల సర్వశక్తులు విజృంభించుటకు ఒక్క సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే కావలెనా? మొదటిరకము వారందరును ఇతర మేమియు ఆలోచించకుండానే తమ కాలమునంతయు ఇందుకే వినియోగింపవలయు ననియే ఒప్పుకొందము! మరి యధాశక్తి దేశసేవ చేయగలమని కార్యరూపమున రుజువుపరచుకొన్న వారి సంగతి యేమి? కాంగ్రెసు గవర్న మెంటులు తమ కార్యక్రమముల వలన జాగ్రత్తగా దేశమును తయారు చేయవలయుననుట వారును సమ్మతించినట్లేకదా. విద్య, మతసహనము, మద్య నిషేధము, హరిజనోద్ధరణము మరియు గ్రామ పునరుద్ధరణము మున్నగు కార్య క్రమములను చేయుచు కాంగ్రెసు మంత్రులు తమకు గల జాతీయ భావమున కార్యాచరణ రూపమును ప్రతిష్ఠించి యున్నారు.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల సమస్యయు అట్లే ప్రాముఖ్యమైనది జాతీయతా. రూపకమైన దేశభక్తియే ఔన్నత్యమును అందవలసియున్నచో దేశభాషలలోనే విద్యా ప్రబోధములు నడుపవలయును. లా కోర్టులలో కూడా దేశభాషలే వాడవలయును, శాసన సభలలోను దేశభాషలనే మాట్లాడవలయును. ప్రభుత్వ వ్యవహారములును దేశభాషలలోనే జరుగవలయును. ప్రజలకు అన్నిటిలోనికి భాషయే సజీవమైన సంబంధసూత్రమువంటిది. నిరంతరమును, దేశ భక్తులును, సామాన్య దేశభాషలనే ప్రజల జరగవలెనని గాని, విడదీయుటకు గాని సాధనము చేసికొనిరని యూరపు చరిత్రవలన యెన్ని ఉదాహరణములైన యివ్వవచ్చును. యుద్ధమునకు పూర్వపు రోజులలో హంగరీ దేశమున టాంగిస్కి సేనియాయందు స్లావియనులు కొద్దిమంది నివసించు చుండిరి. హంగరిరాజ్య పరిపాలకులు స్లావియనుల జాతీయత భంగపరుప సకల యత్నములు చేసిరి. ముఖ్యమైనది స్లావియనుభాషను నిర్మూలన మొనర్చుట; అనగా ఒకస్లావియను మరొక స్లావియను సోదరునితో స్లావియను భాషలో మాట్లాడుటకు. వెరవేవాడు స్లోవకియా దేశము శతాబ్దముల కొలది హంగరి రాజ్యములో నుండెను. స్లోవకులభాష నిర్మూలము చేయుటకు ప్రబల యత్నము జరిగెను. స్లోవకీ హైస్కూల్లు నిషేధింపబడెను. స్లోవకులే తమస్వంత ధనములతో ఆస్కూల్లు నడుపుకొనుటకును వీలు లేదన్నారు. ఏస్లోవక్ అయినను గుమాస్తాగిరి యైనసరే కావలసియున్నచో తన మాతృభాషను విసర్జించవలె యుద్ధానంతరము ఇటలీదేశ చరిత్ర చూడుడు. స్లావులు క్రొటులు తమ తమ భాషలలో మతోపన్యాసము లిచ్చుటయు నిషేధింపబడినవి. చిన్నపల్లెలైనను తమ మాతృభాషలో దైవప్రార్థనము విన నోచుకొనలేదు. ఈవిధముగా వారి వారి జాతీయ స్వభావమును నాశనము చేయుటకు అవలంబింపబడిన విధములు అన్ని కులములలోను జాతీయ వికాసమునకు భాష ఎంత ప్రాముఖ్యమని తలపబడెనో ఈ ఉదాహరణములే చాటుచున్నవి. స్వాతంత్ర్యములుగల రాష్ట్రములు దృఢములై బాగుగా అభివృద్ధిచెందిన గాని అవన్నియు కలసి యేర్పడవలసిన దేశము దృఢమై ఏకము కాజాలాదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతము అంగీకరించి ఏర్పరచినగాని అటువంటి స్వతంత్ర రాష్ట్రములు ఏర్పడజాలవు.

కావున ప్రస్తుతము మన ప్రయత్నములన్నియు ఏమార్గము పట్టవలయునని భారతి కార్యదర్శి క్రొత్తరాష్ట్రము లేర్పరచుట భారత దేశమునకు క్షేమకరముకాదని చేసిన ప్రకటన ఆంధ్రరాష్ట్ర సిద్ధికి కొండవలె అడ్డుపడుచున్నది. ఇండియా చట్టమునమసరించి భారతమంత్రియే దీనివిషయమై ప్రూమాణోపలెదు. కాబట్టి అతనిని తన నిర్ణయము మార్చుకొనునట్లు చూడవలయును. కాంగ్రెసు యిందుకు ప్రయత్నము చేయవలయును. అది ప్రయత్నించినచో కాగలదు; దానికి సామర్థ్యములు ఇట్టివిషయములలో యెట్టివో యిటీవలి విశేషములే చాటినవి; కాని ఈవిషయమై విందు వీరితో పనిచేయవలయును. భారత మంత్రి న్యాయముగా మనకోర్కె త్రోసివేయలేరు. అందుకు కావలసిన బలీయమయిన అభిప్రాయములెన్నింటితో ఉదహరింపవచ్చును. ప్రవీణులతో కూడిన ప్రాముఖ్యతగల సంఘములు, రాజప్రతినిధులు రచయితలు — (సంస్కరింపగడిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు అన్నియు వెంటనే చేయవలసిన విధులలో నొకటి, రాష్ట్రముల సరిహద్దుల పునర్నిర్మాణము అని మాటిమాటికి ప్రకటించియున్నారు.

చల్లపల్లి ఎస్టేటువార్తలు

ఋణ విరామచట్టము ఆచరణలో అనగా శ్రీకృష్ణా వారిలో చల్లపల్లి ఎస్టేటు ఒకటి. 1847 ఫసలీ శిస్తులు లోగ బాకీలు వున్న వారిని కట్టుకొనక లేవు లేదని వాయిదా పెట్టియిచ్చి రైతులను నష్టపరచడం కలిగినది. గొంద రు సెప్టెంబరు చివర రోజులలో మనిఆర్డరు చేసినారు యేమి లాభము. ఒక జాయింటు పట్టాలో యేం బాకీగా చెప్పవలసినది. జమీందార్లు వారు చెప్పరు. అసలే చట్టములో భూయిష్టము 1847 ఫసలీలో గత బాకీలు రద్దుఅవవలసినది. ఒకటే మార్గము 1848 ఫసలీ 1847 ఫ:లీ కడితేనే అని భారము రైతుమీద పెట్టడం చాల అవమానకరమయిన యేర్పాటు ఆ సవరణ యిప్పుడైనను చేయవలెను.

(2) ఎస్టేటువారు భూములు శేఖము చేసికొన్నవే. యిక దరఖాస్తులమీద కొన్ని ప్రజా సముదాయ భూములను అమ్మివేసి రక్షిదులు లేక డబ్బులతీసు వసూలు చేసినారు. లంకల స్థితి చాలా అధ్వాన్నముగా యున్నది.

అంతా లోపభూయిష్టముగా యున్నది. తిరిగి పోయినభూమి తేలువరకు సిస్తురెమిషన్ కాలముక్రింద యియ్యమనట్లు చట్టము చేయవలెను. సర్వేలేదు జాయింటుపట్టా అట్లేవున్నది ఈ మేనేజరు గారు పౌరంగకేబు సిద్ధాంతము అమలుపరచి మేలుతక్వము చాటుగా తానవుండి పెటుతున్నారు. ప్రజలు హక్కులను కలకత్తులలో దింపి మరిపింప జూచుచున్నారు.

లంకలు ఒకరికి యిచ్చి మరల అమనిషి రెట్టింపు రేటుతో యితర జిల్లాలవారికి యిచ్చుట జరుగుతున్నది. యీలాభము యెవరిది. మేనేజరు గారిదా మధ్యవారిదా? అందరిదా?

యీమధ్య లాలావారిలంక పాటపాడిన తరువాత అందరు దబ్బుకట్టితే శ్రీ మేనేజరుగారి యొద్దు కూడ కల్లి నంచి వచ్చి పోతరు లంకలో ముఖాముకేసి ఆలంకలో మేయుట వూరక నేరదా?

కాలము ఇట్లా వున్నది. చనువువున్నవారే కనవులు లాకపడితే యింకా ఏమిచెప్పాలి.

రాజాగారు కనబడరు వినరు ఎస్టేటుకు ఎన్నిరోజా మనిఆర్డరులు సెప్టెంబరు నెలలో వచ్చినవి మాగాజల్లంకి రైతులమీద కేసులు తప్పపెట్టినారు.

ఒక జమీన్ రైతు.

నెల్లూరు అనకట్టమీద పట్టర్సు పెట్టమనే రైతులు

మంత్రిగారివద్దకు 14 తేది రాయబారం.

నెల్లూరు పెన్నఅనకట్టమీద పట్టర్సు పెట్టమని కోరుటకు పర్లీమెంటరీ మంత్రిగారైన గౌ॥ శ్రీ యాకూబ్ హుస్సేన్ సాహెబు గారివద్దకు 14-10-88 తేది పగలు 8 గం॥ కు మద్రాసుకు అనకట్టక్రింద రైతులు తంగల్లు కోదండ రాం రెడ్డిగారి ఆధ్వర్యాన రాయబారం వెడలిరి

ఇందుకు సంబంధించిన ప్రాంతముల ప్రజల అభిప్రాయం అంత్య నిర్ణయమునకు మిక్కిలి సహాయకారులలో నొక్కటని చెప్పబడినది. ఆ అభిప్రాయము పొరపాటుపడను అవకాశము లేకుండా ప్రకటింపబడినది.

నెల్లూరు

పెద్ద ఆసుపత్రి.

జమీన్ రైతులో 7-10-38 ప్రకటింపబడ్డ విషయాలలో అక్షరాలా ఒక్కటీ కూడా ఇంకా సరిచేయలేదుగదా! పైపెచ్చు ఆంగ్లో ఇండియన్ నర్సు, తాను వార్డులకువచ్చినప్పుడు రోగులు యెవరున్నంది అంటే బ్రతికి ఉన్నవారంతా పడకలనుండి లేచినిలబడి సలాం చెయ్యాలని హుకుం సాదరుచేసిందట. అట్లా చేయకపోతే నోటికివచ్చినట్లు యింగ్లీషులో తిట్టుచున్నదట. ఇదివర్సులమీద ప్రచురించినందుకు ఫలితంకాబోలు?

వెనుకటి విషయాలు. ఇవిసర్దుబాటు జరిగేవరకును యీలాగానే వ్రాస్తుంటాను. కేవలంవ్రాయడమేకాదు పైవారిదాకాగూడా తీసుకపోవలసి ఉంటుంది కనుక ఇకనైనా సర్దుబాటు జరిగితే సంతోషిస్తాను—

వ. [illegible]నారాయణయ్య.

నెల్లూరు

ప్రెస్ పనివారల సంఘం

నెల్లూరుపట్టణ ప్రెస్‌పనివారు 9-1[illegible] సాయంత్రము జిల్లా కాంగ్రెసు కా[illegible] సమావేశమయి నెల్లూరు పట్టణ ప్రెస్‌పనివారల సంఘమును స్థాపించిరి.

పైసంఘమునకు శ్రీ త్వరకవి నారాయణరావుగారిని అధ్యక్షులుగను, శ్రీ. మూర్తి[illegible] గోపాల రావుగారిని ప్రధాన కార్యదర్శిగను, శ్రీ అలవారి కేశవయ్యను సహాయ కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనిరి.

తీర్మానములు.

1. సెలవు దినములయందు తప్ప మిగతరోజులలో ఉదయము 8 ఘం మొదలు మధ్యాహ్నము 12 ఘం వరకు, మధ్యాహ్నము 3 ఘం మొదలు సాయంత్రం 6 ఘం [illegible] ప్రెస్‌పనిచేయ గోరుచున్నారు.
3. సా॥ 6 ఘం. మొదలు రాత్రి 9 ఘం వరకు పనిచేసిన అర్ధరోజు జీతము, రాత్రి 9 ఘం నుంచి రాత్రి 2 ఘం వరకు పనిచేసిన $1\frac{1}{2}$ రోజు జీతము యివ్వవలెను.
8. ప్రెస్‌వర్కరులకు నెల జీతములు ప్రతినెల 10 వ తేదిలోగా యివ్వవలెను.
4. ఈసంఘమును ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రెస్‌వర్కరుల సంఘమునకు అఫిలియేటు చేయవలెను.

త్వరకవి నారాయణరావు.

అధ్యక్షుడు.

ప్రకటన.

పొదలకూరు పంచాయితీ బోర్డు[illegible] తే 9-10-88 ది గల రిజల్యూషన్ [illegible] 89 లలో పొదలకూరులో రైటింగు పెట్టు[illegible] కొనిమింకు రోడ్డుప్రక్క ప్రదేశము (I[illegible] Site) లో తే 1-11-38 దినాంది బట్టుస్టాండు యేర్పరచవలసినట్లును బస్సులన్నియు సదరు స్థలములోనే నిలవవలసినట్లును అట్లు నిలిపినందులకు బస్సు 1-కి దినమునకు రు 0-2-0 లు చొప్పున పన్ను విధించవలసినట్లును తీర్మానించియున్నారు అని ఇందుమూలముగ యావన్మందికి తెలియజేస్తా[illegible]

బి. వెంకటసుబ్బారెడ్డి[illegible]

పెండ్లి కట్నం.

తెలగాణ వాస్తవ్యులు స్వర్గీయ కాకెటి దుర్గయ్యనాయుడుగారి పుత్రుడు వెంకట సుబ్బారావు నాయుడుగారికి నెల్లూరు సంత పేట మ. రా. వెంకటనారాయణ నాయుడు గారి ప్రథమపుత్రిక చి॥ సౌ॥ లక్ష్మీబాయిని యిచ్చి 6—10—38 తేదిన నెల్లూరులో వివాహం జరిగింది. ఏతద్వివాహ సందర్భమున నవరు జమీన్ రైతుకు రు 5 లు కానుక యొసంగినందులకు ధన్యవాదములు. వధూవరు లకు చిరాయురారోగ్యములు ప్రసాదింతుగాక.

—పత్రికాధికారి.

జమీన్ రైతు

14—10—38

జమీన్ రైతుల శిస్తు బకాయీల్లో మార్పు

ఋణచట్టంలో జమీన్ రైతుల బకాయి బాకీలగూర్చి 1347 ఫసలీ శిస్తు పూర్తిగా 1938 సం॥ శెప్టెంబరు 30 దీ లోపుగాను, 1346 ఫసలీతాలూకు నిల్వబాకీ 1939 సం॥ శెప్టెంబరు అఖరులోగాను చెల్లిస్తే 1345 ఫసలీతో కలసిన వెనుకటి బకాయీ బాకీలన్నీ రద్దుఅగునని చట్టంలో ఉంది.

ఇప్పుడు దానికి సంబంధించ్ని రూల్సులో కొద్దిమార్పు చేశారు. ఇదివరకు కలెక్టరువద్ద శిస్తుబకాయీలకోసరం పూర్తిమొత్తానికిగా రైతు అభిప్రాయపడి కట్టియున్నప్పుడు కోర్టువారు లెక్కతేలిస్తే తగ్గు మొగ్గులు ఏర్పడే యడల రైతుది బుద్ధిపూర్వకమైన తప్పుకాదు కాబట్టి అట్టి కొర్వమొత్తాలను కోర్టువారు నిర్ణయించిన 15 రోజులలో చెల్లించడానికి అవకాశ మిచ్చారు. అట్లే హెచ్చు మొత్తం చెల్లించియుంటే తిరుగా రైతుకు యిప్పిస్తారు.

కాని ఈసవరణ ఏదోనూటికి - కోటికి ఉపకరింపవచ్చునేగాని అందరికి ఉపకరించదు. జమీన్ రైతులు నాదారులై- అప్పుబట్టక ఇదివరకే దివాలా తీసియున్నారు. పైపెచ్చు ఋణచట్టంతో పరపతి పోయింది. అలాంటప్పుడు ఫలానాగడువులోపల చెల్లిస్తేనేగాని బకాయీలు పోవన్నది శాసనసం. రైతుఎంతప్రయత్నించినా సాధ్యంకాలేదు. పరపతిదొరికిన ఏకొ[illegible] రైతులో పూర్తిగాచెల్లించా లన్నా, తమపై యీబాధ్యత లేనందున జమీందార్లు ఎన్నో చిక్కులు పెట్టి కట్టకోకుండా ఏడిపించారు. జాయింటు పట్టాదార్లు, జాయింటు డిక్రీదార్లు ఎంతమందో ప్రాక్టికల్‌గా ఉండే చిక్కులవల్ల చెల్లించలేకుండా పోయినారు. అందువల్ల ఋణచట్ట లాభం చాలామందికి ఉపకరించకుండా ఏర్పడ్డది.

కావున అధమం చట్టంలో అవకాశం కల్పించిన వరకైనా రైతు అనుభవించడానికి చట్టంలో ఈక్రింది సవరణలు అవసరమని మనవిచేస్తున్నాం. (1) రైతు 1347-1346 ఫసలీల తాలూకు నిల్వచిక్కిన బాకీలుయావత్తు ప్రభుత్వంవారే తక్కావీ ఋణాలక్రింద గాని, మరోవిధంగాగాని చెల్లించి వాయిదాల మీద ప్రభుత్వం వసూలు చేసుకునే పద్ధతిచేయడం, (2) లేదా ఈరెండు ఫసలీల నిల్వబాకీలు రెండు సంవత్సరాలవరకు గడువిచ్చి జమీందారే వసూలు చేసుకోవడానికి అవకాశం యివ్వడం జరగాలె. లేకుంటే యీ ఋణచట్టంవలన అనుకున్నంత లాభముండదు. కావున ప్రధానమంత్రిగారు జమీన్ రైతుల గోడు కొంచెం చెవియొగ్గివిని కనీస ప్రార్థనైనా అంగీకరించ లసిందని మా కోరిక.

కొరడా దెబ్బలు

ముస్లింలీగు తత్వము

సింధు ముస్లింలీగు మహాసభలో జిన్నాగారు, బెంగాలు, పంజాబు ప్రధాన మంత్రులు గావించిన ఉపన్యాసాలవల్ల ముస్లింలీగు కేవలం మతసంస్థేనని తేలిపోయింది. జాతీయ విశాల భావాలు లేని యిటువంటి సంస్థతో పరిసమాన గౌరవాలమీద, కాంగ్రెసువారు రాయబారాలు జరపడం, కాంగ్రెసుకే కళంక దాయకం. దేశీయ సమస్యలే ఉద్దేశముగాగల కాంగ్రెసుకు హిందూ ముస్లిము సఖ్యత కొరకు ఒకమెట్టు దిగి జిన్నాగారితో బేరసారాలు సాగిస్తున్నది. ఈ ముస్లిములీగువారు, కాంగ్రెసువారు, సమానభావం ఉదరాలంటే ముస్లింలీగు సంకుచిత అభిప్రాయాలు వీడి ; దేశీయసమస్యలమీదకు దృష్టి లగించాలె. కాంగ్రెసువారు చేతులు చాపుతుంటే లీగువారు ముడుచుకుంటున్నారు. సఖ్యతంటే యిరువురు చేతులుచాపాలె తెలుసునా?

జపాను గౌరవం.

ఈమధ్య జపానులో ఒకరాతిని ఫ్యూజీ శిఖరంపైకి ఎత్తారట! ఆశిఖరం ఎత్తు 18 వేల అడుగులు. ఆరాతిబరువు 200 టనులు. ఆరాతి మీద "జపానుగౌరవాన్ని పైకెత్తండి" అని వ్రాసివుంది. దీన్ని బట్టి చీనాలో తానుచేసిన అత్యాచార పాపకార్యాలవల్ల తన గౌరవం 18 వేలడుగులు అథఃపాతాళానికి పోయిన సంగతి తెలిసి కొని తిరుగా ఎత్తమంటున్నదన్నమాట. ఓజపాను భూతమా! నీగౌరవమురాతిమీదుందా? మానవ ప్రకృతి గలిగి పరాయియిల్లు కొల్లగొట్టకుండా మెలగడంలోనే ఉంది.

తెలుగురాని ఉద్యోగులు.

తెలుగు జిల్లాల్లో తెలుగు రాని ఉద్యోగుల్ని నియమించడం దురదృష్టం- వారుచెప్పేది ఎవరికి తెలియదు. వీరుచెప్పేది వారికి తెలియదు. ఈపాటి మార్పులకు కూడా ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చిందాకా ఆగమంటారా మంత్రిగారూ!

రెడ్డి—శ్యాము.

మట్రాసు ప్రభుత్వంవారు పన్నిన ఉచ్చుల్లో రెడ్డి- శ్యాము యిద్దరు చిక్కుకున్నారు. రైతులలో పోరపొచ్చాలు పెట్టడానికి దుర్యోధనారాయణరెడ్డిగార్ని చీర్చి జిల్లాబోర్డు సభ్యత్వ స్వర్గాన్ని ప్రసాదించారు. పోనీ మనలో ఎవడో ఒకడికియిచ్చారు అందరంకలిసి పనిచేద్దాం అనేభావం లేకుండా శ్యాము ఇచ్ఛాపురం పాలిటిక్సుకు భిన్నంలేకుండా మొహం తిప్పించాడు దీన్తో రెడ్డి, శ్యాముమీద కంప్లైంటు- సందుదొరికితే చాలు తెడదామనే రాష్ట్రసంఘంవారి విచారణ-

అబ్బే! ఏం బాగుండలేదయ్యా యీపాలిటిక్సు. రెడ్డీ! నీకంప్లైంటు విరమించుకొని మిత్రులంతా మళ్ళీ సరదుబాటు చేసుకొంటే మరి బాగుంటుంది!

బుచ్చప్పనాయుడుగారూ!

తాము జిల్లాబోర్డుసభ్యత్వాన్ని కోరకపోతేనే త్యాగంగాదు. టంగుటూర్లో మరొక్కర్ని నిలవకుండా కూడా చూడాలె.

అనంతపురం బోర్డు.

అనంతపురం జిల్లాబోర్డు 52 సీట్లలో పోటీ లేకుండా అప్పుడే 36 సీట్లు కాంగ్రెసుకు లభ్యమైనవంటే చదువుకున్న వోట్లకంటె చదువుకోని వోట్లే కాంగ్రెసును భజిస్తున్న వన్నమాట- చదువుకున్నవోట్లు వ్యక్తుల్ని దృష్టిలో ఉంచుకొంటారు, చదువుకోనివోట్లు సంస్థను దృష్టిలో ఉంచుకుంటారు. ఇదే ఇరువోట్లకు భేదం —

ఒంగోలుబోర్డు పెద్దలు.

ఒంగోలు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్ష-ఉపాధ్యక్షులు చేసిన ప్రజాసేవకు కార్యాలు కాకోటా రెండు బొమ్మలు తెరమీదనుండి జారిపోయినవి ధన్యోస్మి!

—చిత్రగుప్తుడు.

నెల్లూరుకు ఆరోగ్యశాఖామంత్రి రాజన్‌గారి రాక.

16-10-38 తేది తెల్లవార 3.35 గంటలకు హౌరా నుండి రైలు కత్తా, నెల్లూరు ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి గా॥ టి. యస్. రాజన్ గారు యీ పురమునకు విచ్చేసెదరు. వీరు ఈ పురమునకు వచ్చుట యిదియే ప్రథమము. పట్టణమందలి అధనపు పన్నుల గురించియు ఆస్పత్రులు, వాక్సినేషన్, ఆయుర్వేద వైద్యము దేవాలయ పరిపాలన మొదలగు విషయముల గురించి విన్నవించుట యిదియే మంచితరుణము.

టి. ఎ. పద్మనాభయ్య,
టౌన్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు.

జకోస్లోవేకియా ముక్కలు ముక్కలు

జకోస్లోవేకియాదేశం ముక్కలు ముక్కలుగా అయిపోతున్నది. జర్మనీ కొన్నిప్రదేశాలను తన పొట్టపెట్టుకొన్నది. జర్మనీనిచూచి హంగరీకూడ కొన్నిప్రదేశాలు తనకుకూడ ఆహుతి కావాలన్నది. కొమరమ్‌నగరంలో 9 తేది హంగరీ, జకోస్లోవేకియా ప్రతినిధుల సమావేశము జరిగింది. హంగరీ తనకోర్కెలను తెలుపుచూ ఒకపత్రాన్ని బయటపెట్టింది. బ్రాటిస్లావా, కొసిక్, నిట్రా, యుజెరాడ్, ముకాసివా, రొస్నిగోలిక్, కెవిస్ మొదలైన నగరాలుగల ప్రదేశాన్ని వెంటనే స్వాధీనంచెయ్యాలని హంగరీ కోరింది. ఇంకా మిగిలిన జకోస్లోవేకియాభాగంలో రుథేనియాలో ప్రజాభిప్రాయనిర్ణయంపైపీటంగుజరుగవలెనన్నది.

తే 11 దిన హంగరీసేనలు జకోస్లోవేకియాలో ప్రవేశించి పోలిపాన్ నగరాన్ని, పాటరాస్లాజెలీ నగరాన్ని ఆక్రమించుకున్నాయి. హంగరీ ప్రజలు నివసించు జక్కు-రాజ్య భాగాన్ని హంగరీ వశపరచు కోడానికి ఇది ఆరంభము, పాటరాస్లాజెలీలో ప్రజలు హంగరసేనలకు సుస్వాగత మిచ్చారట. ఈనగరంతోపాటు జక్కు - రుథేనియా కైఊమార్గంకూడా హంగరీవారి స్వాధీనం అయిపోతుంది.

వెంకటగిరి ప్రభుత్వంలో అడవి పందులబాధ

వెంకటగిరి ప్రభుత్వంలో పెరిమిడిరిప్ప అనేసి కాపు అడవికుంది. దానిచుట్టుపట్ల మేలైన మొదలైన గ్రామాలున్నవి. వారి బోన్నపైర్ల తిరిగెరపైర్ల పండిపండకముందే ఆతిప్ప అడవిలో నుండి అడవి పందులు, జింకలు, వగైరా మృగాలు వెళ్లిమీద పడి కాపువచ్చి చేనుపై బహుమువారి పాడిలాగ ధ్వంసంచేసిపోతూఉంటవి. ఈఘోరం మా ఎవడయినా రైతు పండిపైన దెబ్బతీకాడా ఇంక వానిపాట ఊపేంచే! ప్రకాశం పంతులూ! ఏవాడు చెవివినిపిస్తావ్ మహానుభావా!

—సంచారి.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

—విమర్శకుడు.

రాజన్ రాక.

16-10-38 తేది ఉదయం వార్తాపత్రికలలో నెల్లూరుతోడిగి మధ్యాహ్నం ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో మద్రాసుపోయేట్టు రాజన్ గారి ప్రోగ్రాం నిర్ణయింపబడింది. ఈవుష్న వార్తపత్రికల్లో జిల్లాబోర్డు ఆపోజిషను వారి పోటో, వారి ఎంగు మెంబరులకు కార్యకలాపం చాలాకాలం అవసరిస్తుంది. జిల్లాబోర్డు మెంబరుకు సంబంధించిన విషయాలు అనేకమున్నాయి ప్రజలతో వీరు సంప్రతించవలసిన విషయాలు, ప్రజలు వీరికి తెలుపుకొనుసంగతులు అనేకమున్నాయి. వీరిటౌనుకు రావడం ఇదే ప్రథమం. అలాంటప్పుడు జిల్లాయందలి విషయాలను స్వయంగా తెలుసుకొని ప్రయత్నించడం వీరి విద్యుక్తధర్మం అలాంటప్పుడు మధ్యాహ్నంబండికే తిరుగా వెళ్లడానికి నెల్లూరు ఒప్పుకోదు. కాన రాజన్ గారు తన ప్రోగ్రాముమార్చుకొని 16 తేది అంతయు నెల్లూరులో వుండు వటుల వీలుకలుగ చేసుకొనుట ఆశ్యర్యకరం

మార్పుచేసినా తెనీకి తెలుగుజిల్లాలమీద అభిమానం తక్కువనే పాతఅపనిందను పోగొట్టవలసి వుంటుంది,

బోర్డుల కలయిక.

రెండు జిల్లాబోర్డులు నవంబరు నే 1 ది నుండి ఏకమైపోతవి. బహుశా నవంబరు 27-30 తేదుల మధ్య ప్రెసిడెంటు ఎలక్షన్ జరగొచ్చు గ్రహరిని బట్టిచూస్తే-

* * *

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు వారి కమిటీ త్వరలో తేలనుంది. వారి విచారణ ఏవిధంగా ప్రారంభిస్తారో! మునిసిపాలిటీ అసమర్థవాన్ని బట్టి, మెజారిటీ సభ్యుల యిష్టప్రకారమే ప్రెసిడెంటును సెలెక్టుచేస్తారని ఊహించవచ్చు-

* * *

జస్టిసు ప్రభుత్వంవారు గోవిందరెడ్డిగార్ని నిలబెడతారని గట్టివార్త- గోవిందయ్యఅంటే మంచివాడే ననిజేతులు నలుపుకొనేవారు కాంగ్రెసు మూలాలోకూడా లేకపోలేదు. కాబట్టి వ్యక్తుల్లో భేదభావాలు కల్పించకుండా సభ్యుల్లందరు ఒక చోటచేర్చి రహస్యవోటింగ్ పద్ధతిప్రకారం అభిప్రాయాలు తీసుకుంటే సభ్యుల నిజాభిప్రాయం తేలిపోతుంది. అదేమంచిపంథా. అట్లుగాక బహిరంగవిచారణలు- స్టేటుమెంట్లు అంటే ఎన్నో దొంగభావాలొస్తవి. అదేవీ నమ్మొద్దు-

* * *

ప్రెసిడెంటుగిరికి ఎవరెవరు సీట్లు నమూలుకున్నారో చూద్దాం! మఖ్యశైఖరిని బట్టిచూస్తే కల్యాణరావుగారి హూణమీద కొంచెం చవులూరుతున్నట్లు గమనించవచ్చు. అయితే లోలోపలేగాని బాహ్యప్రపంచంలో ఎక్కడా బైటపడదంలేదు- వెంకటనారాయణరెడ్డిగారి అంతర్యాలీకూడా మూగనోము వహించియుంది ఇది చాలా లోతుబావి. మన చేంతాళ్ళకి అందవు కాని ఏదిలేక పెత్తనంబడితే అవతలతూర్దాం అనే పేడిలో ఉండొచ్చు. వీరపల్లి కోటయ్యగారి పుత్రులు:- వీరివ్యాదయాలలో ఈ వాంఛా వనతోడుగుతున్నట్లు అను ప్ప బ చిహ్నాలున్నవి అవార్యభియునికి ఫక్కీర హూణమీద వేస్తారంటే చేదా! కాని యీ మహానుభావుడు కొండచిలువ మాదిరి పొట్లొబడాలని ఆయుకొనే వ్యభావము

గారి అంతగా గాలించిలించడం, సంది గలగల లాడించడం ఎరుగరు, భూమాటోడు. ఇక వంగల్లు కోదండరాంరెడ్డిగారా! అబ్బో! ఇది కూడ దానికి పుత్తుపరార్థంగా వుంటుందేగాని లోలోపల నాన్యముగా అంకిచుకుపడవంతో వనికిస్తుంది. వీరు అభూతశ్రులు (పిచ్చిరెడ్డి- యంగ్ టాగ్రిమిరెడ్డిగార్లసురప్ప) పార్టీలో. ప్రతిసభ్యుడు తన మిత్రుడేననుకొంటుంటారు వీరిని రాలి దావ కట్టివింటే మించిన వహాయ్యడు లేరివసభ్యులకు తోర్డసమం చేసి పెట్టడంలో, ఎదుటిపక్షం వారుకూడా స్నిగ్ధవీక్షణాలే బరపుతుంటారు వీరిమీద మహానుభావుడు లోలోపలే గ్రాండు ప్రిపేరిచేసుకొనే పెట్టుకున్నారు. కాని మా బొమ్మారెడ్డియ్య అమృతకిరణాలు మాత్రం వీరిమీద ప్రసరించిన చిహ్నాలేమీ కాకు కానరావు.

* ∞ ధి

వీరికి ప్రెసిడెంటుగిరిమీద అత్యంత వాంఛ ఈవాంఛఅంతరంగికం కాదు. బాహ్యప్రపంచంలో సకలభూతకోటికంతా తెలిసిందే! మెజారిటీ పద్ధతైతే వీరికే ప్రథమ తాంబూలం. పరిపాలనలో ఒడుదుడుకులు లేకుండా సూక్ష్మంగా నడుపుతున్నాడు కూడా రథాన్ని-

ఈలా ఉన్న విశేషాలు—

* * *

బొమ్మారెడ్డిగారూ! మునిసిపాలిటీలో అవలంభించిన పద్ధతిగాకుండా కాంగ్రెసుకు పాటుపడే పెద్దల్నికూడా సమావేశపరచి మంచిచెడ్డలు చర్చించి తేల్చిన తీర్మానాన్నే వచ్చేరాష్ట్రీయ సంఘకమిటీ వారికి నివేదిస్తే వారికీ సులువుగా ఉంటుంది.

శ్మశానంలో బిడ్డ బ్రతుకుట.

పుట్టిన బిడ్డ చనిపోయినదని భ్రాంతిచేయుటచే శ్మశానం వద్దకు తీసుకొని పోయినారు పెద్దగాలివాన వీచుచుండుటవలన భూస్థాపన చేయడంలో ఆలస్యం అయింది. గుంటలో పెట్టబోయే టప్పటికి బిడ్డకు ప్రాణంవచ్చింది.

జమీందారీ వరూథిని

అంగదట్టపుకావి రంగువలన కళకాంతమణి పేరేగాదు లోకమంతా జూజావారంటే. శాకో! జమీందారీ వరూథిని. కాంగ్రెసు ప్రవరాఖ్యుడిచావిరవకు లొంగిపోతాదనుకొన్నది. జర్- జర్- జమీన్=కాళ్ళవి- కాంచనం- కాంత. ఈ మూటిని జయించిన వాడు లేదని ఆమెధీమసా-

* * *

విశ్వైర్య రంభురాలగు యీ విలాసిని ఎందరు విశ్వామిత్రులను భ్రష్టంగం చేయించిందో! కాని 1865 - 1904 - 1938 లో తెల్లకొరలచేత సైతం అభేద్యమైన ఉక్కు కోటల నిర్మించుకొని మహామహా కామక్రులు తిరిగినవారినంతా గులామాల చేసుకొన్నది. ఆతే గత చరిత్రలో ఆమె చిత్రించుకొని గర్వించిన అపూర్వ విశ్వాసం-

* * *

ఈయోగాన్ని కూడ తపతపలు చేసుకుందామని అశృంగారదేవత- అవిశ్వర్యపెన్నిధి అనుకొన్నది కాబోలు! "ఆయింపేపర బ్రంహాము అనంతో బ్రంహ్మాండరకు పత్యాలన్ని ఏకరవుపెట్టింది. ఇక చేదనపెంలికే ఏడుస్తుంది కాబోలు! కాంగ్రెసు ప్రవరాఖ్యుడు "నిష్పాత దెలుపు నొక్క చిలు నవ్వునవ్వుచుంది. దాన్తో దిగ్భ్రమచెంది పోయింది అంతటి రుష్యశృంగుల్లే - అంతటి విశ్వామిత్రుల్లే దాసాను దాసులున్న దేసిగా మే! ఇదేమిటీ చిత్రం అని నిశ్చేరపోతున్నది.

* * *

ఏ కాలమైన ఆముదుసలి-దొంగలచేత పరిహ్యక్తయైన ఆ మూడుగాళ్ల ముసలి చేతిలోనుండి పరిపాలికరంగా ఆ యమృతకలశాన్ని స్వీకరించడానికి ఎన్ని తపస్సులావాలో-ఎన్ని పెన్నిధి పర్వతాలు దాటాలనో! ఈశ్వరేచ్ఛ!

—కాలజ్ఞాని

దీపావళి పండుగ - దండుగలువద్దు

మనదేశమును పీడించు దరిద్రదేవతను పారదోలు ప్రయత్నములు కాంగ్రెసుసంస్థ చేయుచుండగా, మీరలు దీపావళిపండుగ పేరుతో, సీమ టపాసా వగైరాలకును, సీమ గుడ్డలకును, మనదేశపు డబ్బును తగులబెట్టెదరు. దయచేసి డబ్బును దండుగ చేయవలదు.

తూ॥ అనంతపద్మనాభయ్య,

నెల్లూరు టవున్ కాంగ్రెసు

రైతుబిడ్డ

ఈఫిలిముకు సమర్థులైన నటీ-
నటులు కావలెను-

అక్టోబరు 30 తేదిలోగా ఫోటోలతో
దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

నవీన భారత్ పిక్చర్ లిమిటెడ్
కావలి.

ఎ. శ్రీరామ మూర్తి
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

గుంటూరు జిల్లాబో[illegible]
ఎన్నికలు.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలలో ఈక్రి[illegible] అయాసర్కిల్సుకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సభ్యులు వారిచే నియమిం[illegible] బడిరి.

ఒంగోలు తాలూకా:—(1) సంతమాగలూరు కోట జయరామిరెడ్డి (2) ఒంగోలు- ధ్యానాని[illegible] లక్ష్మీ (3) అమ్మనబ్రోలు- పాగి విజయ[illegible] రాజా (4) వెలంపల్లి- నాగి రెడ్డి వెం[illegible] (5) అద్దంకి- వల్లూరి వెంకటరంగం (6) [illegible] కూరు- గోరంట్ల వెంకన్న.

వినుకొండ తాలూకా:— (1) వినుకొండ పాలెం- కూచిపూడి కాశయ్య; ఫుట్టా[illegible] యం యం. ఎ., (పారిజన స్థానానికి) ఈపూరు వెల్లటూరు:- గోపాల[illegible]

బాపట్ల తాలూకా:— (1) [illegible] చేటుకూరి జయరామయ్య చేర [illegible] గ్గవరావు, (2) పరుచూరు- [illegible] య్య, (3) పెదనందిపాడు- కల్లూరి [illegible] బాపట్ల-కూచూరు వెంకటసుబ్బా[illegible] కట్ల, పొన్నూరు- జి. వెంకట[illegible] స్థానం- జి రత్నమ్మ, (6) వెంకటసుబ్బయ్య, మహ్లింస్థానం[illegible]

గుంటూరు తాలూకా:— [illegible] సర్కిలు- గాదె వీరారెడ్డి, [illegible] రావెల తిరుపతయ్య, (3) మం[illegible] పాటి గోవిందరావు, శ్రీస్థాన[illegible] కాంతమ్మ, శేక మెట్టు గ[illegible] కాకాని- జరుగుమిల్లి కోటయ్య, (5) పత్తి[illegible] గుంటుపల్లి రామచంద్రయ్య.

తెనాలి తాలూకా:— (1) అమృతలూ[illegible] కల్లూరి చంద్రమౌళి, (2) తెనాలి, [illegible] కన్నెగంటి సూర్యనారాయణమూర్తి, క్రిస్టి[illegible] స్థానం- కె. చిన్నపరెడ్డి, (3) దుగ్గిరాల- [illegible] లా శ్రీరాములు, (4) కొల్లిపర- అవుతురా[illegible] రామిరెడ్డి, (5) కొల్లూరు, వేమూరు- దొడ్డప[illegible] చంద్రశేఖరరావు, శేక వర్గాలకుల కోట[illegible] పారిజనస్థానం- కే. నాగభూషణం.

రేపల్లె తాలూకా:— (1) రేపల్లె, [illegible] పాలెం- వేమూరి నారయ్య, మహ్లింస్థానం[illegible] యిస్మాయిల్, వీరు అంగీకరించనిచో [illegible] చికారి సాహెబ్, (2) చెరుకుపల్లి, [illegible] పెదమట్లపూడి- భూవదపు కృష్ణమూర్తి, [illegible] భట్టిప్రోలు, కొల్లూరు [illegible] చుంచ పూడి- [illegible] సుబ్బయ్య

ప్రకటన.

వెలనాడ వాస్తవ్యులగు రేటు శ్రీ [illegible] దుర్గయ్య గారిమనుగారి పుత్రుడగు వెంకటసు[illegible] రావు గారియు అనే రేటు నెల్లూరు వా[illegible] లగు మనకా వెంకటనారాయణరావు గారి[illegible] గారి ప్రథమ పుత్రికతో శ్రీరాయ[illegible] నే 6—10—38 ది రాత్రి ఘ॥ 10-30 లకు [illegible] పేటలో వివాహామాడిరి. నా వత్తిక అల్లి[illegible] కాపట్టి వెంకట హనుమాయమ్మగారి[illegible] యందు రేలాటి హక్కు లేదనిన్ని ఆమె [illegible] ఋణములకు నేను జవాబుదారు[illegible] యిందుమూలకముగా బహిరంగ పర[illegible]

కె. [illegible]

రైతులోకం

విశాఖపట్నం జిల్లా రైతు సంఘము

స్థాయిసంఘ సమావేశము

16—10—38 తేది మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు పాలకొండతాలూకా సీతంపేట గ్రామంలో విశాఖపట్నంజిల్లా రైతుస్థాయిసంఘ సభ్యుల సమావేశము జరుగును. సభ్యులు 0-8-0 సభ్యత్వ రుసుము చెల్లించవలెను. సమావేశంలో పాల్గొనుటకు కోర్తాము.

చర్చనీయాంశములు

(1) గతసమావేశవివరములు (2) అధ్యక్షుని ఉపన్యాసం, గడచిన కార్యనిర్వాహక సభ్యత్వ ఎన్నిక (3) కార్యదర్శిచే సమర్పింపబడు సంవత్సర నివేదిక (4) మద్రాసు ఎస్టేటు రైతుల ఋణవిమోచన సూచనలు (5) ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రం (6) ఫెడరేషన్ (7) క్రిమినల్ లా సవరణ బిల్లు (8) పాలకొండ తా॥ కార్యదర్శి శ్రీ పుంటి అప్పారావు గారిచే 2-9-38 తేదీగల సూచనలు (9) ఆరోగ్యము (10) జిల్లా రైతుసంఘ సభ్యత్వము గూర్చి అధ్యక్షుల అనుమతి పొందిన ప్రశ్నలు ప్రవేశపెట్టబడును. ఇతర విషయములు సభ్యులచే ప్రతిపాదింపబడును.

యస్. నరసింహమూర్తి,
ప్రధానకార్యదర్శి

పాలకొండ తా॥ రైతుసంఘం

తే 16 ది పాలకొండ తాలూకా సీతంపేట గ్రామంలో జరుగు కార్యక్రమం ప్రకారం సభలు జరుగును. ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్ రైతు సంఘ ప్రధానకార్యదర్శి శ్రీ కొల్లిప్ర కాడ మంతేశ్వరశర్మగారు అధ్యక్షత వహించుటకు ఒప్పుకొన్నారు. అనేకమంది గొప్ప వ్యక్తులు సమావేశములకు జిల్లా రైతుసంఘ సభ్యులు, వ్యవసాయకూలీలు, ప్రచారకులు మొదలగు వారందరు అధిక సంఖ్యలో విచ్చేసి తోడ్పడ ప్రార్థన.

కార్యక్రమము.

తే 16 ది ఉదయం 6 గం॥ నగర సంకీర్తన, 8 గం॥ జిల్లా వ్యవసాయ కూలీలసభ, 10 గం॥ జిల్లా రైతుసంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గసమావేశం మధ్యాహ్నం 2 గం॥ జిల్లా రైతు స్థాయిసంఘ సమావేశము, 5 గం॥ బహిరంగసభ, రాత్రి 8 గం॥ జిల్లా ప్రచారకులసభ.

పుంటి అప్పారావుపట్నాయక్,
పా॥ కొ॥ తా॥ రై॥ కార్యదర్శి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘ కార్యదర్శి సంచారము

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘ తీర్మానము ప్రకారం జమీందారీ ప్రదేశాలలో ప్రచారము చేయుటకు యీ నెల 11 తేదినుండి సంఘ ప్రధాన కార్యదర్శియగు చలసాని వాసుదేవరావుగారు క్రింది తేదీలలో ఆయాజిల్లాలలో సంచారము చేసెదరు.

11 నుండి 16 తేది వరకు నెల్లూరుజిల్లా
... నుండి కర్నూలు జిల్లా రైతుసంఘ సేవకు పరిదించుట.
... 26 వరకు ఉత్తర విశాఖపట్నం జిల్లా
... దక్షిణ విశాఖపట్నం జిల్లా

కొల్లేటి వరదలు

3, 4, 5 తేదీలలో కొల్లేటి వరదలవలన గుడివాకలంక, కొక్కిరాయలంక, పెదయెడ్లగాదిమిల్లి, గోమట్లంక, ప్రతికోళ్లలంక, పైడిచింతపాడు, కర్ణగారి గ్రామాలకు విశేషనష్టము కలిగెను. ఈ గ్రామాలు నీటి మధ్యనున్నవి. జనులు గ్రామము విడిచి వెళ్ళుటకు పడవలలో పోవలయును గాని నడచి వెళ్లుటకు వీలులేదు పంట భూములపైనుండి కూడ పడవలు పోవుచున్నవి. పంటలు నీటమునుగుటచే పాడైనవి.

తిరుత్తనిలో శిస్తువసూలు

ఋణనివారణ చట్టప్రకారం భూమిశిస్తు బకాయి బాకీలు, డిక్రీలు, ప్యాటర్న్ ల్యాండుకౌగాదాలను పరిష్కరించు కోవలయునని కలెక్టరువారి ఉత్తరువుతో తిరుపతి దేవస్థానం ఎస్టేటుకు చెందిన తిరుత్తని తాలూకా కళ్ళిమఖాండము తాలూకాలోని రైతులు సెప్టంబరు తే 30 దీ లోపుగనే ఒక లక్షరూపాయలను 1347 ఫసలీ శిస్తును చెల్లించిరి. ఇట్లే, ఈ యెస్టేటుకు చెందిన పుత్తూరు, నగరి, కళ్ళివాడు, మాదరపాకం తాలూకాల యందును రైతులవద్ద లక్షలాదిగ 1347 ఫసలీశిస్తులు వసూలైనట్లు తెలియుచున్నది. రైతులు ఆర్థికముగ యిబ్బందిపడుచు దుర్భర దారిద్ర్యము అనుభవించుచున్నను, పాత బాకీలను తీర్చుకోవలెననెడి సంకల్పముతో తిరుట్టంచుకున్న ధాన్యమును, ఉన్న బంగారమును, భూములను, గొడ్డు గోదలను విక్రయించియూ, ఋణము తీసియూ శిస్తులను చెల్లించిరి.

సంయుక్తరాష్ట్రాల టెనెన్సీ బిల్లులు.

సెలెక్టుకమిటీవారు టెనెన్సీబిల్లులో చాలా ముఖ్యమైన మార్పులనుచేసి అసెంబ్లీకి నివేదికను పంపారు. భూస్వాములలో సాలుకు రు 250 లకు పైబడ్డ భూమిశిస్తును చెల్లించే వారు మొదటి రకం అనిన్నీ, అంతకంటె తక్కువ చెల్లించేవారు రెండవరకం అని నిర్ణయించారు. మొదటిరకం భూస్వాములకు సంబంధించిన రైతులకందరికిన్నీ వారసత్వపుహక్కు ఇవ్వబడవలెను. వారిభూములను సర్ ప్రాంతములలో చేర్చకూడదు. రెండవ రకం భూస్వాములహక్కులను తొలగించరాదు. సర్ ప్రాంతం అనగా భూస్వామి స్వయంగా వ్యవసాయంచేసే ప్రాంతం. స్వయంగా వ్యవసాయంచేసే హక్కు రెండవరకం భూస్వాములందరికీ వుండవలెను. భూస్వామికి రైతులిస్తు చెల్లించినపుడు రసీదు యివ్వవలెను. తోటను పెంచేవారు ఈచట్టం అమలులోనికి రావడానికి మూడేళ్లముందుగానే తోటలో చెట్లను నాటివుండాలి. కొన్నియేళ్ళయిన తరువాత ఒక తోటభూమిని పంటభూమిగా మార్చేయెడల రైతుకు వారసత్వపుహక్కు వుండవలెను.

భోపాలులో పొగాకు పంట

పొగాకు పంటను వృద్ధిచేసేవిషయం గురించి భోపాలు సంస్థానంవారు తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నారు. ఇందుకు అవసరమైన ప్రయత్నాలన్నీ చేస్తున్నారు. సిగరెట్లకున్నూ, గొట్టము లలో కాల్చే పొగాకున్నూ పండించడానికి అవసరమైన భూమి ఉందా అనే విషయంలో పరిశోధనలు జరుగుచున్నవి.

ఎలమంచిలి

గతవారంలో వర్షాలు ఎడతెరిపి లేకుండా తాలూకా యందంతటను కురిసినవి. సకాలంలో వర్షాలులేమియున్నూ, ఉత్తరకార్తెయందు ఘాడిచిన వరిమళ్లకు లేదు వర్షాధిక్యమును కలుగుటచేత యీసంవత్సరము వరిపంటలు పాడైపోవునని రైతులు భయపడుచున్నారు. మరియూ ఏరుల గడ్డలు అమితంగా వచ్చుటచేత సుమారు 20 మందిపైగా యీతాలూకాలో ప్రవహించు వరహా, శారదానదులందు కొట్టుకొని చనిపోయిరి.

రాజకోట సంస్థానములో శిస్తు రెమిషన్

భూమిపన్ను విధానంలో మార్పులుచేసి రైతులకు సౌకర్యములు కలిగించబడును. యీ అను కాలం వస్తురూపకంగా పన్ను చెల్లించే వాళ్లకే అన్వయిస్తుంది. బావినీళ్లతో మాగి, గోధుమలు పండించే భూములకే యీరెమిషన్లు యివ్వబడును. ఈసంస్థానంలో యిపుడు జరిగే ఆందోళనలో పాల్గొని రైతులకే యీరెమిషన్ విధానం మూడేండ్లవరకు వుంటుంది.

కటియావాడ్ సత్యాగ్రహ సందర్భంలోయిప్పటికి 61 అరెస్టులు జరిగాయి.

బొంబాయిలో కిసానుల ప్రదర్శనం.

1500 మంది కిసానులు జయజయధ్వనులతో ఎర్రజెండాలు గుడ్డాలను చేతులలో పట్టుకొని ఊరేగింపుగా శాసనసభా భవనానికి వచ్చి కాంగ్రెసు మంత్రులు టెనెన్సీ బిల్లును శాసనము చేయవలసినదిగా ప్రార్థిస్తూ పెరమటపై ప్రదర్శనము గావించిరి. రెవిన్యూమంత్రి మొరార్జీ దేశాయి గారు కృషికులకు దర్శనమిచ్చి, ఇట్టి ప్రదర్శనము కేవలము అనవసరమైనదని వారికి బోధపరిచారు. కాంగ్రెసు మంత్రులు ప్రజల ప్రతినిధులే కావడంవల్ల ఇంత బలవంతం అవసరం లేకుండానే కిసానులకు సౌకర్యం చేకూర్చబడునని తెలియజెప్పిరి.

జయపూరు సంస్థానంలో కాటకము.

యీ సంస్థానంలో పశువుల మేతకు చాల యిబ్బంది వుండడంవలన ఫారెస్టు ప్రాంతములలో పుల్లరి లేకుండ పశువులను మేపుకొనవచ్చునని సంస్థానంవారు ప్రకటించారు 1938 జూలై 1 టవ తేదీనుండి ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుచే వసూలు చేయబడిన పుల్లరి తిరిగి యివ్వబడును. మరల ఉత్తరువులు జారీచేయువరకు ఫారెస్టునుంచములు రద్దుచేయబడును. 1935 వరకు ఖాల్సా, జాగీర్ ఖాల్సా ప్రాంతములలో రైతులపై రెవిన్యూకోర్టు డిక్రీలను అమలుచేయబడవు. ఖాల్సా, జాగీర్ భూములలో క్రిమినల్ లేక రెగ్యులేషనులలో విధింపబడిన జరిమానాలు రద్దుచేయబడును.

పశువులమేతకు యిబ్బందిగావున్న ప్రదేశములలో మాత్రమే యీ ఉత్తర్వులు అనువర్తించును.

బళ్లారి

ఈజిల్లాలో క్షామతీవ్రత తగ్గినందువలన యీ నెల తే 15 దీలోగా క్షామనివారణ పనులు నిలిపివేసెదరని తెలియుచున్నది.

వర్షము అధికముగా కురిసెను. పంటలస్థితి బాగుగావున్నది.

పార్వతీపురం

ఎడతెరిపిలేని వర్షాలవలన యీ ప్రాంతమున నున్న చెరువులన్నియు నిండి గట్లపైనుండి పొర్లుచున్నవి. పంటలు చెడిపోవునని రైతులు భయపడుచున్నారు.

గన్నవరం రైతాంగ విద్యాలయం

నవంబరు 1 వ తేదీలోగా యీ గ్రామంలో కృష్ణజిల్లా రైతాంగ విద్యాలయమును స్థాపించి, అనుభవముగల వక్తలచేతను, రిటైర్డు పబ్లిక్ ఆఫీసర్లచేతను ఒక నెలరోజులు శిక్షణ గఱుపుటకు యేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి.

బెంగాలులో వ్యవసాయదారులకు

బెంగాలులో మల్లాజిల్లాలో వ్యవసాయదారులకు బదులివ్వడానికి కోరకపం వారు రు 196000 గ్రాంట్లు చేశారు దీనిలో రు 79905 లు ఇదివరకే రైతులకు బదుళ్ళక్రింద పంచిపెట్టారు. ఈ జిల్లాలో ప్రభుత్వంవారు యిప్పటివరకు రు 20 వేలు పేదవారికి ఉచితంగా యిచ్చారు.

బొంబాయిలో వర్షాధిక్యత.

రాజధాని అంతటా గతవారంలో కురిసిన అత్యధిక వర్షాలవల్ల పైరు పంటలు పాడైయిపోయినాయి పొలంమీద వుండే ఒత్తి, వేరుసెనగ, వరి, కాయధాన్యాలు వగైరా పైరులకు విశేషనష్టం కలిగింది. ప్రవాహంలో కొట్టుకపోవడంవల్ల భూసారంకూడా నష్టమయింది- కంకెలమీదవున్న పైర్లు చాలా పాడైయిపోయినవి. చెఱకు భూములు నీటిమయమై పోయినవి.

బాధిత కుటుంబాలకు పరిహారము.

సెప్టెంబరు నెలలో చీరాల పొగాకు కంపెనీవద్ద జరిగిన పోలీసు కాల్పులలో మరణించిన వారి కుటుంబములకు మద్రాసు ప్రభుత్వం వారు రు 600 లు పరిహారమును గ్రాంటుగా చేసిరి.

నెల్లూరులో ధాన్యపు రేట్లు.

నెల్లూరు టవునులో తే 10—10—38 ది సోమవారం నాడు అమ్మబడుచుండిన ముఖ్యమైన ఆహారపదార్థముల ధరలు తెలుపు పట్టి.

ఆహారపదార్థముల పేరు	కొల్తకొలత	ఖరీదు రూ అ పై
1 మొలగొలుకులువడ్లు 106 శేర్ల శేర పాతవి మొదటిరకం 98 శేర్లుగల	బస్తా 1కి	6-14-0
రెండవరకం	,,	,,
2 మొలగొలుకులువడ్లు క్రొత్తవి మొదటిరకం	,,	5-2-0
రెండవరకం	,,	,,
3 మొలగొలుకులబియ్యం 246 శేర్ల శేర మొదటిరకం 105 శేర్ల గల	బస్తా 1కి	18-12-0
రెండవరకం	,,	14-0-0
4 జొన్నలు	పుట్టి 1కి శేర 1120 శేర్లు	60-0-0
రాగులు ,,	,,	51-0-0

సంస్థానాల్లో అత్యాచారాలు

—X—

హైదరాబాదు

శతావధానము నిలిపివేయుట.

కరీంనగరంలో ఒక ఆంధ్రకవి శతావధానము చేయుటకు యేర్పాటు జరిగెను. తీర శతావధానము జరుగవలసిన సమయమునకు పోలీసు మొహతెమీంగారు నిషేధించుచు పోలీసు జవానును కాపుంచిరి. శతావధానమునకు సాయము చేయుచుండగిన న్యాయవాదులకు నిషేధ నోటీసులు అందజేయబడెను. శతావధానము నిలచి పోయినది.

ఆర్యసమాజము పైదాడి.

దశరా ఉత్సవములలో ఆర్యసమాజ మందిరములపై సమాజపుజెండా కట్టకూడదనిరి. కొందరు యువకులు సమాజమందిరముముందు తోరణముల నల్లుచుండగా పోలీసువారు అల్లకుండ అడ్డు చేయ మొదలిడిరి. ఇరువురిని దెబ్బలు కొట్టి కచ్చేరికి తీసుకొనిపోయిరి.

నారాయణరావు అనునతను కొలనుపాకకు వెళ్లియుండగా పోలీసువారు అతనిని వెంటనే ఆగ్రామమునుండి వెళ్లిపొమ్మనిరి. వ్రాతమూలకమైన నోటీసివ్వమని నారాయణరావు కోరెను. అంతట అతనిని అరెస్టుచేసి పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకవెళ్ళి అచ్చట నీతివిరుద్ధముగు మాటలాడిరి. ఆర్యసమాజిక లేఖలు, పుస్తకాలు స్వాధీనముచేసుకొని వదలివేసిరి పోలీసులు తనపై దౌర్జన్యము చేశారని ఉన్నతాధికారులకు రిపోర్టుచేసెను.

తలచెర్ సంస్థానంలో సత్యాగ్రహం.

సంస్థాన అధికారుల ఉత్తరువును ధిక్కరించుటకుగాను తల్‌చెర్ సంస్థానంలో జరుగుచున్న సత్యాగ్రహ ఉద్యమము సందర్భమున 9 తేదీవరకు 90 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. క్రొత్త సత్యాగ్రహ దళములు సిద్ధముగనున్నవి. వాలంటీరు దళముల సంఖ్య రాను రాను చాల అధికమగుచున్నది. ప్రజామండలి వారు తమ కోరికలను యిబ్బందులను సంస్థానాధీశునికిని, రాజకీయ ఏజెంటునకు తెలియజేసిరి.

ఢెంకనలు ప్రజామండలి అధ్యక్షుని అరెస్టు.

ఉత్కళంలో ఢెంకనలుసంస్థానం ప్రజామండలికి అధ్యక్షుడైన హరమోహన్ పట్నాయకుగారిని అరెస్టుచేశారు.

తిరువాన్కూరు

పరిస్థితులు శాంతిమార్గం పట్టడం లేదు. అరెస్టులు జరుగుతూనే వున్నాయి. జైలులో వుండేనాయకులు గాంధిగారికి తంతియిచ్చినారు. దివాన్ సి. పి. గారు వుద్యోగంలో వుండడం ప్రజలకు చాల ప్రతికూలమనీ, విచారణలో రుజువు పరచగల ఆరోపణలు దివాన్ గారిమీద మోపబడి యున్నాయనీ, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మివ్వడానికి సంస్థానంవారికి బొత్తిగా యిష్టం లేదనీ, అణగ ద్రొక్కడానికి ఎన్నిప్రయత్నాలు చేస్తున్నను, భయంకరమైన కాల్పులు, లాఠీచార్జీలు జరుగుతూన్నను, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకై ప్రజల ఆందోళన తగ్గక అభివృద్ధి పొందుచున్నదనియు, మెమొరాండమును విరమించుకొనేయెడల స్టేటుకాంగ్రెసుకు అగౌరవం తెచ్చినట్లవుతుందనియు, యీవుద్యమంలో తమతమ సహాయ మపేక్షిస్తున్నారని తెలిపారు. ప్రభుత్వవారు యీ తంతివార్తలో కొన్ని భాగాలను తీసేసి సంక్షిప్తభాగమును గాంధిగారికి పంపారు.

అటగర సంస్థానంలో నిర్బంధము

దర్బారువారు క్రిమినల్ లా అమెండుమెంటు ఆక్టులను అక్టోబరు 7 వ తేది నుండి అమలు పరుస్తూ ప్రకటించారు. ఆమరునాడు రాత్రి రాజాగారు పోలీసు సిబ్బందితోగూడ వెళ్లి అటగర ప్రజామండలి కార్యదర్శి గోవిందచంద్ర మిశ్రగారిని అరెస్టు చేశారట. ఇతని యిల్లు సోదాచేసి కొంత పైకము, ఆస్తి స్వాధీన పరచుకున్నారు.

ప్రజామండలి అక్రమ సంఘంగా ప్రకటింపబడింది. మండలి కారవర్గ సభ్యులు గోపాల అహనీగారు మరిద్దరు అరెస్టు చేయబడ్డారు.

అక్కల్ కోటలో నిషేధపు టుత్తర్వు.

దక్కన్ సంస్థానముల ప్రజాసభ కార్యదర్శి బి. వి. ఫిఖరే, షోలాపూర్ జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి భోన్సల్, చన్నయస్వామి గారలు సంస్థానములోకి ఆరునెలల వరకు రాకూడదని నిషేధిస్తూ దివానుగారు ఉత్తర్వు చేశారు

రామచంద్రపురం వ్యవసాయకూలీల మహాసభ

4 తేది పైసభ శిపిలేశ్వర పురంలో తూ గో. జిల్లా వ్యవసాయకూలీ ప్రధాన కార్యదర్శియగు కామ్రేడ్ గద్దం మహాలక్ష్మిగారి అధ్యక్షతనజరిగి క్రింది తీర్మానాలు గావించబడెను.

(1) తప్పుడు కొలపాత్రలు పోవలెను.

(2) జీతములు యజమాని చేలో పండిన శుభ్రమైన ధాన్యాతే యివ్వవలెను.

(3) అధికమాసము వచ్చినప్పుడు, అధికమాసమునకు సగటు పూర్తి జీతము తట్టలు, గింజలు సహా యివ్వవలెను

(4) కనీసం 15 రోజుల కొక పర్యాయమైనను తిప్పకుండ పాలేరులకు జీతాలు యివ్వవలెను.

(5) కూలీల రోజుకూలి ఏరోజు కారోజే యివ్వాలి.

(6) పాలేరు ఎప్పుడు అడిగితే అప్పుడు జమా కర్చు చెప్పవలెను.

(7) కూలీల గౌరవమునకును భంగకరముగా యజమానులు తిట్టే తిట్లు, సాగించే చర్యలు తొలగవలెను.

(8) కూలీలను క్రుంగ దీయుచున్న కులతప్పులు విధించుట పూర్తిగా తగ్గించాలి.

(9) ఇప్పటికున్న ధనము దుర్వినియోగ పర్చక కూలీలందరి అభివృద్ధికి ఖర్చుపెట్టవలెను.

నీలగిరి.

ప్రజల స్వాతంత్ర్యం నిరోధించే శాసనాలు రెండునెలల క్రితం చేయబడ్డాయి. ప్రభుత్వంవారు మొదట రాజీచేసుకొని మరల తిరిగిపోయినారు ప్రజామండలిమొక్క కార్యదర్శి వనమాలిదాసు 124 ఎ సెక్షనుక్రింద అరెస్టు చేయబడిరి.

---

8 వ పేజి కొరవ

వా అభిప్రాయము, యింతేకాదు ఆంధ్రరాష్ట్రము సంకరి రాష్ట్రములకు సంబంధించినది. నూతన చట్టములో రాష్ట్రములకు సంబంధించి వంతవరకు మూరాష్ట్రములో కాంగ్రెసువారే అధికారములో వున్నారు. సెంట్రల్ శాసనసభలో కూడా కాంగ్రెసు బలము తక్కువలేదు. అందుచేత అక్కడ కూడను ప్రాంతములో రెండు ఈతీర్మానము అంగీకరింప జేయవచ్చును.

క్రొత్తచట్టములోని 290 వ సెక్షను ప్రకారము, చక్రవర్తిగారు ఆర్డరు ఇన్ కౌన్సిల్ ప్రకటించినట్లయితే, క్రొత్తరాష్ట్రము ఏర్పడును. ఇంకా ఆసెక్షనులో సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేటు, ఫేదరలు శాసనసభవారిని ఆయారాష్ట్ర శాసనసభలను, రెండుప్రభుత్వములను సంప్రదించవలెననికూడా చెప్పుచున్నది కాబట్టి ఇందు కనుగుణ్యముగా అధికారులను ఒత్తిడిచేయవలసియున్నది. కాని వర్కింగు కమిటీవారి అభిప్రాయమును గౌరవింప గోరుచున్నాము. సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేటుగారికడ్డ రాయబారము వెళ్లుట విషయమై వారికి సమ్మతము కానందువలన మనము విషయము కూడదని యొక అభిప్రాయము అయితే ఒక కార్యసంఘము యేర్పరచవచ్చును. వారు ఈ సభాతీర్మానముల ననుసరించి ఆంధ్రరాష్ట్ర సంపాదనకు తగినచర్య తీసుకొనవచ్చును. కాని అది మహోన్నతముగా చేయవలసిన పని.

మన ప్రధానమంత్రిగారు బహిరంగముగా ప్రత్యేకరాష్ట్ర విషయమై తన అభిప్రాయము వెల్లడిచేసియున్నారు గవర్నరుగారుకూడా సుముఖులైయున్నారని అభిప్రాయము. సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేటు మన కార్యమును మిక్కిలి ఒదరణ చెదరకుండా ... మన ... శక్తికొద్ది మిక్కిలి వుత్సాహముతో మనము దీనికొరకై కృషి చేయవలయును.

బాపట్లలో రామకృష్ణ పఠనమందిరమును శ్రీ రామకృష్ణ భక్త సమాజమువారిచే నడుపబడ నుద్దేశింపబడి 4 తేది ఉదయము శ్రీరామకృష్ణ మఠములో స్వామి అనుభవానంద గారిచే పఠనమందిరము ప్రారంభింపబడినది.

కామాక్షి మెడికేటెడ్ పండ్లపొడి.

ఈ పండ్లపొడి సమస్త దంతవ్యాధులను నిర్మూలించి దంతములను కాపాడును సదా వాడుడు. వెలస్వల్పం- ఫలమధికం.

అన్నిచోట్లదొరకును. వెల 0-0-6 మాత్రమే.

కామాక్షి మెడికేటెడ్ పండ్లపొడి డిపో ట్రంకురోడ్డు నెల్లూరు

నమ్మకమైన నగలవర్తకులు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగా[రు]

చిన్న బజారు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి, ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల కమలములు తయారు చేసియివ్వబడును.

ఆంధ్రుల కళా ప్రావీణ్యము ప్రాచీనమైనది.

—H—

అరువది నాలుగు కళలందును ఆంధ్రులు అందెవేసిన చేతులయిరి.

సప్తాహ ప్రారంభోపన్యాసకులు

సర్. అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారి ఉపన్యాసం.

స్వతస్సిద్ధముగా మధురమయిన ప్రపంచ భాషలలో ఆంధ్రమునకు మహోన్నత స్థానము కలదు. ప్రసిద్ధ మాంగ్లకవి డాసర్ ఉదయించుటకు మున్నే మన శక్రాము కాముడును, కవి బ్రహ్మ యును, ప్రబంధ పరమేశ్వరుడును ధర్మక్షేత్రమయిన సాహిత్య క్షేత్రమున తమ కంఠములు పూరించిరి

కవిత్వమందే కాదు, చిత్రలేఖనమందును, శిల్పమందును, నాట్యకళా కౌశలమందును ప్రజ తమ ప్రజ్ఞను ప్రకటించిరి. కళారాధనగు వెలలో నేటి పాశ్చాత్యుల దృష్టిని ఆకర్షించినది కాదు. పాండిత్య పరిధి ... పావనుడును, అర్థవిధిజ్ఞమునకు అధిక ... అభాగుడును సమయము లలిత కళ ... లైన లబ్ధజనులైన్లుపుడు, సౌందర్య ... పాల్గొనుచున్నారు. ఆంధ్రసాహిత్యమునకు గంగోత్రియై యుండును ... కాలము కొత్తర మహాకవుడొకడు ... దగిర చెవియొగ్గి వినుడు. విపుల కవితావిభవన్న దీనిలో కృతి గోచరమగును' అనినాడు.

తమ వాఙ్మయాంగణమున ఆంధ్రు లీవలలో పడసిన విజయపరంపరను వర్ణించుట కిపుడు పూనకొనుటలేదు. తిక్కనాదులమాట ఎత్తియే యుండను. ఇక పోతన్న శ్రీనాథుడు కృష్ణదేవరాయలు ... పట్టభిషిక్తుడై నడియా వీధులలో కన్నయ నృత్యము సలుపుటకు మున్నే, ఆంధ్ర ఖండంలో పోతనామాత్యుడు భక్తిపరవశుడై కృష్ణగీతల నాలపించినాడు.

ఆంధ్రుల చూపిన చిత్రకళావిధవముపైన అంతగా వివరించుట కింకను వోడిక అజాంతా, ... చిత్రముల తెలుగు తూలికలనుండి ... సృష్టించిన అద్భుత సృష్టియని నేటి పరిశోధ ... తెలుపుచున్నవి. వాటి చిత్రకళాస్పష్టి ... ప్రతిభకు నిదర్శనమయిన తార్కాణములై ... నవి కావా!

లలితకళలందే కాదు, అరువదినాలుగు కళలందును ఆంధ్రులు అందెవేసిన చేతులైరి. కొండ ... బొమ్మలనుడు, బండరు అద్దకములనుడు, ... తివాసులనుడు, విశాఖపట్టణ దంతపు ... నిడు, వెన్నపోటులనుండి నిక్కినముగ ... దరిల్ల నేతపరిశ్రమలనుడు ఆంధ్ర నైపుణ్యమును ... కొల బాటుచుండుట లేదా?

ఆంధ్రకవిత్వ ... భవనములో శ్రీనా ... నేరల్లిన మహానీయులు చిన్నయసూరి, ... యులు, వీరేశలింగం పంతులు ... అను ... నిమిషములు చిక్కని భూమలలో ... కాని ... మన భాష ... పద్దుపు శ్రీపాద శర్మ ... విద్యుల ... ప్రస్తుతించుచున్

మనవాటకములు విశేషముగ పోరాడి కొట్టారమంశయిని చెప్పవలెను. ప్రజల అక్కడ తీవ్రమైగాక, విజ్ఞానాదర్శముల వరకార్థకములై రంగణము కట్టుకొనుట ఆదర్శసాహిత్యోపాసకుని కర్తవ్యము. వేంకటగాయకశాస్త్రి, కృష్ణమాచార్యులు ఆంధ్రనాటకకళకు వన్నె దెచ్చుట నిక్కమే. శ్లోకాలతో తెనుగు నవసరించిన వీరేశలింగము, గురజాడ అప్పారావులు విజయధ్వజ మెత్తుటయు నిక్కమే.

పండితవిజ్ఞానమును పురస్కరించుకొని, తమ పవాళింపులకై వన్నె దెచ్చు స్వతంత్ర గ్రంథములను రచించి మనయుపకులు సోదిలో బహుమానమునందిన ఆంధ్రనాట్యయవకుల కొలము ఇవ్వబడిన అవములు దానికి గౌరవముగాక యని ఆలపంచుచున్నారు.

నాట్యకళలో, నాటకప్రదర్శనములో అద్భుతమైన ప్రజ్ఞ ప్రకటించినవారు రాఘవాచారి, స్థానం నరసింహారావు ప్రభృతులు. ఆంధ్రదేశమందరిలో వెలలుచున్నను, మన రంగస్థలములు అందరలసిన అభ్యున్నతి ఇంకను ఎంతేనికలదు

ఆంధ్రప్రతిభాసమర్థమైన గానకళ ఆంధ్రకులల హృదయముల నెల్లాకర్షించుచున్నదో చెప్పుడు. త్యాగరాజు, సంగమేశ్వరశాస్త్రి, వేంకటరమణదాసు, వారిజాగభూషణము, వేంకటస్వామినాయుడు మున్నగు గాయకశిఖామణులు వడసిన విజయము రాణించు ఆంధ్ర గానకళకు, ధురభావ వీచికలకు కన్నతల్లియైన ఆంధ్రగానకళకు నవ్యకళాసామ్రాజ్యమున అద్వితీయమైన స్థానమును చేకూర్చగలదు. ఈవిజయమును పురస్కరించుకొని ఆంధ్ర గాంధర్వయువతులలో స్వర్ణయుగము నవలోకింపగలడు.

నూతనభావోద్యమమున చిత్రలేఖనము ఆంధ్రభూమిలో ప్రకాశించినది.

శ్రీ దామెర్ల రామారావు ఈకలలో అనానమైన ప్రజ్ఞ ప్రకటించినాడు ఆ ప్రతిభావంతుని ఉదాత్త దృష్టాంతముకొన చిత్రలేఖనము మనకేలలో అభ్యుదయంగి వర్ధిల్లివుండుచుండే వారి దకాలమృత్యువు పాలబడుట దుఃఖకరము. యీరపుకళాకుత్రములను, వంగచిత్రకళావిధులను మేలుబంతు లోనరించుకొనుచు, అనుకరణమునకు అంజలెత్తి చిత్రకారులు స్వతంత్రమార్గముల నడువరింతురని ఆశించుచున్నాను.

ఆంధ్రవాఙ్మయమును, ఆంధ్రకళయును అన్యవిజ్ఞాన కాంతులను ఉద్దీపింపకొనుట యందు అవలంబవలెనని జాంపీంచి, సంస్కృతమనిన, హిందూస్తానీయనిన, వంగభాషయనిన, నవభాషయనిన కొండులు అన్యరాష్ట్రీయులవలె ఆంధ్రులు ఉలికిపడరు. ఆంధ్రవిజ్ఞాన హృదయమున నెట్టి యద్బుతముల్లోనో కాని దానినై దృష్టిని పద్దమునరించిన ఆంధ్రతరులుండుదు దాని సౌందర్యమునకు లెరిదానిని ధరింప జాలరుపడుచుండురు.

స్వాతంత్ర్య మహోద్యమమున ఆంధ్రులు వరిసిన ఉత్కృష్టయత్నమును గుఱించి ఇపుడు విశేషించి తెలుపజాలను. ఆ యత్నమును, ప్రత్యేక రాష్ట్రమునకై వారు సలుపు కృషియును పరస్పర విరుద్ధములు కాకపోవుటయే గాక ఏకైక అశయసిద్ధికి అక్కరై, ఒకదానితో నొకటి అవార్యరుయిన సఖ్యముగలవని నొక్కి వక్కాణింతును.

ఈ మంగళమహోత్సవమున ప్రత్యేకమయిన ఆంధ్రరాష్ట్రమును గుఱించిన నా అభిప్రాయము తెల్పకనో మీ రెఱుగదలచుట సహజము. ఈ యుద్యమము నేటిది కాదు గుదూరు రెండు దశాబ్దులనుండి నడుచుచుండుట మీరెల్లరు ఎఱిగిన విషయమే. సాధారణ రాజ్యాంగాశయసిద్ధికై ఫెడరేషను దోహద మొసగునదైనను, ఒసగనిదైనను బహుళజాతి సమ్మేళనమునకు పీఠస్థానమయిన భారతభూమి పరిపాలనమునకై కొండొక ఫెడరేషన్ విధానము అనివార్యమయినదని చెప్ప వెల్లును. కాని సంకెలలలో సుఖులమయిన ఇప్పటి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఆక్టును శిరసావహించవలెనని తెలుపుటారదుకదా! ప్రత్యేకజాతుల వ్యక్తిత్వము భావయందును, విజ్ఞాన బాంధవ్యమందును వ్యక్తమగును. కావున రాష్ట్రవిభజనమున గణనీయములయినవి ఈ యాశయములే. రాజ్యాంగవిధానమున రాష్ట్రీ స్వపరిపాలనము చేయు సర్వజనాంగీకారము నందినదిగదా!

ప్రజలు ఓటునాక్కును పడసిరి ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము సమధికవృద్ధి నందుచున్నది కర్తవ్యభారమును వహించు ప్రతినిధులు తమకు అధికారమున ప్రసాదించిన ప్రజలకు ఉత్తరవాదులై యుండవలెననుట స్పష్టమే కదా! శాసనసభలు ప్రజాభిప్రాయములు మీదనే తమ పునాదులు స్థాపించు కొనుటయు స్పష్టమేకదా! ప్రజాస్వామ్య పాలనము విజయశీలమై వెలుగవలెనన, ప్రజలకు అధికారము కాని అంతే మొక్కటియైనను చట్టపు దర్పములో తొలగబడరాదు. అదిగాకున్నమార్గము మార్పుభావములో లేదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల కలనసే ఆశయము సిద్ధించును. ఫెడరల్ విధానములు కొలదకు నడిపవలెను, అందలి వివిధాంగములపై, అంతరంగిక భావ బాంధవ్యము వైపుద్ధినిలుపుట ఏకాధ్యక్షరాజ్యాంగ విధానానుష్ఠానము దలకాపు ముఖ్యాంగము రాష్ట్రీ స్వపరిపాలనమునకు పునాదిగా మునగల ఆశయము సాధారణజాతీయ జీవితమునకు దానికిగల సంబంధమును దృష్టించి చెదరనీక రాష్ట్రములవృద్ధిజాతీయపంధీభావమునకును, సుహృద్భావమునకును ఎట్టిభంగమును తెచ్చిపెట్టదు. ఈవిషయమును గుఱించి విశేషముగ చర్చించుట ఆవశ్యకము ఇట్టి విషయములందు గణనీయమయిన అంశము ప్రజాసంకల్పమే. ఇది బలముకలదియు, ఘనతరము గుచుండెనేని దీనిధరితార్థికై చేయూతనిచ్చుటే రాజకీయ విజ్ఞానులు చేయవలసిన కర్తవ్యము తమ వాక్కులోని ప్రయోజనము, అభ్యుదయమును గుర్తించి యుండంజేయుట ప్రజల కర్తవ్యము కాని ఇతరులది గాదు.

పాదిరి తాలూకా కాంగ్రెసు విజ్ఞప్తి.

ఆంధ్ర ప్రావిన్షియల్ కాంగ్రెసు కమిటీకి సమర్పించినది.

పాదిరి, దర్శి, కోట, మార్కాపురం తాలూకాలు మెట్టతాలూకాలు. యీతాలూకాలలో నీటి వసతులు లేవు పొలములు వర్షములపై ఆధారపడి వుండవలసిందేను.

యీతాలూకా వెంకటగిరి ఎస్టేటు వారిదై యున్నది ఆతాలూకాలలో ఎస్టేటువారు నవంబరు నెలలో కిస్తీ ప్రారంభంచేసి, సైరంబజాలు డిసంబరు ఆఖరులోగా పూర్తిచేస్తారు. రయితులకు కాయధనం లేదయినా అమ్మకం పయిర్లు ఫిబ్రవరి మార్చి నెలలోగాని పొలమునుండి యింటికిరావు పోగడకోటాలలో పొలమూమీదవుండు పయిర్లమీద సాహుకార్లు పన్నులగాను అప్పు లిస్తూ వుండేవారు.

ప్రస్తుతం వ్యవసాయదారుల ఋణసహాయ చట్టం వచ్చినందువల్ల సాహుకార్లు కొత్తపనులు రైతులకు ఇవ్వక లేంటాలు పెట్టుకున్న కారణంవల్ల యీతాలూకాలలో వుండే రయితులు 10) కి 95 మంది కోటను మధ్యవాదులకే చల చల మాడుతున్నారు: అథవా ఒకా నొక రైతుకు సాహుకార్లు అప్పుఇస్తాయన్నా లోగడయుండు బాకీలు ఈరోజు యిచ్చినట్టుగా వ్రాసియివ్వమని బాధిస్తున్నారు. యీకారణంవల్ల ప్రస్తుతం యీ తాలూకాలలో కుండే, రయితుల బాధ వర్ణించుట అసాధ్యము

యీ తాలూకాలకు సాంతాయనగా యుండే గవర్నమెంటు తాలూకాలలో జనవరి ఫిబ్రవరినెలకు కిస్తీలు ప్రారంభం చేస్తారు. అప్పటికి ఈతాలూకాలలోవుండే రయితులకుకూడా కొంత వర్కు పయిర్లుయింటికివస్తవి. పయిర్లు యింటికివస్తే ఫలితములమ్మి ఆయినా, కిస్తుకట్టవచ్చును. పయిర్లు యింటికిరానికి యిదివరలోమాదిరి అప్పులుతెచ్చి కిస్తుకట్టుటకు సాహుకార్లు అప్పులు యివ్వరు. కనుక గవర్నమెంటువారికి వ్రాశి, ఫిబ్రవరి నెలవరకు యీతాలూకాలలో కిస్తీలు పెట్టకుండా గడువు యిప్పించవలసినదిగా కోరినాము.

గ్రామాదులనుంచి మహజర్లు పూర్తిగా వచ్చున్నవి సిఫారసుచేయ్యి యివ్వనిది యీ తాలూకాల ప్రజలు విశేషములు పోవలసినదేను.

పింగళి వెంకటసుబ్బయ్య,
సెక్రటరీ, ప్రెసిడెంటు.

కంభాలపాడులో కలరావల్ల 33 మందిచనిపోయిరి సుమారు 60, 70 మందికి తగిలి వచ్చుతిందిరి 860 మందికి యింజక్షను చేసిరి. హెల్తుయిన్ స్పెక్టరు సాంబశివయ్యగారు చాలా శ్రద్ధగా పనిచేయుచున్నారు.

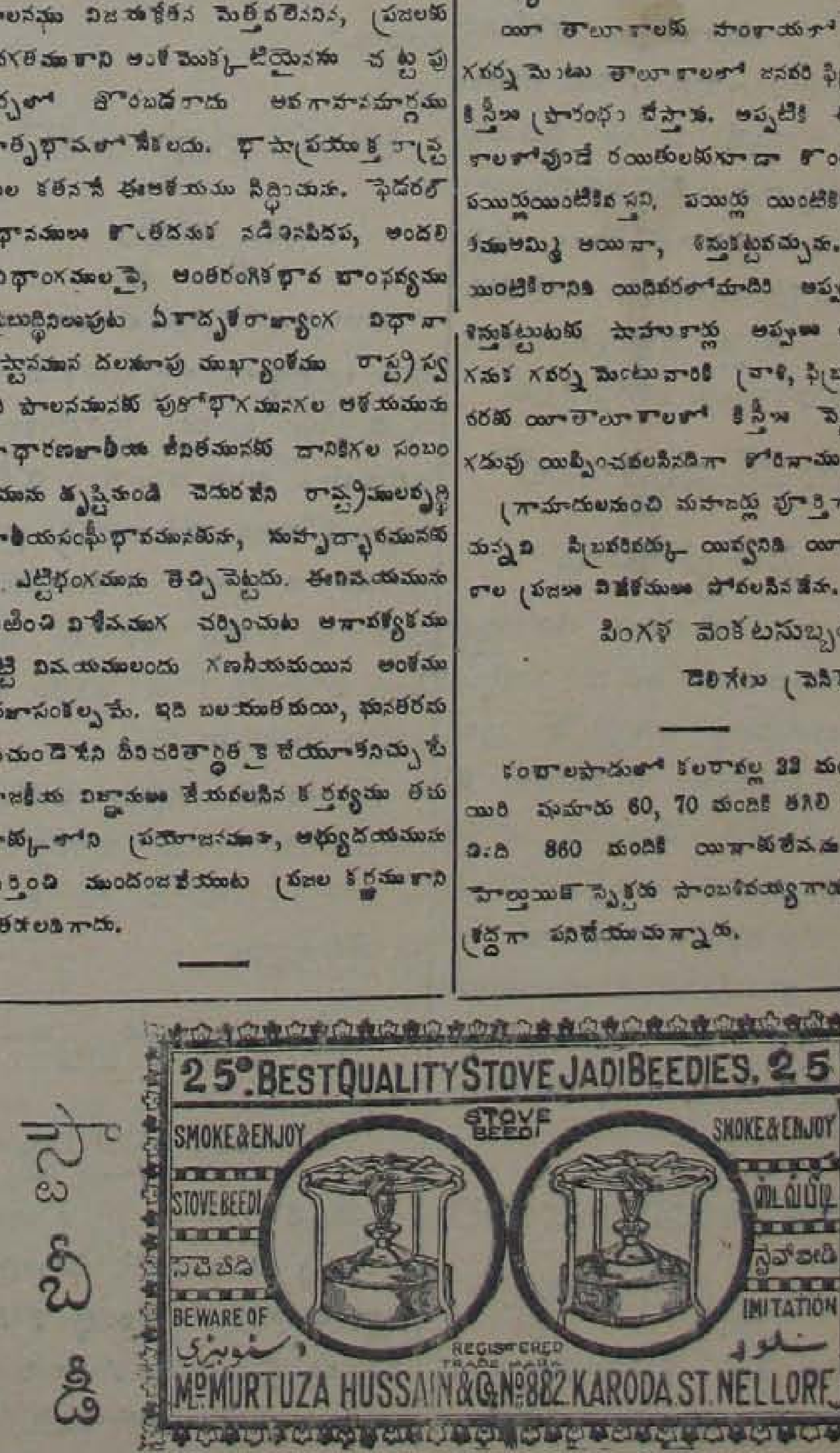

ఒకసారి పీల్చి బాగానుందలి సువాసన గమనింపుడు.

నేడుగూడ ఆంధ్రతేజము అంకురితమై యున్నది

—x—

బహుళ ప్రకటన సౌభాగ్యమునకు ఆంధ్రకళ నోచుకొనలేదు.

ఆంధ్రసప్తాహ మహోత్సవ లలితకళా ప్రదర్శనం

శ్రీ చల్లపల్లి రాజాగారి ప్రారంభోపన్యాసం.

ఆంధ్ర పునరుజ్జీవన సమయములో ఇదిఒక మహావకాశము. ఇట్టి ఆంధ్ర లలితకళా ప్రదర్శనము ఇంతకు ముందెన్నడు జరుగలేదు. కాబట్టియే ఇది అపూర్వము ఇట్టి అపూర్వ మహావకాశమున దీనిని ప్రారంభించు గౌరవము నాకిచ్చినందులకు నేను మీకందరకును కృతజ్ఞుడను.

ఈసమారంభము ఆంధ్రుల ప్రత్యేక ప్రాశస్త్యమును జగమునకు చాటగలదు. అనగా మరియొక్కమారు చాటగలదనియే నాయాశ. మరియొకమారు అని నేనన్నది సాభిప్రాయమే. ఏలనన గా ఆంధ్రలలితకళ ప్రపంచ మెరుగనిది కాదు. లోకప్రశంసలకు క్రొత్తది అంతకన్నను కాదు. ఆంధ్రకళా లాలిత్యము నాటికిని నేటికిని జగత్ ప్రశంసల నందుచునేయున్నది. అజాంతా, ఎల్లోరా లోనగు ప్రదేశముల ఆంధ్ర సంతతివారు రచించి ప్రదర్శించిన కళావిలాసము లోకమున కంతటికిని అలంకారప్రాయము, శాశ్వత భూషణము. అది మనదే అని తెలిసికొనుట గర్వమునకు కారణము, ఉత్సాహమునకు మూలము.

ఆంధ్రత్వము

అట్టిదానిని ఆంధ్రతత్వము ఎక్కువ దినములంగీకరించి యుండనేరదు. స్వీయ ప్రతిభను ప్రదర్శించి అవమానమును రూపుమాపును స్వస్వగుణమును చూపి అవాంతరములను ఉల్లంఘించును. వెనుకపాటు పాటునుమాని ముందంజ వేయును. అదనియే నేడు జరిగినది. ఆంధ్రకళ ఆంధ్రవ్యక్తిత్వమునకు కంకణముగట్టెను ఆంధ్రలోకము ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు దీక్ష వహించెను. పరులప్రాపున బ్రతుకుటకు ఆంధ్రులెంత విముఖులో పరపద్ధతులతో నడుపుటకు ఆంధ్రకళ పెడమొగ మయ్యెను. ఆంధ్రము ఆంధ్రత్వము అను ప్రత్యేకత వెలువడినది. దామెర్ల రామారావు మొదలగు ప్రముఖ చిత్రకారులు ఆంధ్రవిధానమును ప్రకటించిరి. ప్రకటించి పరీశంసల నొసిసి పుచ్చుకొనిరి. ఆంధ్రత్వమునకొక సముచిత ఉన్నత స్థానమును కల్పించిరి. ఆంధ్రలలిత కళామతల్లిని ఆస్థానమున నెలకొల్పిరి. ఆంధ్రమహాజనులకు అత్యంతగౌరవమును సమకూర్చి ధన్యులైరి. ఆమహోజ్జృంభణాఫలమే నేడుమనము చూడబోవునది. దానిని చూచినవారందరును నాడేకాదు, నేడుగూడ ఆంధ్రతేజము అంకురితమైయున్నదని ఆనందింతురనియే నావిశ్వాసము. కావుననే ఇది అపూర్వమగు మహోత్సవసమయమని చెప్పియుంటిని.

ప్రత్యేకత

ఈ మహోత్సవమును ప్రారంభించుటకు ముందు ఒకమాట మాత్రము పల్కెదను. ఆంధ్రమునకు ఒక ప్రత్యేకతను వాంఛించుచున్నట్లు మీకు విశదమయియే యుండును. ఆప్రత్యేకత వాంఛనీయమయినది. భారత జాతీయభావమునకు అది విరుద్ధము కానేరదు. విశేషించి దానిపురోభివృద్ధికి ఈప్రత్యేకత దోహదము చేయును. వివిధమండలముల ప్రత్యేక వికాసముతో యావద్భారత వికాసము అధికతరమగును. వివిధవ్యక్తుల యభివృద్ధి (Culture) తో భారత వ్యక్తిత్వము మరింత వన్నెకెక్కును. కావున మనము కోరు ఈప్రత్యేకత సహకారముకేగాని ప్రతీకారమునకుకాదు. కాబట్టి ఇది ప్రోత్సహింపదగినదేగాని నిరుత్సాహ మొనరింప వర్జ్యమయినదికాదు: అట్టిఅపోహకు మీరుగాని, ఇతరులుగాని పోకుందురుగాకయని కోరుచు నాకీ అమోఘవకాశ మిచ్చినందులకు మరల నొకసారి నాకృతజ్ఞతాభివందనములు సమర్పించుచు ఈమహాప్రదర్శనమును ప్రారంభించుచున్నాను.,,

ఆంధ్రప్రతిభ

కాని, అదియెంత గొప్పదయినను ఆ గొప్పతనము నేటిదిగాదు. నాటిది! పురాతనము. కళ సజీవము; ప్రతిక్షణమును నూతనోన్మేషము నందుచుండును. నవీన వికాసము నందుచుండును. ప్రతిభ క్రొత్తదారుల నడచును. కళాదృష్టి అపూర్వ అవయవములకు బారును. సృష్టికి అధునాతన వ్యాఖ్యానములు కలుగును. ఈ నూతనత్వమంతయు దేశీయ లలితకళల యందు ప్రతిఫలించుచుండును. చిత్రకారుని చేతితూలిక కవిచేతి కలమును వింత వింతరూపముల పరిణామము చెందుచుండును. దేశకళా సామగ్రి మున్నెన్నడు లేని క్రొత్తదనముతో శోభిల్లును

ఇట్టి మార్పే ఆంధ్రలలితకళలయందు నాటినుండి నేటిదనుక కలిగినది. ఇంకను కలుగుచున్నది. దీనినే కళాచతురులు రచించుచున్నారు. ఇటీవల ఆంధ్రచరిత్రయంతయు దీనినే రుజువుచేయును. ఆంధ్ర సారస్వతమంతయు దీనికే సాక్షీభూతమగుచున్నది. జగత్ ప్రసిద్ధిగాంచిన నిన్న మొన్నటి ఆంధ్రనిర్మాణములు దీనికే తార్కాణములు. వేమేల తితలలితమగు ఆంధ్రుల తీరుతియ్యములే దీనికి నిదర్శనములు. కావున ఆంధ్రలలితకళ చక్కని వికాసాభివృద్ధులను కాంచలేదని అనుటకు నేనుసాహసించను. ఇతరులుసాహసించలేరనియే నానమ్మకము.

ఆంధ్రుల ఆదరము

కాని, ఇప్పటి ఆంధ్రలలితకళ పూర్వపుదానివలె విశాల ప్రశస్తిని కాంచలేదనిమాత్రము అంగీకరింతుము. దానికి కారణము ఆంధ్రులయందలి లోపము కాదని గట్టిగా చెప్పగలము. ఆంధ్రకళాదృష్టిలోని గుణరాహిత్యము కాదని నిశ్శంకగ పలుకగలము— కాని, ఆంధ్రులతోపాటు ఆంధ్రకళ ఆదరమునకు దూరమయినది. బహుళ ప్రకటన సౌభాగ్యమునకు నోచుకొనలేదు. ఇతర మండలములనున్న స్వోత్కర్షతూర్యారవము ఆంధ్రులకు లభించలేదు. అన్యభాషాపోషకుల అభిమాన పూరితరచనల భాగ్యము ఆంధ్రకళకు లేకపోయినది. వంగదేశమునను, కేరళదేశమునను చిత్రకారులకు గల అవకాశములు ఆంధ్రులకు అబ్బలేదు. కావున అన్యులు అగ్రపీఠముల నాక్రమించిరి. వారుగీచిన ప్రతిగీతయు భావగర్భితదట్టులే పేరుగాంచెను. వారిరచన యంతయు విశేషార్థభరితమట్టులే పేరుగాంచెను. ప్రతిభాయుతమే అయినను ఆ ప్రకటనావకాశము లేకపోవుటచె ఆంధ్రకళ వాసికెక్క లేదు. గత్యంతరము లేక ఆంధ్రులు అనుకరణకు పూనవలసి వచ్చెను. తెనుగుభావముతో, తెనుగు వస్తునిమ్మేళన దృష్టితో, తెనుగు సంప్రదాయమున కనుగుణముగ తెనుగుతన ముట్టిపడునట్లు రచించిన జీవచిత్రములు నిస్సారములట్లు కనబడవలసివచ్చెను. ఎగవు తెచ్చుకొనిన ఇతరుల రచనా విధానము మంతు కెక్కవలసివచ్చెను. అది ఒక అంధకార బంధురసమయము; ఒకదుస్సహ అవమానకాలము.

గాంధి జయంతి

పొతనమూరు.

2 తేది గాంధిజయంత్యుత్సవం అత్యంత వైభవోపేతంగా జరిగింది. మహాత్ముకీయ మిత్రులంతా అప్పలాచార్యులకు బాగాతోడ్పడ్డారు.

పడమటి వీరాయపాలెం.

2వ తేదిన ఈగ్రామంలో గాంధీజయంతి జరిగింది. చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలరైతులు 300-400 చేరారు. మేళతాళాల్తో జాతీయ జండాలతో ఊరేగింపు జరిగింది మహాసభలో రావిపాటి సుబ్బరామయ్యగారు గాంధిగారి జీవితాన్నిగూర్చి- అహింసాతత్వాన్నిగూర్చి ఉపన్యసించారు.

కొణకంచి

నందిగామ తాలూకా కొణకంచిలో 2 తేదీ గాంధిజయంతి మహోన్నతంగా జరిగింది. రామగోవిందశర్మ- వెంకటేశ్వరరావు- లక్ష్మీనరసింహారావు- చక్రధరరావుగార్లు, మహాత్ముని జీవితాన్ని గురించి ఉపన్యసించిరి. పాఠశాలయుపాధ్యాయునిచే ... బహుమానించిరి.

బండిపాలెం
పోచంపల్లె

ఈ రెండుచోట్లనూ గాంధి జయంతి చక్కగా జరిగింది.

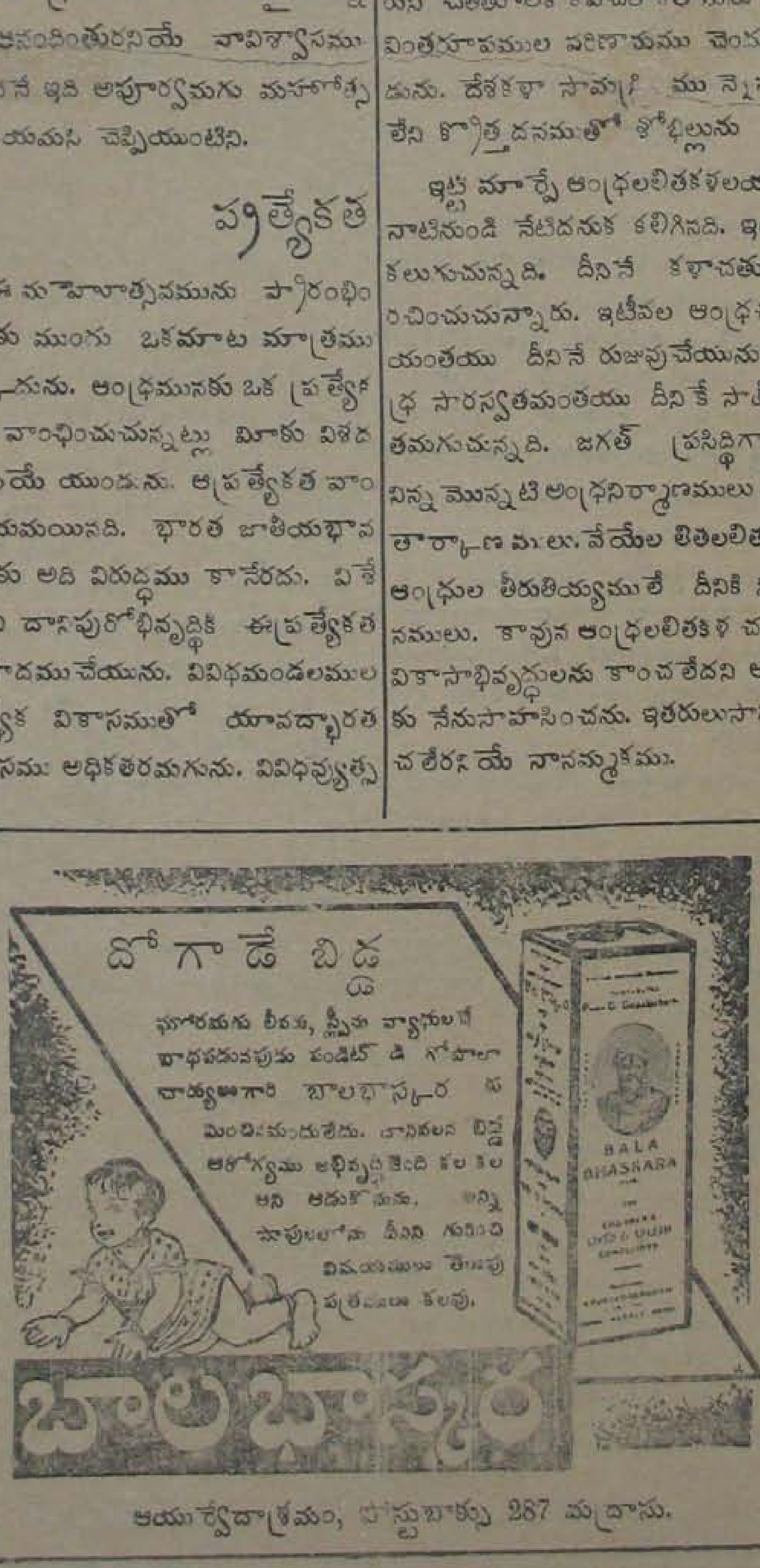

ఆయుర్వేదాశ్రమం, పోస్టుబాక్సు 287 మద్రాసు.

కొండజాతుల ఇబ్బందులు

దుచ్చర్తి ముఠా దురంతపరిపాలన

శ్రీయుత ... గారితో కూడా ... సంవత్సరము (Back ward areas and thibes Constituency)కి, ... ప్రయాణములను సాగించితిమి. ఈకానిస్టిట్యుయెన్సీ విశాఖపట్టణముజిల్లా శృంగవరపుకోట ... గోదావరిజిల్లా ... ఎల్లవరం ... తాలూకాలలో యున్నవి. ... కొండజాతులవారున్నారు. అంతయు అరణ్యములతోను ... కొండలతోను నిండిన ప్రదేశము. ... ఆధారముగాగల ప్రదేశము. ... సంచారము ... వివరములు ... ప్రచురించియుండలేదు ... ప్రచురించుటకు ... పర్యటన వివరములను ... ప్రచురిస్తారని ... విషయమును ...

తే 25-9-38 దీని శ్రీ ప. ... గారితో, ఎల్లవరం తాలూకాలోనిదగు, దుచ్చర్తి ముఠాలో సంచారము చేసితిమి, ... ప్రయాణము చేసితిమి.

మేము మకాముచేసిన ప్రదేశమునకు, చుట్టుపట్ల గ్రామములరైతులువచ్చి, తమయిబ్బందులను స్వయముగాను ... మెంబరుగారితో చెప్పుకొనిరి. ... రైతులు ... విషయము ...

"అయ్యా!—మేము ... వారి ... అనగా ... ముఠాదారువారి ... దుచ్చర్తి గ్రామము ... చేయుచున్నాము" ...

[illegible]

మహాత్మునిచే ప్రసాదింపబడిన, పునర్జన్మము కలిగించు, రెండురత్నములు

"పుంసత్వ ఖర్జూరపు కాయలు" "అమృత తైలా"

నపుంసకత్వము గలవారు యీ రెండు ఔషధములవల్ల 20 ఏండ్ల బాలురవలె రతి సుఖము అనుభవించుచున్నారు. ... స్త్రీ పురుషులకు ఆనందము కలిగించి ... శక్తి ... అంగము వక్రతను ...

... 22 కాయలు 11 దినములకు సరిపడు "అమృత తైలా" సహా రు 6-0-0 పోష్టేజి 0-12-0

రాజవైద్య H. M. కమాలుద్దీన్, ... చిత్తూరుజిల్లా.

గాంధిమహాత్ముని 70-వ జన్మదినోత్సవము.

శుద్ధ ఖద్దరన నేమి?

16-7-38 హరిజన పత్రికలో గాంధిగారు యిట్లువ్రాసిరి.

"ప్రస్తుతం ఖద్దరుకు, గిరాకీ హెచ్చుటవలన మోసపు వర్తకుల వ్యాపారమున్ను హెచ్చింది. ధృవపత్రాలు పొందిన ఖద్దరు కొట్లు ఉన్నప్పటికీ ధృవపత్రం పొందని కొట్లు బయలుదేరినవి. ఈవిషయంలో చరఖా సంఘంవారి ఉద్దేశ్యమేమిటో, కాంగ్రెసు తీర్మానమెందుకు చేయబడినదో తెలియక పాఠకులు అని అందరూ ధృవపత్రం పొందని ఖద్దరుకే కొంటూవుంటారు. అక్కడక్కడ రాష్ట్రీ కాంగ్రెసు సభ్యులుకూడా ధృవపత్రం పొందని కొట్లు నడుపుతూ వున్నట్లు తెలుస్తుంది. కొన్ని రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు మంత్రులే కాంగ్రెసు తీర్మానాన్ని గుర్తించక ధృవపత్రంపొందని ఖద్దరు భాండారాలలో ఖద్దరు కొంటూవుండటం చాలా శోచనీయం. మంత్రులలో కొందరికి కాంగ్రెసు తీర్మానం తెలియకపోవడమా? చరఖా వారల దారిద్ర్యాన్ని స్వలాభమునకొరకు వినియోగించుకొనుచు, వారికి జీవనోపాధి ఇస్తూవుండే మాత్రమే కాక తగినంత వేతనమివ్వలేని చరఖా సంఘంవారు చేసుకొనిన నిర్ణయమే కాంగ్రెసు తీర్మానానికి మూలం. ధృవపత్రంపొందని ఖద్దరు భాండారాలు నడుపువారు ఇప్పటికీ అటువంటి పూర్వపు స్థితిలోనే ఉన్నారు. కాంగ్రెసు సంఘాలవారందరూ తమతమ ప్రాంతాలలో గల ధృవపత్రముపొందిన సంస్థల పేర్లను ప్రకటించి, ధృవపత్రంపొందని సంస్థలపేర్లనుకూడ ప్రకటించి అటువంటి భాండారములలో ఖద్దరు కొనకూడదని ప్రజలను హెచ్చరించవలెను. కాంగ్రెసు తీర్మానమును, చరఖాసంఘంవారి ఉద్దేశ్యమును విశదీకరించుచూ ధృవపత్రము పొందినటువంటివాటిన్ని, పొందనటువంటివాటిన్ని, భాండారముల పేర్లు ప్రకటించుచూ పట్టణ జిల్లా తదితర కాంగ్రెసు సంఘముల వారందరూ కరపత్రముల ప్రకటించి ప్రజలలో ప్రబోధము కలుగజేయవలెను. వార్ధాపురములో సమావేశమైన కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు ఇలా తీర్మానించారు.

"ఖద్దరు ఉత్పత్తిలో పనిచేయు వడుకువారికి తదితర ఖద్దరు కార్మికులకు తగినభృతిని సమ్మకముగా యిచ్చుటకుగాను అఖిలభారత చరఖా సంఘమువారు అవలంబించిన పద్ధతిని కార్యసాధనములను యీకమిటీవారు హర్షించుచున్నారు. అ. భా. చ. సంఘంవారి ధృవపత్రం పొందిన ఖద్దరుచేకొనుచూ, చరఖాసంఘంవారు అవలంబించిన ఈపద్ధతిని జయప్రద మొనర్చుటకు సాయపడవలెనని, తోడ్పడవలెనని, కాంగ్రెసు వారలకును ప్రజలకును ఈ కాంగ్రెసు కార్యసంఘంవారు ఉత్తరవు లిచ్చుచున్నారు."

అఖిల భారత చరఖాసంఘంవారు ధృవపత్రమిచ్చి సమోదుచేసిన సంస్థలఖద్దరే శుద్ధఖద్దరు

సాలూరు తాలూకా ప్రజలకు హెచ్చరిక.

యీతాలూకాలోని కాంగ్రెసువారిలో జిల్లాబోర్డు మెంబరుగారగు నొకరుయిటీవలదున్న మరికొందరున్న కూడుపుకాలికేసి రంగాగారి రైతు యోద్యమము పేరిట సాలూరు జమీందారీలో వుండే నోరులేని రైతులవద్ద "ఆధనికొట్టించుకో దానికి అర్జులిస్తాంమినిష్టర్లను తీసుకొస్తాం సిస్తులు తగ్గింపిస్తాము రంగాగారిని తీసికొస్తాము. మద్రాసుకు వెళ్లాలి, బందరువెళ్లాలి, విశాఖపట్నం వెళ్లాలి" అనిరేవో చాలులు చేస్తూ అమాయకజనంవద్ద డబ్బుపోగుచేసుకొని రైళ్లలో బస్సులలో కులాసాగా షికార్లు తిరుగుతూ మిలిగినడబ్బుతో లాంగుకోట్లు కుడిపించు, షర్ట్లు కట్టించుకోవడమేకాక క్యాంపుపనులు మొదలగు కేవలమున కుపయోగపడు హాంగు సంపాదించుకొంటూ హోటళ్లలో కయ్యాల కాలక్షేపం చేస్తున్న సంగతి సాలూరులో వుండే పిపీలికాది పిశాచాంతం మహాగర్జనగా నున్నది. తాలూకాలో ఎక్కడచూచినా యీగుసగుసలే అదీగాక కొలది కాలంక్రిందట పోలేరు వ్యయమునకు ప్రకాశం పంతులుగారిని లాక్కొచ్చారు. అనవసరంగా ఇదంతాచూచి ఆయన ఎన్నిటోట్లు తిండి లేకుండా అట్టహాస్తిగాని పీరయ్యబాధలు తగ్గవు. అదికట్రలలోనే జరుగుతోందికాబట్టి మీరు అవసరగాథలా అల్లరిపని డబ్బుద్వ్యయం చేయవద్దని చెప్పారు. కానిపైవారు మాత్రము యధాప్రకారమే వ్యవహారములు జరుపుతున్నారు.

పై యీమనుషులు జిల్లాబోర్డు మెంబరు గారూడ మన్నట్లు మనవిచేసితినిగదా! బొబ్బిలిలోవుండే మరియొక జిల్లాబోర్డు మెంబరుగారయిన వెలమదొరగారట ఆయనవద్దకువెళ్ళి ఆయనసలహాతో పైపనులను బహునిపుణతతో నెరవేర్చుచున్నారని కూడ సాలూరు మార్కెటు గుసగుసలు పల్లికేమను కలదు. ఇంతేగాకుండా కంట్రాక్టర్లు మేస్త్రీలు, గుమాస్తాలు మొదలగువారు యేవిధంగా కమతుడబ్బులచే పగలుగుతారో అపనికూడ ప్రారంభించారని ఒక రేడియో వార్త (సంలేకబుర్లు) మాస్టర్లు సమూహాన్ని కంట్రాక్టర్లను వెంటవేసికొని తిరగడం పై రేడియోవార్తకు నిదర్శనం. యింకా యెవరో యింజనీర్లట వాళ్ళ కాలికన్నవారినిస్నేహమట వారితోచెప్పి ఉద్యోగాలు, కంట్రాక్టులు యిప్పించేస్తామని అందరకూ అద్వరు కైజూ మెంట్లు, ఆఫర్లుచేస్తున్నారు. పైకి రైతు నాయకులం రైతులకు ప్రాణాలు బలియిస్తామంటూ చెప్పేటువాళ్లకు యింకా యితరులను తాగుబోతులవలె బూతులు తిట్టడం మొదలగు నీచపుపనులు చేస్తూ కాంగ్రెసుసంస్థకు కళంకము తెచ్చుచున్నారు. ఆసక్తితోపాటు ధనమున్నాడ సమకూర్చుట భావ్యము కాదు. అయింతేరో అయిపోయింది యికమీదనయినా జాగ్రతవహించుట పార్టీకి శ్రేయస్కరము. వారివలో బొబ్బిలివారు కూడా వీరికి సహాయభూతులు కావలదని మా ప్రార్థన

—మార్గొండపుట్టి శ్రీనివాసపట్నాయక్.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యం వారి పరిపాలన

శనివారపు సుబ్బారావు.

దక్షిణ ఆఫ్రికాను బ్రిటిషువారు వశపరచుకొని వారి అవసరం వెంబడిని ఆఫ్రికా జాతివారిని తదితర నల్ల జాతి వారిని పశువులక్రింద నుపయోగించుకొనడంలో యిప్పటికిని మానలేదనే అప్పటి పరిస్థితులను ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకున్నవారు చెప్పుటలో ఆశ్చర్యము లేదు. ఈదిగువ అంకెలను దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వంవారు ప్రచురించగా ఏటినే లండనునుండి వెలువడే "కలోనియల్ ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ బులెటిన్" అను పత్రికయందు 15 ఆగష్టు 1938 ని వెలువడినదానియందు ప్రచురించిరి.

నెల 1938		యూరోపియనులు	యితర జాతివారు
జనవరి			
	జననం	488	202
	మరణం	27	118
ఫిబ్రవరి			
	జననం	344	174
	మరణం	38	106
మార్చి			
	జననం	420	179
	మరణం	26	144
ఏప్రెల్			
	జననం	445	217
	మరణం	41	86
మే			
	జననం	425	179
	మరణం	25	69

యీ అంకెలనుబట్టి యూరోపియనులు కాసినారంతా పశువులనే భావం యూరోపియనులకు లేదంటే ఎవరు నమ్మగలరు?

యూరోపియనులకు, యితరులకు సౌకర్యాలు తేడా పాడాలెందుకో తెలియను. హెచ్చుసౌకర్యాలుంటే హెచ్చు ఆదాయం, దానితోపాటు పుష్టిగా తిండి వుంటుంది. పుష్టి తిండివల్లనే రోగాలు అంతగారావు.

విద్యనేర్పుటలో కనపరచే జాతిభేదము.

పాఠశాలలు	యూరోపియనులు	ఇతరులు
పిల్లలపాఠశాల (కిన్‌డర్ గార్డన్)	66	3
ప్రాథమిక పాఠశాలలు	101	1059
మాధ్యమిక, సెకండరీ పాఠశాలలు	81	1
వాణిజ్యపు-వ్యాపార పాఠశాలలు	26	—
ఇతరములు	5	[illegible]

దీనినిబట్టి యూరోపియను జాతికాని వారందరికి ప్రాథమిక పాఠశాల చదువు దాటిపైకి చదువుకునే ఏర్పాట్లు లేవనియు చదుకోవాలన్నా అందుకు తగినధనము వుండదనియు స్పష్టమవుతోంది. ఈఅంశములనుబట్టి పశువులనుగా జూడక మరే రీతిగ జూస్తున్నారో గ్రహించండి.

యీ పైఅంకెలు 1935 లో వెలువడిన దక్షిణాఫ్రికా ఇయర్ బుక్కునందుండెను.

యూరోపియను జాతికి చెందని దక్షిణాఫ్రికాలోని నల్లజాతి వారందరికి తినడానికి తిండి వుండడానికి నీడ కట్టుకొనుటకు బట్ట సరిగా లేదు. అందువల్లనే వారు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యంపై ప్రేమను కనబరచలేక పోవుచున్నారు. వారిదేశం వచ్చి, వారి దేశాన్ని కొల్లగొట్టుటకు పోతుంటే ఎంతకాలంజూచి వూరుకోగలరు? 8 లక్షల మంది నల్లజాతివారు దారిద్ర్యంతో నున్నటుల దక్షిణాఫ్రికా పరిపాలనారిపోర్టు వల్లనే తేలుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా యువజన సంఘంవారు శాంతిసభను నొకదానిని 25 జూన్ 1938 తేదీన ఏర్పాటుజేసిరి. ఈసభకు డాక్టరు మార్కుజోషి అనుఆయన ఆధ్యక్షతవహించెను. ఈసభ దక్షిణాఫ్రికాలోని యూరోపియన్ జాతివారుతప్ప మిగతా రంగుజాతి వారందరి క్షేమానికే ఏర్పడెను. 2వ ప్రాపంచక యువజనసంఘము ఆగస్టు నెలలో అమెరికా దేశమున న్యూయార్కు పట్టణమున జరిగెను.

ఈరెండవ ప్రాపంచక యువజనసభకు దక్షిణాఫ్రికానుండి యూరోపియను జాతికి చెందని యితర రంగుజాతులు యొక్క యువజనసంఘం తరపున నొక ప్రతినిధిని పంపుటకు తీర్మానించెను. ఈతీర్మానప్రకారంగా విలియం ఫ్రెడెరిక్ నోమో బి యస్. సి. అను యువకునిని ప్రతినిధిగా వెళ్ళుటకు అంగీకరించెను. నోమా అనుఆయన న్యూయార్కునకు వెళ్ళుటను దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వం అనుమతి యివ్వలేదు. ఇట్టి చర్యలను బ్రిటీషువారు ఇప్పటికినిదక్షిణాఫ్రికాలో అమలులోనుంచుచూ శాంతివచనాలు పలుకుతుంటే ఎవరికి నమ్మకం ఉంటుందో గ్రహింతురుగాక!

సంవత్సరానికి రు 2 కోట్ల సైకిళ్లు, కుట్టు మిషన్లు.

ప్రతి సంవత్సరం రు 2 కోట్ల విలువగల సైకిళ్లు కుట్టుమిషన్లు విదేశాలనుండి ఇండియాకు దిగుమతి అవుచున్నవి. వనరు వనరులు ఇండియాలో సాగించుటకుగాను పంజాబు ప్రాంతీయులు కొందరు ఆలోచించుచున్నారు.

కౌలుదార్ల కనీసపు కోర్కెలు:

—కొరపాటి పట్టాభిరామయ్య.

బ్రిటిష్ పెట్టుబడిదారుల దేశంలో ప్రవేశించినప్పటినుండి పరిశ్రమలన్నీ నాశనానికి తీసుకొనిపోబడి వ్యవసాయ ప్రవృత్తిపై ఒత్తిడి ఎక్కువ అయినది. 60% నుండి 85% వరకు వ్యవసాయదారుల సంఖ్య పెరిగింది. కాని వ్యవసాయమునకు వీలగు భూమిమాత్రం అంతగా పెరగలేదు. పెంపుచేయుటకు ప్రభుత్వము ఎట్టి ప్రయత్నము చేయలేదు. దేశం మొత్తం మీద నేటికి 84.2% మాత్రమే వ్యవసాయం కాబడుచున్నది. 85.2% సాగుకు వీలులేదు. 30.6% యింకను సాగుచేయవలసిన సాగుకు లాయకీ భూములేదు. అట్లుసాగుకు లాయకీయై సాగుచేయకుండాయున్న భూమి మనరాష్ట్రంలో 1,98,78,000 యకరములున్నది. పోనీ పంటలైనా ఎక్కువగా పండించుటకు అవకాశము కల్పించుచున్నారా అంటే అదియూ లేదు. నాక మూర్తారలవాటి పద్ధతులే. సైన్సు యెంత అభివృద్ధి చెందినను పాత మామూళ్ళ వాడుకచేయుచున్న సహాయమూనున్న.

కాని పన్నుల భారం, ఋణబాధ రైతును క్రుంగదీశాయి. ధరలు మార్చు, పంటలపండక పోవడం రైతును దిబ్బదీశాయి. ఉద్యోగుల లంచాలు, మామూళ్లు అపారంగా అభివృద్ధి అయ్యాయి. సాంఘిక ఖర్చులు విలాసాల సనా లయ్యాయి. కోర్టుఖర్చులు మితిమీరాయి.

భూస్వాములకు చెల్లించవలసిన శిస్తులు పోటాపోటీలతో విపరీతంగా పెరిగాయి. యీ అన్ని కారణాలచేతను రైతులు భూములు కోల్పోయి కౌలుదార్లుగను కౌలుదార్లు వ్యవసాయ కూలీలుగను, మారుచున్నారు. మళ్లీ వ్యవసాయం చేయుటకే వ్యవసాయదారులను వదలి భూమియజమాను వ్యవసాయమంటే ఏమిటో ఎరుగని జమీందార్ల వర్తక వ్యాపారస్తుల వర్తకుల ప్లీడర్ల ఉద్యోగుల పరమైపోయింది. అందుచే నిజమైన సేద్యగాండ్రు తమ వృత్తిని వదలలేక యీభూస్వాముల నాశ్రయించి భూమి కౌలుకు చేయవలసి వచ్చింది. సామాన్యంగా అట్టి కౌలుదారు చిన్న రైతుకు తన స్వతంత్ర వ్యవసాయం తన కృషికి చాలక పోవుటచేతను వ్యవసాయపు కూలీ తనకు పని లభించక పోవుటచేతను, తాము తమ పెద్దల తరతరములనుంచి చేయుచున్న వృత్తి వ్యవసాయవృత్తి యగుటచేతను తమకు ఈ వృత్తి తప్ప వేరొకటి చేతకానందునను, ఇతర పరిశ్రమలను ప్రభుత్వము ప్రోత్సహించనందునను గత్యంతరము లేక ఏదోవిధముగ భూమి కౌలుకు దున్నవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడుచున్నవి. అట్టివారి సంఖ్య నేడు విపరీతంగా పెరిగిపోయినందువలనను, వారిలో సరియగు చైతన్యము లేనందునను పోటీలుపడి పండే పంట కంటె ఎక్కువ శిస్తుకే కౌలుకు తీసుకొని, పెట్టుబడి యాతర్తు, అప్పుదప్పును అసలులోనే కొంత, నష్టము అనుభవించి తమకున్న కొద్దిభూమి, కొంప, చరాస్తి కోల్పోయి, పిమ్మట భార్యల చేతను బంధువులచేతను కొల్లగాయించి వారి ఆభరణములు కూడ తాకట్టుచేసి కుట్ర కుదరక పర పతికూడ పోగొట్టుకొని ఫకీరులగుచున్నారు.

కాంగ్రెసువారు తమ ఎన్నికల ప్రణాళికలో భూమికౌలు పద్ధతులను సంస్కరించెదమనియు, వ్యవసాయపు వృత్తినుద్ధరించెదమనియు వాగ్దానము చేసిరి. భూమిపాడైన దున్ని వ్యవసాయం చేయువారికేయున్న సంగతి ఎల్లరు అంగీకరించినదే. అట్టి తరితీపు మద్రాసు ప్రభుత్వం వ్యవసాయపు వృత్తిగలిగిన కృషీవలులగు కౌలుదారులకు ...

నాకై వెంటనే చట్టము చేయకపోవుటయేగాకుండా మిక్కిలి ఆతురతతో ఆశించుకొనియున్న యీ అమాయకపు ప్రజలను నిరుత్సాహపరచుట కు యిప్పట్లో "భూమిహక్కు నిర్ణయచట్టము" ఏమియు తెచ్చుటలేదని ప్రకటించింది. అంటే భూస్వాములకు తమ దోపిడి విధానం యింకా కొంతకాలము సాగించుకొమ్మని, యింకట్లో ప్రభుత్వము కేమి అడ్డుతగులదలచుకోలేదని హామీయిచ్చినట్లున్నమాట అయితే యీపటిత కౌలుదార్లు గతియింతేనా? వ్యవసాయపు వృత్తి క్షీణించవలసినదేనా? కాదు. కౌలుదారులు, వారి శ్రేయోభిలాషులు, పీడితప్రజల శ్రేయస్సుకై తంట కాయు కట్టుకొన్న ప్రతిసంస్థ యీ దిగువ కనీసపు కోర్కెల ననుసరించి మన మద్రాసు ప్రభుత్వం వెంటనే చట్టము చేయుటకై తీవ్ర ఆందోళన చేయాలి.

కనీసపు కోర్కెలు.

(1) రాష్ట్రములోని 29878 వేల యకరముల సాగుకులాయకీయై సాగుచేయకుండా యున్న భూమి, లంకలు మొదలగు బీలం భూములు, జమీందార్ల సేరీభూములు, దేవస్థానములు, మసీదుల (చెర్చిల) స్వత్వముల తాలూకు భూములు, అమ్మకుండానే హక్కులేకుండా సమిష్టి పద్ధతులపై వ్యవసాయం చేసుకొనుటకై భూమిలేని వ్యవసాయదారుల (తాను, తనకుటుంబములోనివారు యిరుగుపొరుగువారి పరస్పర సహాయముచేయు రైతులు, వ్యవసాయపు కూలీలు) సంఘములకివ్వవలెను.

(2) ఆభూములన్ని ప్రాంతములు వాసయోగ్యంగా మార్చాలి అచ్చటికి రహదారి సౌకర్యములు ఏర్పరచాలి. మాగాణీవసతులు కల్పించాలి పరిమితములో వడ్డీలేకుండా పెట్టుబడి సప్లయి చెయ్యాలి కొత్త ఎరువులు, కరరములు విత్తనాలు చౌకధరలకు యివ్వాలి. క్రయ విక్రయ సంఘములు స్థాపించాలి.

(3) ఇట్టి వ్యవసాయదారులపై వ్యవసాయ పుఖర్చులు, పనిచేయువారి జీవిత మొఖ్యావసరములుపోను మిగిలిన దానిపై వృద్ధి క్రమానుసారముగా పన్ను విధించాలి.

మద్రాసు ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు సవరణ చట్టంలో భూమి హక్కులున్న వ్యవసాయం చేసే వ్యవసాయదారులకే వర్తింపజేసి రైత్వారీ గ్రామాలలోని నిర్ణయింపబడు యీదిగువ నూత్నముల ననుసరించి శిస్తు పట్టా దారుకు జమీందారుకు కలిపి యివ్వవలెను.

3 వ్యవసాయం క్రమపద్ధతులపై శ్రద్ధతో చేసి ప్రకృతి నుండి పూర్తి పంటవుత్పత్తి చేయుటకు కృషిచేయక నిర్లక్ష్యముగా వ్యవసాయము చేయు భూమి తన ఆధీనములో వుంచుకోవలెనని అట్టి తప్ప వ్యవసాయము ఎడల ఎట్టి శ్రద్ధలేని వ్యవసాయదారుల భూములు కూడ కౌలుకియ్యవచ్చునని ప్రకృతి వున్నది. లేనిది నిర్ణయించు అధికారం వ్యవసాయ శాఖవారి కుండాలి.

4 ... కనీసము 10 సం॥ లైన ఇవ్వాలి

5 ఎ. గవర్నమెంటు ఫరమ్ లెక్కల ననుసరించి తర్కించబడిన పెట్టుబడి కౌలుదారు కూలీ వగైరాలతో సహా పన్ను (హెచ్చుపన్నులుసహా) నీటి పన్ను మొత్తము రాగి పంటలోనుండి తీసి వేసి మిగిలినది భూస్వామి కౌలుదారు సమముగ పంచుకోవాలి. అదేవిధముగ నష్టము వచ్చినను అనుభవించాలి.

బి. పంపకం చేలోనో లేక దగ్గర కళ్లంలోనో జరగాలి. అచ్చటినుంచి ఎవరి ఖర్చులతో వారే తీసుకువెళ్లాలి.

సి. యిజాందారుకు అనుమానంయుండి కాపలా పెట్టుకున్న ఖర్చు యిజాందారే ప్రత్యేకంగా భరించాలి.

(డి) ఎండుగడ్డి, గట్లపై పచ్చగడ్డి కౌలుదారే అనుభవించాలి, అందులకై గట్లు, దిబ్బలు వగైరా లేకుస్థలం యకరమునకు 10 సెంట్లుకన్న మించి యుంచరాదు. దానికి ప్రతిఫలంగా దున్నలేక దమ్ముచేయు ఎడ్లకూలి పెట్టుబడిలోనుంచి తీసి వెయ్యాలి.

(ఇ) కబురుచేసిన 8 రోజులలో యిజాం వారువచ్చి తనభాగం తీసుకువెళ్లకున్న పెద్దమనుష్యులపరంగా పంచివేసి యిజాందారు భాగము గ్రామపంచాయితీకి యిజాందారు కర్చులమీదనే వప్పచెప్పాలి. నష్టమువచ్చిన నోటీసుయిచ్చి ఖర్చులతోసహా పంచాయితీవారే రాబట్టి కౌలుదారుకు యివ్వాలి.

(యఫ్) సర్వేఖర్చులు, సరిహద్దురాళ్లఖర్చులు యిజాందారే భరించాలి

(జి) కాలువ త్రవ్వించి విద్యుచ్ఛక్తి ... ఖర్చులు, రస్తా ఖర్చులు యిజాందారే భరించాలి.

(హెచ్) పలుములిచ్చని చెట్ల పోషణకగు ఖర్చు, వాటివల్ల కలుగు నష్టములో సగము యిజాందారు, కౌలుదారుకి ముజరా యివ్వాలి.

(ఐ) లేత పెరకవల్లములు సరాసరి లేయించిన శాశ్వతపు కాలువలు నూతులు చెరువులు, ఏర్పాటుచేసిన పూర్తి ఖర్చుయిజాందారే భరించాలి. తాత్కాలికపు గుంటలు, బోదెలు త్రవ్వ వఖర్చు పెట్టుబడిలో లెక్కించాలి.

6. ధరాఖత్తు పుచ్చుకొనుట రద్దు చెయ్యాలి.

6. వెట్టిచాకిరీలు నిషేధించాలి.

7. కౌలుదారు అనంతరం ... భూమిపై హక్కు వారి కుటుంబములోని వారికి కౌలుదారు కుటుంబపోషణకై తోడ్పడువారికి వ్యవసాయం చేసే హక్కు వుండాలి.

7. ... పంటపెట్టవలసినది నిర్ణయించు హక్కు కౌలుదారుకేయుండాలి.

అయ్యో! స్వాతంత్ర!!

నేను తే 28-6-38 ది నెల్లూరికి వెళ్లి పూరీ మరలి వచ్చుచుండగా మోటారువద్ద 'స్వతంత్ర' పత్రిక అమ్ముచుండెను. పైన ఎరుపు రంగుతో 'స్వతంత్ర' అను అక్షరములుమాచి యీనాటికైన రైతులకు మేలుచేయు వుద్దేశ్యము కలిగిన దేశీయపత్రికయని త్రికను కొన్నాను. అందులో మొట్టమొదటనే వస్త్రముల అంగళ్లమీద రు 3 మొదలుకొని రు 5 వరకు పన్నువేశారు. ఆగవున్నది లేదు, యికెరా యీపత్రిక రైతులకు చేసేమేలని అనుకొన్నాను.

ఆంధ్రదేశంలో వ్యాపారము చేయువారిలో ఆర్య వైశ్యులే ఎక్కువమంది. వీరును చదువు కున్నవారేగాని మూఢులుకారు. యిట్టి వారిని మాటలతో మోసపుచ్చ ప్రయత్నించుట ఆవివేకము. బ్రిటిషువారు మనదేశపు వస్త్రములను వ్యాపారమును వారిదేశమునుండి తరుమగొట్టిన విధము మన దేశమువారికి తెలిసియేయున్నది. మన దేశమునుండి కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖరీదుగల గుడ్డలు ఇంగ్లాండు మొదలగు దేశములకు ఎగుమతి అగుచుండినవి. అప్పుడు మనవారు అఖిల ఐశ్వర్య వంతులుగానుండిరి

అదిచూచలేక మన దేశమునుండి ఎగుమతి అగు రు 100 ల గుడ్డలపై ఇంగ్లీషువారు రు 81 పన్ను విధించియుండిరి.

హిందూదేశపు గుడ్డలమీద ఇంగ్లాండులో వర్తకముచేయువారికి 100 కి 60 లాభము వచ్చుచుండెను. అక్కడ తయారు చేసుకొన్నను రు 160 లు అగుచుండెనుగాని ఇక్కడి గుడ్డలంటి గుడ్డను తయారుచేసుకొనజాలకుండిరి. అందువలన రు 100 ల గుడ్డకు రు 80 లు పన్నువిధించిరి. అప్పటికిని మన గుడ్డ ఇండియాది కొన్నవారికి 5 సవర్లు జరిమానాయు, ఇండియాదేశపు గుడ్డ అమ్మినవారికి 20 సవర్లు జరిమానాయు వేసినగాని హిందూదేశపు గుడ్డను అమ్మనీయకుండా చేయజాలకపోయిరి.

కాన సీమగుడ్డల వర్తకులపై పన్ను విధించుట తప్పా? దేశద్రోహమా?

ఓ "స్వతంత్రా"! ఎంతకాలము యీలాటి వ్రాతలచే ప్రజలను మోసపుచ్చ దాచెదవు?

—కారంశెట్టి రంగయ్యశెట్టి.

నకలు మందుల చూచి మోసపోకుడు

40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతిజెందినది. కేవలముబాధనివార్యాలిని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

తలనొప్పుల మన్నును, వాయుపోటులను బాపును, పార్శ్వపు నొప్పుల బాధనొసను, పోట్ల పోగొట్టును, తెలుకల ఛేదించును, వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును గ్గించును, దురదను తొలగించును.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్, మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలు

వెలంపల్లి సర్కిలు

కాంగ్రెసు అభ్యర్థి నాగినేని వెంకయ్యకు ఓటు చేయుడు.

కొందరి విన్నపములు.

కాంగ్రెసు మహాసంస్థ మన భారతీయుల కష్టములు తొలగించుటకు త్యాగశీలుర ధనప్రాణముల ఆధారముగా యుండుకొని పోరాడుచు, జిల్లాబోర్డుల మొదలగు స్థానిక సభల వరకు ప్రతిసంస్థను తమబలము వృద్ధిచేసుకొనుటకు స్వాధీనపర్చుకొన ప్రయత్నించు చుండుట తమ కందరికిని విశదమే కదా. గుంటూరు జిల్లాబోర్డునకు వెలంపల్లి ఫిర్కాకు ప్రతినిధిగా వెళ్లవలసిన స్థానమునకు కాంగ్రెసువారు శ్రీ నాగినేని వెంకయ్య గారిని అభ్యర్థిగా నియమించి యున్నారు.

హిందూసంఘ మేర్పాటుచేసి హిందూసంఘములో చేరబడి విశేషియుల లాలనలో నై తమమతమును, దేశమును మరచుచున్న, వారి జనసంఘ సౌకర్యములకును, ప్రబోధమునకును, యితరజాతి హిందువులకును తమ విస్మృత జాతీయ భావములను దృష్టికి తీసుకొనచ్చుటకును, దృఢమైన సేవచేయుచూ ముందు ప్రముఖులకువారి సహాయముతో అసంఘమును తగిన అంగనిర్మాణముతో యింతో ఉపకరించు లాగున కృషిచేయు గాఢమైన సంకల్పముతో నున్నవారు వీరు.

అధికారికముల్లతో చెరువుల మరమ్మత్తులుగాని, రెవిన్యూగాని, పట్టావిగ్రహాలుగాని, రైతుసౌకర్య విచారణగాని, లేక ప్రచారవిధానముతో కష్టంతూ యున్న జమీన్ రైతు వర్గమును చూచి వారికష్టములు వెల్లడించుటకు, వెల్లూరుతాలూకా రైతు సంఘమును స్థాపించి ఆసంఘమునకు అధ్యక్షులుగాను ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్ రైతుసంఘ వర్కింగుకమిటీ మెంబరుగాయుండి రైతుమేలుకొరకు సేవచేయుచున్న పని ప్రశంసింపతగినది.

బాల్యమాది మత రాజకీయార్థిక విజ్ఞానమును అలవర్చుకొని కాంగ్రెసుసంస్థ ఆదర్శములు మననము చేసుకొని కాంగ్రెసుసంస్థకు యీమాత్రపు ఆధారముగా యున్న విజ్ఞాన, సాధు స్వభావము, శీలసంపత్తి, సమర్థత, పరిస్థితి పరిపంచ జ్ఞానముకలిగి ధనమును, శక్తి, పరిజ్ఞాన హితోద్యమములకు నిరంతరము వినియోగించుచు, గ్రామోద్యోగమును నైతమునకలి, భోగములమీద దృష్టిని వదిలి ప్రజాహితసేవయే ముఖ్యమని ఎల్లప్పుడు శ్రమపడుచున్న శ్రీ వెంకయ్యగారు మనప్రతినిధులుగా వెళ్లి కాంగ్రెసు ఆజ్ఞప్రకారము కృషిచేయ బూనుట ఫిర్కావాసులు సంతసింపదగిన అంశము!

వారు పార్టీవారి యుద్యమముల ఆశయముల వ్యాపింపజేయుటకు తిరుగేయముల సారశ్యం, వీరైనంతవరకు మన స్థానికావసరముల తీర్చుటకు వారిని జిల్లాబోర్డునకు పంపుట అవసరము. కాంగ్రెసుసంస్థ నిర్ణయించిన ప్రతినిధికి ఎదురుగా నిలిచి, పోటీపడుచువారుగాని యే నియమములేక, స్వతంత్రపక్షమును చేరి జిల్లాబోర్డుకు వెళ్ళ గోరి మారిపిల్లి కొందరు గనుక అవసరకాలములో మనలను మరచువారిని గమనించకోరుచున్నాము.

నాగినేని వెంకయ్యగారు.

కాంగ్రెసు మహాసంస్థను చూచియు వెంకయ్య గారి వ్యక్తిత్వమును గమనించియు తమ ఓటును పచ్చపెట్టెలో వేయగోరుచున్నాము

వాసేపల్లి వెంకటసుబ్బారెడ్డి
మెండలగు 60 మంది.

తాలూకా రైతుసంఘ విజ్ఞప్తి

సుగుణాలు.

వెలంపల్లిఫిర్కా కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు నాగినేని వెంకయ్యగారి వయస్సు సం॥ 25 లు వీరు గుంటూరుజిల్లాలోని వెంకటగిరి యస్టేటు లోని తేనవకొండ గ్రామవాస్తవ్యులు. విశాల భావముతో కూడిన ఉన్నతాశయములు, ఉన్నతాశయప్రాప్తికి తగిన నిర్మాణశక్తిత్వం దరబాటుకు తావులేని వాగ్వినిర్వాహణశక్తి, ఆత్మగౌరవమునకు లోటులేని వినయసంపద, సత్యాధారపవిత్రమైన మధురభాషణములు, దురలవాటులకు దుష్టభావములకు లొంగని ధృఢసంకల్పము, ప్రజాహితోద్యమములకు విరివిగా ధనము వినియోగించుచున్న ధార్మికత్వము కల్గి గ్రామోద్యోగము వదిలి దేశభక్తి, శక్తి, పలుకుబడి, కాలము ప్రజాసేవకు ఉద్యమములకు వినియోగించుచున్న ధార్మికజీవి.

రైతుసేవ.

యాకరమునకు రు 60 లు శిస్తులో రెట్టింపు నెలంగని చెరువులలో యెండిపైరులకు శిస్తు త్రోసివేతకేక స్వల్పతీరగాండ్లగు యుకర్యాగుల మాయాజాలబాధలతో క్రుంగిపోవుచున్న జమీన్ రైతువర్గమునకు యీప్రాంతమున కాధారమైన వెల్లూరు తాలూకా జమీన్ రైతసంఘమునకు నిర్మాతయైన రైతాభిమాని.

తాలూకా సంఘాధ్యక్షులుగాయుండి విరంతరము పర్యటనముచేసి రైతుకష్టముల వివరములు సేకరించి కాంగ్రెసు గవర్నమెంటువారి జమీన్ విచారణసంఘముకమిటీకి తెలియచేయుటకు విస్తారించి యెంతో కృషిచేసిన సేవాపరాయణుడు. ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్ రైతు మహాసభవారిచేత ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్ రైతు వర్కింగుకమిటీ మెంబరుగా ఎన్నుకొనబడి రైతుసేవచేయుచున్న కాంగ్రెసువాది. హిందూసంఘ మేర్పాటుచేసి తేయుట సాంఘికసేవయున్ను కాంగ్రెసులో ఆమూలసేవయు సేవయున్న విదితమే కదా.

ప్రతి గ్రామములో జమీన్ రైతుసంఘముల స్థాపింప నెంచి స్థాపించుచున్న స్థిర సంకల్పుడు.

యిటువంటి ప్రసిద్ధ ప్రజాహితోద్యమాభిలాషియగు నాగినేని వెంకయ్య చౌదరిగారిని కాంగ్రెసు సంస్థవారు తమ్మన అభ్యర్థినిగా నిర్ణయించి యున్నారు. తమఓటును వారికిచ్చి వారిజయమునకు తోడ్పడుడు.

ప్రజలతర్పున పోరాడు కాంగ్రెసు సంస్థను దూషించుచు ఆసంస్థ అభ్యర్థిని యెదిరించుచు యేపక్షమునకు కట్టుబడియుండక పక్షములమార్పుచు స్వార్థమేమాత్రము ప్రభుత్వ జమీందారుల అండచేరువారిని గుర్తించి తమఓటునడిగిన నిరాకరింప గోరెదము.

— రైతులు.

కర్నూలు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలు.

కంభంతాలూకా నామినేషన్లు.

కంభం సర్కిలు

(1) చేగిరెడ్డి బాలిరెడ్డి (కాం)
(2) కొణతం శరభారెడ్డి (స్వ)
(జి. బో. ఉపాధ్యక్షులు.)

(1) సయ్యద్ పాషా (కాం)
(2) మహమ్మద్ అక్బరు (స్వ)

గిద్దలూరు సర్కిలు.

(1) మూడియం నరశిరెడ్డి (కాం)
(2) దప్పిలి రంగారెడ్డి (స్వ)
(జి. ఎ. కా. అధ్యక్షులు)

కొమరోలు సర్కిలు.

(1) వి. గోపాలరెడ్డి (కాం)
(2) సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి (స్వ)

రాచర్ల సర్కిలు.

(1) యస్. రామిరెడ్డి (కాం)
(2) మాధ్య (స్వ)
(1) జి కె. రామ్యయాల్ (కాం)
(2) పి. రంగారెడి (స్వ)

అర్థవీడు సర్కిలు.

(1) కందుల ఓబులరెడ్డి (కాం)
పోటీలేదు.

కంభం నామినేషన్లు.

జిల్లామొత్తముమీద యిప్పటికి సుమారు 80 స్థానములు పోటీలేకుండా కాంగ్రెసునకు హస్తగతమైనవి. పోటీయుండు మిగత వాటిలో కూడా దాదాపు 99% కాంగ్రెసు వారే జయమొందుట నిశ్చయము.

జిల్లాపైకి, కంభం తాలూకాలో రెండు పెద్ద పోటీలున్నవి. కంభం సర్కిల్.

(1) చేగిరెడ్డి బాలిరెడ్డి (కాం)
(జిల్లా రైతుసంఘ కార్యదర్శి)

(2) కొణతం శరభారెడ్డి (స్వ)
(జి. బో. ఉపాధ్యక్షులు)

శరభారెడ్డి గారికి, లోకల బోర్డులు వచ్చినప్పటినుండియూ యీ స్థానమునకు వీరికి పోటీ పెట్టినవారు లేరు. పోటీలేకుండగనే దాదాపు 30 సం॥ సభ్యులుగా యున్నారు. ఇప్పుడు వీరితో కాంగ్రెసు డీ కొన్నది. ఈ సర్కిలులో గొప్ప పరిచారము జరిగినచే తప్ప కాంగ్రెసు అభ్యర్థి గెలుచుట కష్టము. ప్రస్తుతము, కంభం సర్కిలులో పనిచేయు ప్రచారకులు చాలా తక్కువ గాన, దేశాభిమానులకు, ముమ్ము పనిచేయుమనీ చేయుదరంటే, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ట నిలువగోరు ప్రతిమనిషికి యిచే కరుణము తీవ్రంగా ప్రచారము జరిపిన ప్రత్యర్థి ఓడుట నిజము. అందుకు సందేహం లేదు. ప్రచారకుల అవసరము యీ లేని కలరు అందరూ వచ్చి కాంగ్రెసు విజయమునకు తోడ్పడ ప్రార్థన.

2 వ పోటీ

గిద్దలూరు సర్కిలు.

(1) శ్రీ మూడియం నరశిరెడ్డి (కాం)
(2) శ్రీ దప్పిలి రంగారెడ్డి (స్వ)
(జిల్లా ఎమ్యునేషనల్ బోర్డు అధ్యక్షులు.)

ఈసర్కిలులో కూడా ప్రచారమత్యావసరము. అందరూ వచ్చి ప్రచారం తీవ్రంగా సాగించిన నేతప్ప కాంగ్రెసు జయించుట కష్టము. గాన కాంగ్రెసు జయమునకు, అందరూ అభిమానులందరు తోడ్పడ ప్రార్థన.

చేగిరెడ్డి బాలిరెడ్డి,
జి. రై. కార్యదర్శి.
కందుల ఓబులరెడ్డి,
రై. ర. మ. అధ్యక్షులు.
సూరా రామిరెడ్డి,
జిల్లా. రై. సం. అధ్యక్షుడు.
టి. వి. నరసింహమూర్తి,
కాంగ్రెసు కార్యదర్శి.

ఋణ చట్టంలో జమీన్ రైతులకు కొద్ది మార్పు చేశారు.

మదరాసు ఋణవిమోచనచట్టం నిర్వహించటానికి చేసియున్న రూల్సులో ఈక్రింది సవరణ గావించారు.

1-వ నిబంధనలో (1) ఎ గా ఇలా చేర్చారు 1938 సెప్టెంబరు 30 వ తేదీగా జమీన్ రైతు తాను 1347 ఫసలీకి బాకీయున్న శిస్తుమొత్తానికి సరిపోవునని కోర్టులో సొమ్ము కట్టి యున్న త్రిమ, ఆటుతర్వాత శిస్తు యాకీగా చెల్లించవలసిన ధాన్యం వగైరా పంటల ధరల మారకలకేగాని, వడ్డీ కేగాని మొదలయినవాటికేగాని ఆ సొమ్ము సరిపోలేదని కోర్టువారు కనుగొనినట్లయితే అదివరకే పూర్వోక్తం గానిపోరపాటువుతుంది. కోర్టువారు ప్రకటించుతు నిర్ణయించిన 15 రోజులలోగా తక్కువసొమ్ము చెల్లించికొస్తే, అంతా సకాలంలో (మొదట చెల్లించినదేకే) చెల్లించినట్లుగ జరిగింప బడుతుంది.

బహిరంగ లేఖ — శరభారెడ్డిగారికి —

అయ్యా!

తాము వెంకటగిరి ఎస్టేటులో పెద్దరైతుగా ఉండి 10 సంవత్సరాలుగా జమీన్ రైతు ఉద్యమం అతి తీవ్రంగా వెలసి రైతులు నానా బాధలు పడుచున్నప్పుడు రైతుసంఘమువారు ఎంత ప్రార్థించినా ఆ ఉద్యమం పట్టించుకొనలేదు. మాని రైతుప్రముఖులైన మీరు! ఈనాడు తమ సొంతబలం జిల్లాబోర్డులో కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని ఎదుర్కొంటున్నారా? ఎంత అపచారం! ఎంత అవమానం! మానుకోవయ్యా దొరా! మానుకో!

— వెల్లూరు రైతు.

'మాలపిల్ల'
ఈ ఫిలిం బాగున్నదంటాను నేను.

—ముంగముారు నరసింహారావుగారు.
బి. ఏ., బి. ఎల్.

నిన్నటి దినమున మాలపిల్ల చిత్రము అది కండి కురకరవు ప్రదర్శనము ఆరంభమును గున్నించినది. ఎక్కడను, కాటు కనపించ దాయెను. ఆంధ్ర ఫిలిం కంపెనీలు పురాణ గాథల పరిభ్రమించి సాంఘిక గాథల పరిశీలింపను ఉపక్రమించినవి. అచిరకాలమైనను, ఈ మాలప మార్గమున నిర్బంధిత ప్రతిష్ఠవదని నందులకు సంత సించితిని, హిందీ సాంఘిక చిత్రములలోని కల్ప నాశక్తి, ఒప్పికాలిటీ అంధ్రఫిల్ములకు రాసనల పట్ల నింకను కానపించక పోయినను, హిందీ ఫిల్ములు పొందిన కౌశల్యవృద్ధి పదవిని దారా భ్యగ మన చిత్రములు సమీపించుచుండుట మన మెల్లరము గర్వించదగిన విషయము. పరిపక్వత, నాణెము, కుశలత చెందునివి తెనుగువారికి అభి వృద్ధి చెందుచున్నవి.

(1) ఈ ఫిలిమునందలి కథా వస్తువలాలిక విక్కటనిని. చిన్నది. ఒక సనాతన ధర్మపరా యణుడు బ్రాహ్మణుడు. తనచుట్టును ఆవరించి యున్నటువంటి వైదిక వాతావరణమునందే పెరిగినవ్య టుకు సహాయపడిన సందర్భములు కొన్ని సమకా లీన సంఘాల బ్రాహ్మణుడే కథానాయకుడు. అతడు ధనవంతుడు, భూస్వామి. తనయూరి యందుండు హిందూ దేవాలయమునకు ధర్మకర్త. హరిజనులకు దేవాలయ ప్రవేశమింకను కలుగ నన్ను యులజడి బయలుదేరినది. ఉపన్యాసములు, ధజాలు మొదలగు ఆటోపములు, ఆడంబరములు, సాగినవి. శాస్త్రిగారి ఈ యుద్యమమును పడగొట్ట దలచి సంకల్పించినాడు. దీక్ష వైకొనినాడు. మాలపల్లెలో మంచినీరైనను లేదు. చెరువులనుండి నీరు హరిజనులు తీసుకొనపోర రాదని శాసించినాడు. కాపలి యుంచినాడు. మాలపల్లెలో కలరా లేచినది. త్రాగుటకు పరిశుద్ధ మైన నీరులేక అల్లాడిపోయినారు హరిజనులు. పలువురు మాల మాదిగలు చనిపోయినారు. మాలమాదిగలకు, సవర్ణులకు, ద్వేషము ప్రబలి నది. ఇది ఇట్లుండగా శాస్త్రిగారి ఏకైక పు త్రుడు మాలపిల్ల నొకదానిని తగులుకొని ఆదా యించినాడు కలకత్తాకు. అక్కడే ఆమెను పెండ్లాడినాడు. శాస్త్రిగారికిది తెలిసి ఆగ్ర హోదగ్రుడైనాడు. కొడుకు చచ్చిపోయినట్లు భావించెదనని శెలవిచ్చినాడు. కాని హరిజనుల యెడ తానుపూనిన యభిప్రాయమునుగాని తన కుమారుని వివాహమునుగాని వాస్తవముగా వేద మత విరుద్ధమా అగునో కాదో యని శోధింప దొడగెను. వేదవేదాంగములను మరల తీవ్రమై నిశిత దృష్టితో పరిశీలించినాడు. ఎచ్చటను అస్పృశ్యతా స్పోరకములగు శ్లోకములకు ప్ర మాణములు కానరాలేదు. సాంఘిక సంస్కార ప్రకర్తయగు వాదరి మడికొండ ఉపన్యాసము లెట్లగా శాస్త్రి మనము మారుటకు ప్రారంభిం చినది. ఇంతలో నొకనాడు శాస్త్రిగారి సాధ్వి తగులబడెను. ఆయన భార్య మంటలలో చిక్కు కొని ప్రాణాపాయ స్థితియందుండుట కట్టెదుట నే గ్రామ సవర్ణులెల్లరును సహాయపడరాలేదు. పాప ము దయార్ద్రహృదయులైన హరిజనులు మాత్రము పూర్వ వైరమును విస్మరించి తమ ప్రాణములకు గాతెగ్గ శాస్త్రిగారి భార్యను రక్షించి యింటిపైకి తెచ్చి యుంచవల్లార్పిరి. శాస్త్రి గారి మనసము వికసించెను. మహాపరివర్తన కాలికవిరవు అం ధకారమెల్ల కరిగిపోయినదై తోచెను. కృతజ్ఞతా గుణము పొటమరించి వికసించినజ్ఞానదృష్టి నవలంబించి హరిజనులకు దేవాలయ ప్రవేశమును కల్పించ ఇచ్చినాడు. ఇదే కథ.

(2) కథ, హరిజనసంఘ సంస్కరణముల నుద్బోధించు చున్నది, కథకు కేంద్రస్థానము అస్పృ శ్యతా నిర్మూలనము. మానవత్వమును, సమానత్వ మును తెలుపునది, హరిజనులలో నుండెడి త్రాగు డు, జీవహింస మొదలగు దురభ్యాసముల తొల గించి, ఉన్నతకాతులలోని అసహిష్ణుత ప్రాచ్య ము మొదలగు అనాదరణీయ సాధుమార్గమున సంహరించి, సంఘమును, పవిత్రతమముగను, మహి తోపేతముగను కావించుటయే, యీకథలోని ముఖ్యాంశము. బ్రాహ్మణయువకుడు మాలపిల్లను మోహించుట, పెండ్లాడుట మొదలగు ఘట్టములు ఉపకథలై కేంద్రీకరించిన ప్రధానకథ ననుసరించి దానికి జీవము నిచ్చుచున్నవి. సంఘములలో సంస్కరణాభిలాషుల సంఖ్య, శక్తిముఖులకన్న అధికమని నానుడికము. కాన ఈచిత్రము కావిం చెడి హరిజనోద్యమ ప్రచారము సర్వరంజకమై ప్రజల అభిమానమును చూరగొనుచున్నది.

(4) ఇటీవల బెజవాడ యున్నగు ప్రదేశములో బ్రాహ్మణుల కొందఱు సభలగావించి చిత్రము నకు తెరాలవాడిరి బ్రాహ్మణుల పరిహసించుచున్న దనియు, వారిపట్ల ద్వేషము పుట్టించున్నదని యు, బ్రాహ్మణులెల్లరు ఫిల్మును బహిష్కరింప వలెననియు, తీర్మానముల గావించిరి వీరి ఆగ్రహ మున కుప్పకీరన్న నాటకసమాజమువారు నాటక ములు ప్రదర్శించునప్పుడు, నెల్లూరు వైశ్యులు, సరా రము నాటకము వైశ్యుల పరిహసించునదిగా నున్న దనుచు, దానిని ప్రదర్శింపరాదని అందోళన బలిపి ఇష్టమునోరధులైరి. ఇట్టిఅందోళనలు వీరిపారస్పర వైరుద్ధ్యమును ప్రకటించుచున్నవి.

(5) నటీనటులు సమర్థులు అరయాపాత్రము నకు ఉచితమైన వారలనే డైరెక్టరుగారు సంపా దించగల్గిరి.

(6) వీరందరిలో ప్రధానముగా ప్రశంసింప దగినవారు సుందరరామశాస్త్రిపాత్ర వహించిన డాక్టరు గోవిందరాజుల సుబ్బారావుగారు. ఇందు పాత్రోచిత్యలత యున్నది. ప్రథమమున కేవలము వైదిక భూర్వాచార పరా యణుడు. ఆచారముల సంరక్షణము చేయుటలో ప్రాణమైనను కోల్పోవుటకు సంసిద్ధుడు. కానితన ఏకపుత్రుడు భ్రష్టతచెందినంతనే యీవార్ధక్యమైపై బడు మితిలేని ఆగ్రహ దుఃఖముల పాలయ్యెను. కొలదికాలమునకు సంఘసంస్కర్తగామారి, తాను ధర్మకర్తగా నుండెడి దేవాలయములో హరిజనుల ప్రవేశపెట్టుటకు సమ్మతించిరి ఈ ఘట్టములన్ని టిలోను డాక్టరుగారి అభినయము, భావగర్భిత ముగనుండెను. మరియు తప్పనదై యుండెను. నా టాకీగా నుండెను. ఈఫిల్మునందు అగ్రతాంబూ లము వీరికివ్వదచ్చును.

(6) నాగరాజు పాత్రవహించిన వెంకటేశ్వర రావుగారు, చౌదరయ్య పాత్రవహించిన సూరి బాబుగారు, మునెయ్య పాత్రవహించిన రాము లక్ గారు, చిత్రమును విలాసవంతము చేయుటలో పాల్గొన్నవారు. వెంకటేశ్వరరావుగారి ముఖ మందు భావప్రకంపనలు కానరాలేదు. సూరిబాబు గారు దేహదార్ఢ్యములతో బాధపడుచున్నట్లు తోచెను. సంగీతములోను, వాక్కులోను పటు త్వము తగ్గినట్లుండెను. కాని వీరుచక్కగ నటిం చిరి. రాముడు గారి నటన సహజముగను గంభీర ముగను ఉండెను.

(7) స్త్రీపాత్రలలో మాలపిల్ల పాత్రవహిం చిన కాంచనమాల, అవతూయ పాత్రవహించిన సుందరమ్మ శ్రేష్ఠుల మన్నన పొందగల్గిరి. వీరి అభినయము సరళమైయుండెను. కృపాలక్ష్మిలో కాంచనమాల అతిలోకమునకు సుజాతరెడ్డియని అభి ప్రాయపడితిని. ఇందు అట్టిలోపము లేదు.

(8) శబ్దగ్రహణము, ఛాయాగ్రహణము, ప్ర కృతిదృశ్యములు మొదలగువాటి విషయములలో ప్రత్యేకముగా అభినందార్హము లైవవి లేవు.

శ్రీమాన్
ఆయుర్వేదభూషణ
పండిత

ఏటూరు శ్రీనివాసాచార్యులవారి
సుప్రసిద్ధ ఔషధములు.

పూర్ణచంద్రోదయము:- స్వర్ణమిశ్రితము, స్వర్ణము సిందూరరూపముగ నిందు చేరి యున్నది. బుద్ధి బలమును, భుజబలమును, కామోద్దీపనమును, కలిగించును. క్షయాది సమస్తరోగములను కుదుర్చును. ఆయుర్వృద్ధిని కలిగించును.
(క్రయం తులం 1 కి రు 12-0-0)

స్వర్ణమాలినీవసంతము:- ధాతుగతజ్వరము, పురాణజ్వరము, క్షయజ్వరము, కూరి కాజ్వరము, సన్నిపాతజ్వరము, వీనికి దివ్యౌషధము, బలకరము. తు॥ 1 కి రు 12/- మోతాదు 1 కి రు 0-2-0

వసంతకుసుమాకరము:— మధుమేహము మొదలగు సమస్తమూత్రవ్యాధులు, కాస మొదలగు శ్వాసకోశవ్యాధులు, వీనిని పోగొట్టును. శరీరమునకు బలమునొసంగి ఈ యౌషధసేవనము చేసినవారినందరిని వసంతకాలమున వృక్షములు, లతలు, చిగిర్చి పుష్పించి ఫలవంతములగునటుల నవయౌవనులనుచేసి, వసంతకుసుమాకర మనుపేరును సార్థకము చేయుచున్నదియే. తులం 1 కి రు 16-0-0 లు మోతాదు 1 కి రు 0-8-0 లు.

రజత చంద్రోదయవటి:— 'సవామేహము' అనుశ్వేతాయా, గనోరియా, ఉపదంశ ప్రణములు వీనికి దివ్యౌషధము. జీర్ణించిన అంటువ్యాధులను మొదలంటు పోగొట్టి శుక్రధాతువునకు బలము నొసగును. దీనికి పారిజాతాద్యరిష్టమును అనుపానముగ సేవించుటయుక్తము. 1 కి రు 5-0-0లు మోతాదు రు 0-1-0 లు.

స్మృతిసాగరరస:— ఉన్మాదమును గంటలలో కుదుర్చును మోతాదు 1-కి 0-1-0 దీనికి మాతులుంగంధారిష్టమునుగాని, మాతులుంగ రసాయనమునుగాని, అనుపాన ముగ సేవించవలెను.

(ప్యాకింగ్ పోష్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం)

గవర్నమెంటు ఇండియన్ మెడికల్ స్కూలు సెంట్రల్ బోర్డువారిచే ప్రకటింపబడిన పుస్తకములోని సమస్తౌషధములను - ఓషధులను మాచద్ద సిద్ధముగనున్నవి.

ఇండియన్ మెడికల్‌స్టోర్సు అండ్ డిస్పెన్సరీ,
టవున్‌హాలుకు ఎదురుగ, నెల్లూరు.

తిరుగా
హిట్లరు జమాయింపు.

మొదటి పేజి తరువ.

ఒకసారి తలవంచితేచాలు, హిట్లరు నెత్తిన ఎ క్కుతాడు, అధఃపాతాళానికి మసలను తొక్కి వేస్తాడు, ఇకనైనా మేలుకొని జాగ్రత్తపడకపోతే, లేకపోయినచో అల్సేస్‌లోరెన్, ప్లాండర్స్ ఆస్ట్రియా, మొరాకో, ఇండోచైనా దేశాలను అన్నిటిని హిట్లరుకు వచ్చినటుల అప్పగించి ఫ్రాన్సు వచ్చినటుల ఊరుకోవలసి వస్తుందని కాన్సర్వేటివు పక్షపత్రికయగు లి ఈపాక్ పత్రికలో ప్రకటింపబడింది.

హ్యూమానిటే అనే కమ్యూనిష్టు పత్రికలో "హిట్లరు ఉపన్యాసంలో కృతఘ్నత, పొగరు తాండవమాడు చున్నదని" గరసించబడింది.

అమెరికా పత్రికలు.

"మొన్న మొన్ననే బ్రిటను, ఫ్రాన్సు సహా యం చేత సుడేటను రాజ్యాన్ని హిట్లరు ఆక్రమిం చేసుకొన్నాడు ఇప్పుడు అణుమాత్ర మైనా కృతజ్ఞత లేకుండా ఇలా పలకడం ప్రపంచానికి అవమానం అనలేము ఛాంబర్లేను గారిని తొల గించి చర్చిల్ గారినో, డఫ్ కూపర్ గారినో ప్రధాన మంత్రిగా ఎన్నుకుంటే జర్మనీతో యుద్ధం తప్పదని హిట్లరు సూచించడంలో అర్థం ఏమి? తన యిష్టం వచ్చిన మంత్రులను ఎన్ను కోడానికి బ్రిటిషు ప్రజలకు హక్కులేదా? తన యిష్టం వచ్చినవారినే ఎన్నుకోవలెనని నిర్బం ధమా? లోకాన కంటకానికే శాసించడానికి హిట్ల రేమి జగన్నాథుడా? బ్రిటిషు ప్రభుత్వాన్ని, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వాన్ని యీ విధంగా చెడ కొట్టి బిరికిచెట్టి దబదబ వాయించి భాష్టీకం చేయడం మంచిది కాదు." అని అమెరికా పత్రి కల్లో హిట్లరు ఉపన్యాసం విమర్శించ బడింది.

Printer Publisher, and Editor
N. V. Ramanaidu, Zamin Ryot
Power Press,
168 Danduvari St., Nellore